

ПОЛИТИКИН

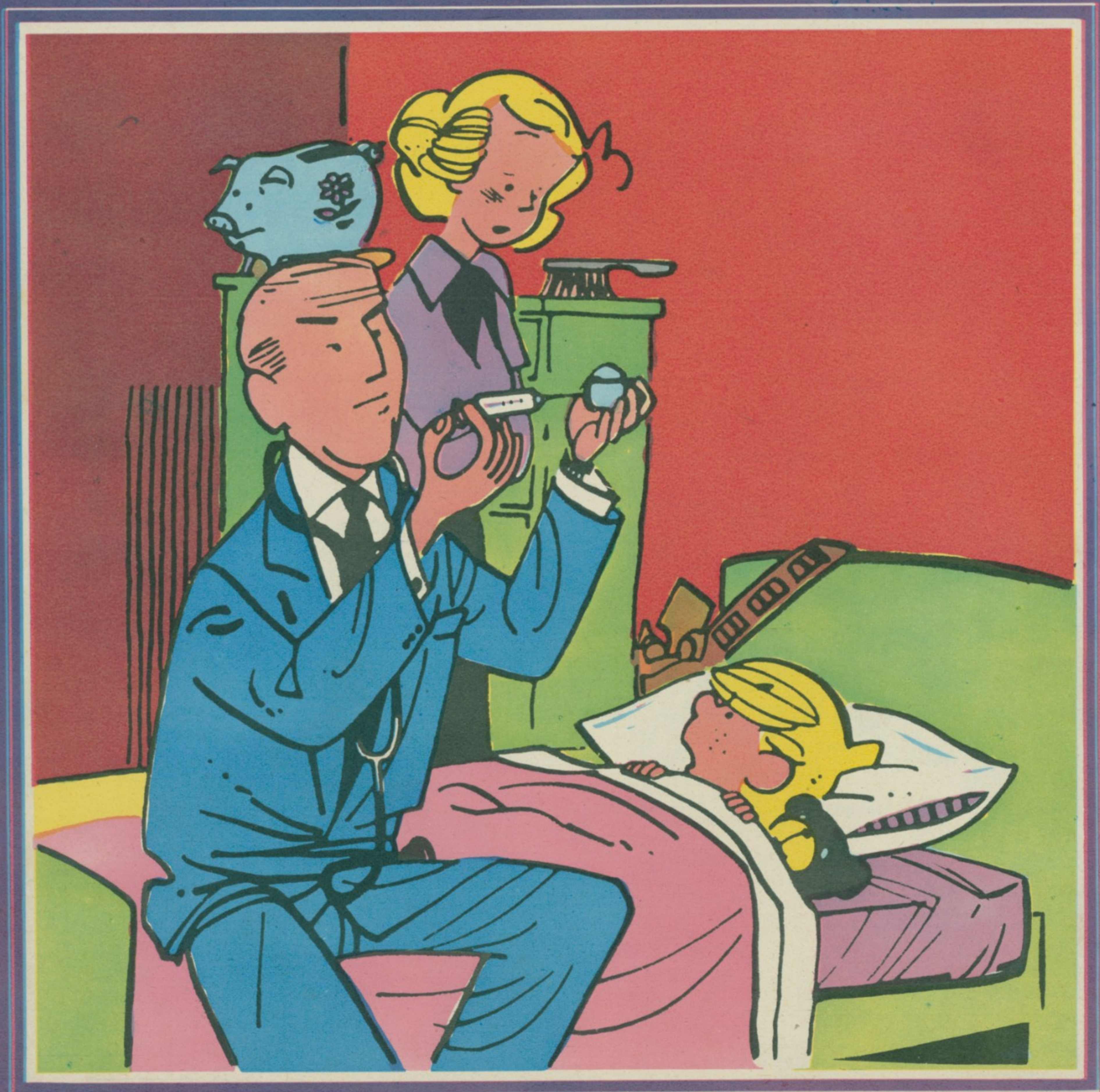
ЗАБАВНИК

1
ДИНАР
1952

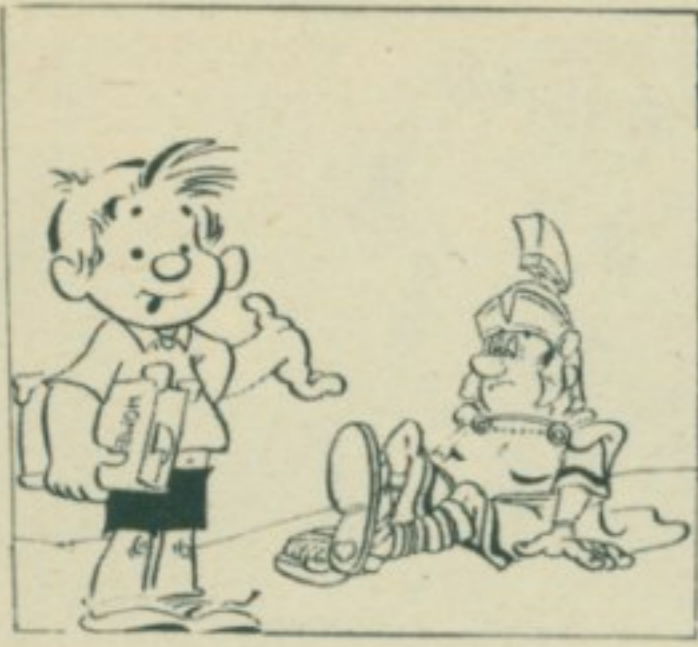

Година
XXIX
БРОЈ 840
3. II 1968.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

— Зар он никад није чуо за пилу-
ле? Увек мора да гура лек у мене!

АХИЛ

— Кажи ти мени, Перо, како је погинуо Ахил?
— Ахил је погинуо од стреле, која га је погодила у срце, које му се од силног страха налазило у пети.

Славко Масловара
Одаци

ОДЈЕК

На часу физике владала је неописива галама. Наставница узме оловку и поче да удара о сто како би нас умирала. Када је њено ударање престало и ми се мало смирили, из последње клупе зачу се ударање оловке о сто.

Наставница јунако ђута упита: „Шта је то?“ Неко добаши: „Одјек“.

Душан Пауновић
Београд

ГЕНИЈЕ

На часу математике наставник постави Јови зада так:

— За десет часова пет је радника покосило једну ливаду. За које ће време ту исту ливаду покосити један радник?

Јова је дуго премишљао и након десет минута повика:

— Па зашто би, наставниче, он поново косио кад су то друпи пре њега урадили?

Вукица Бапа
Београд

САХАРОЗА И ЛАКТОЗА

Било је то за време часа хемије. Наставница је прозвала Зорана да одговара. По његовом лицу и понашању могло се закључити да није спреман за час. Наставница му је поставила питање: „Шта је то саха-

роза? На шта је он одговорио: „Обичан шећер“. Тада га је наставница упитала: „А шта је лактоза?“ Зоран се прво замисли а онда као из пушке одговори: „Шећер у праху“.

Драган Живковић
Београд

МРВИЦЕ СА ШКОЛСКЕ ТРПЕЗЕ

ТЕШКА ЈЕДНАЧИНА

Професор написа на табли једначину:

$$3845 : (-43 + 28)^2 = x + (3 - 4)^2$$

и позва најслабијег ученика, Јоцу:

— Хајде, изађи пред таблу и пронађи непознато x !

Јоца полако изађе из клупе, приђе табли, замисли се и победоносно упре прстом на оно x у једначини:

— Друзе професоре, нашао сам x !

Тодор Ракочевић
Крагујевац

ЗЕЦ

Овај случај догодио ми се на часу предвојничке обуке. Говорило се о нагазним противтенковским ми-нама — то сам после сазнао — које се активирају на притисак од неколико стотина килограма (ако сам добро запамтио). Професор је видео да не пазим, па ме прозва и упита:

— Шта ће бити ако зец стане?

Ја се „стручно“ замислих, иако нисам знао на шта се питање односи, и одговорих:

— Па... све зависи како зец стане!

Драган Станић
Београд

ШИШАЊЕ

Професор на часу физикултуре рече ученику: „Идућег часа да те видим ошишаног!“

Дошао опет час физикултуре, а ученик заборавио да се ошиша.

Док су стајали построје-ни, приђе му професор и рече му:

„Зар не видиш колико си сад лепши?“

Јасна Шпољар
Сремска Митровица

СВЕТЛОСНЕ ГОДИНЕ

На часу физике наставник прозива ученика и упита га шта је светлосна година. Ученик нешто на-туца и наставник га пре-корно упита колико има година? Ученик брзо одго-вори:

— Петнаест светлосних година, друже наставниче.

Ripley's

Веровати или не!

**РАТ
ЗБОГ
КРАВЕ**

ЖАН ДЕ ГОСН, ГОСПОДАР ЖАЛЕТА (БЕЛГИЈА), НАПАО ЈЕ И ОСВОЈИО ГРАД КОНАРС И ИЗВРШИО ПОКОЛ МЕЂУ СТАНОВНИШТВОМ, ЗБОГ ТОГА ШТО ЈЕ НЕКИ ЊЕГОВ КМЕТ, КОЈИ ЈЕ УКРАО ЈЕДНУ КРАВУ, ОБЕШЕН У ТОМ ГРАДУ. ТАКО ЈЕ ПОЧЕО РАТ У КОМЕ ЈЕ 15.000 ОСОБА ИЗГУБИЛО ЖИВОТ. (1275.)

ДРАГУЉ МОРА

БИПА *LYCOTEUTIS DIADEMA* ИМА ТАМНОПЛАВЕ ОЧИ ИСПОД КОЈИХ СЕ НАЛАЗИ ПО 5 СВЕТЛЕКИХ МРЛА ЦРВЕНЕ, ПЛАВЕ И БЕЛЕ БОЈЕ.

ЖЕНЕ КОЈЕ НЕ КРИЈУ ГОДИНЕ

ДЕВОЈКЕ ИЗ ИНДИЈСКОГ ПЛЕМЕНА БОНДО СВАКОГ МЕСЕЦА ДОДАЈУ ПО ЈЕДНУ НОВУ ОТРАЦИЈУ ОКО ВРАТА. ТАКО ЈЕДНА ДЕВОЈКА ОД 15 ГОДИНА НОСИ 180 ОТРАЦИЈА И СВАКОГ МЕСЕЦА ДОДАВАКЕ ПО ЈЕДНУ СВЕ ДОК СЕ НЕ УДА.

ПАПАГАЈ-КИЦОШ

ЦОРЦА КОНКЛИНА ИЗ ТОРЕНСА (КАЛИФОРНИЈА) ЦЕПА ХАРТИЈУ И ПРАВИ СЕБИ ОД ТРАКА ВЕШТАЊСКИ РЕП.

ЗБОГ ОПАСНОСТИ ОД ЛАВИНА, ЖЕЛЕЗНИЧКИ МОСТ

ПРЕКО КЛИСУРЕ КУМАТ, У ШВАЈЦАРСКОЈ, ДУГАЧАК 44 МЕТРА, ДЕМОНТИРА СЕ СВАКЕ ЈЕСЕНИ И ПОНОВО ПОСТАВЉА КАД ГРАНЕ ПРОЛЕКЕ.

КРВ

СВИХ СИСАРА САДРЖИ ПРОЦЕНАТ СОЛИ ИСТОВЕТАН С ПРОЦЕНТОМ КАКАВ СУ ИМАЛИ ОКЕАНИ У ВРЕМЕ НАСТАНКА ПРВИХ СИСАРА.

ЧИТАО САМ
ЧИТАМ...

ТАТОШ НА ЛЕТОВАЊУ

Поставили смо им само два питања: коју су књигу највише волели у детињству и шта сад читају.

МИРА СТУПИЦА, првакиња Народног позоришта: У најранијем детињству су ме, као и сву децу, највише привлачиле бајке. У младости сам са уживањем читала „Малог принца“ Сент Егзиперија и „Златни кључић“ Алексеја Толстоја. Тренутно читам, по други пут, „Сеобе“ Милоша Црњанског

МИЛОШ ШУМОЊА, генерал-пуковник: Из најранијег детињства радо се сећам књиге „Пут око света за 80 дана“ Жила Верна. Све време док сам читао ову књигу мислио сам да је то нешто неостварљиво, међутим, човек с годинама увиди да је то постало део стварности.

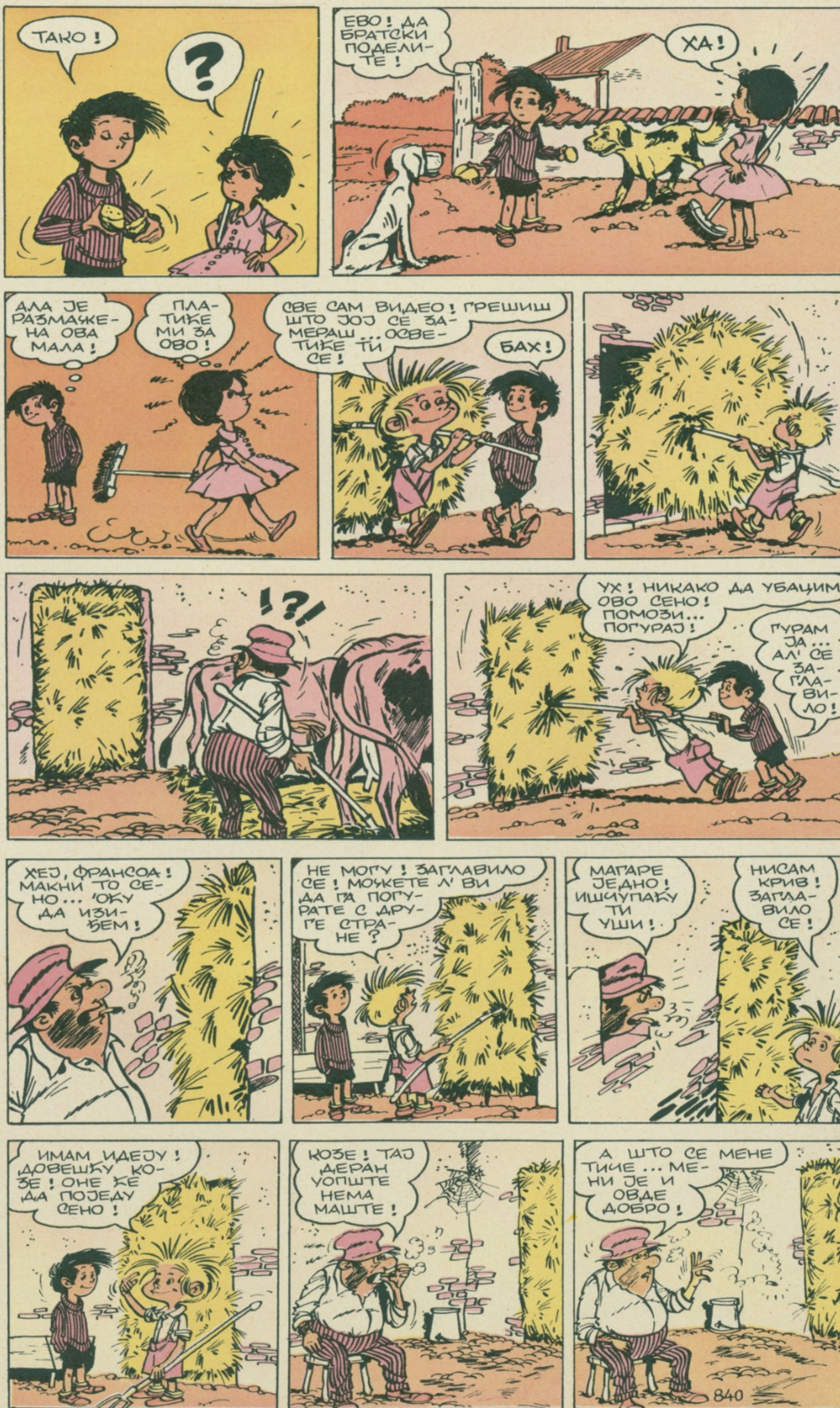
Управо сам почео да читам књигу совјетског писца Константина Симонова „Војници се не рађају“.

ПЕБА МИЛОСАВЉЕВИЋ, сликар: Живот и доживљаји Робинзона Крусое од Дефоа и Гуливерова путовања Џонатана Свифта најдубље су ми се урезале у сећање. „Робинзон“ је била прва књига коју сам добио из руку својих родитеља. Ако је детињство доба основне школе (прва четири разреда садашње осмолетке), из тог времена памтим само имена ове двојице јунака енглеске и ирске књижевности. Разуме се, била су то издања за децу. Тек кад сам одрастао имао сам прилике да се упознам с правим значајем ових дела, њихових прича о усамљености, о борби човека за опстанак, о томе како се гради цивилизација, како би требало да изгледа једно поштено друштво, као и да схватим мисаону тежину ових ремек-дела и да осетим до које је мере Свифтово дело немилосрдна сатира друштва 18. века.

Сада читам углавном есејистику. Последње две књиге које сам прочитао ових дана: Роберт Ескарпит „Отворено писмо богу“, и Вернер Хајзенберг „Природа у савременој физици“.

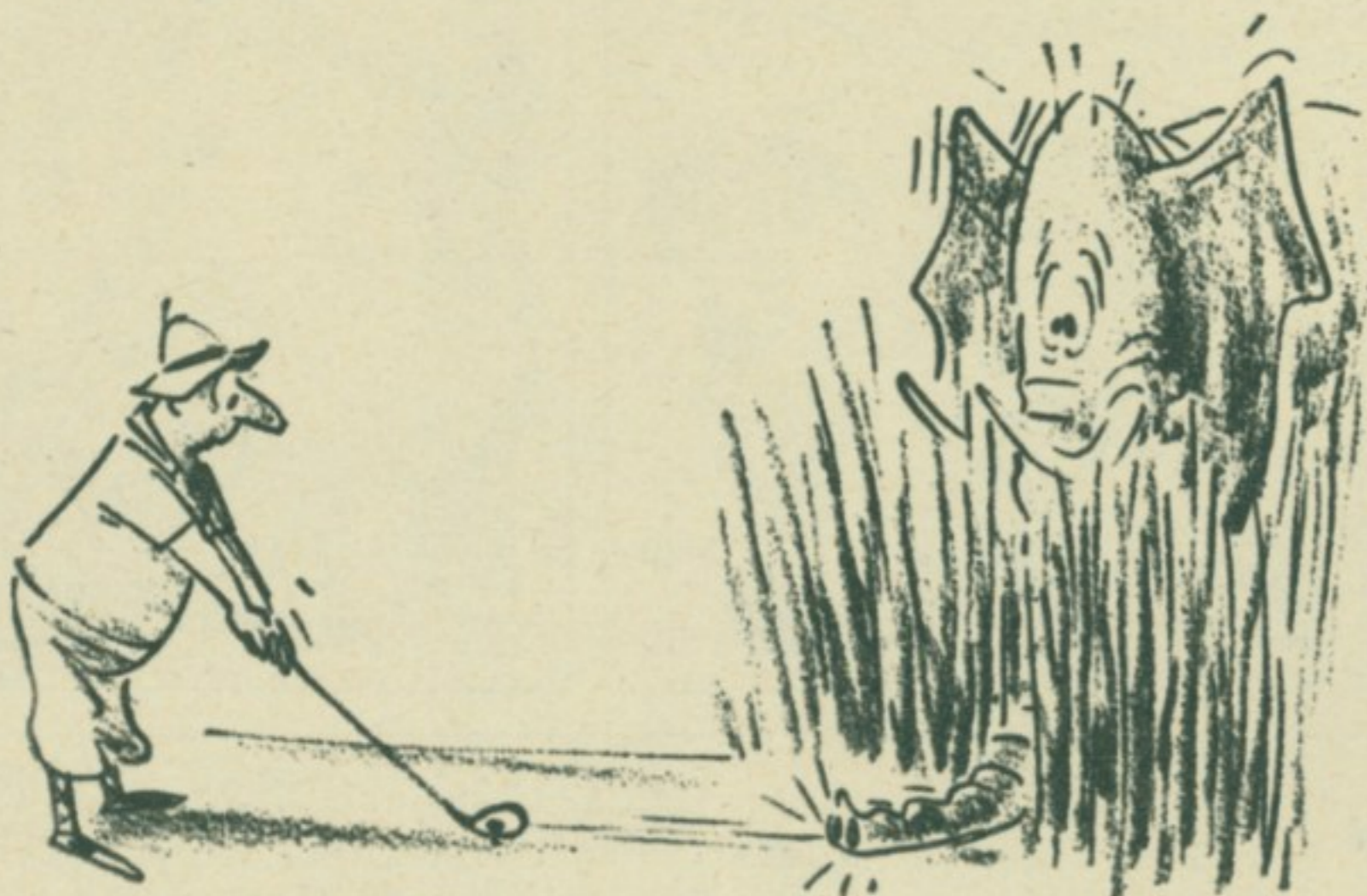
ЖИВОЈИН ЗДРАВКОВИЋ, диригент: Књига које се најрадије сећам из свог детињства је она која је описивала доживљаје и подвиге капетана Кука, великог енглеског морепловца и истраживача далеких и непознатих предела. Читајући Куков дневник маштао сам о путовањима која би ми открила велики свет. Као што видите сан ми се и обистинио, постао сам светски путник.

Никад не читам само једну књигу, за то заиста немам довољно времена. Да бих био у току збивања савремене уметности, на мом столу увек ћете наћи неку књигу која се бави проблемима музике, сликарства, архитектуре и друго. Управо сам на последњим страницама књиге Игора Стравинског која носи назив „Моје схватање музике“. Друга књига која ме интересује моментално је „Историја уметности кроз писма великих стваралаца“. Али, то не одмара, и зато прочитавам, не знам ни сам по који пут путописе чика Љубе Ненадовића.

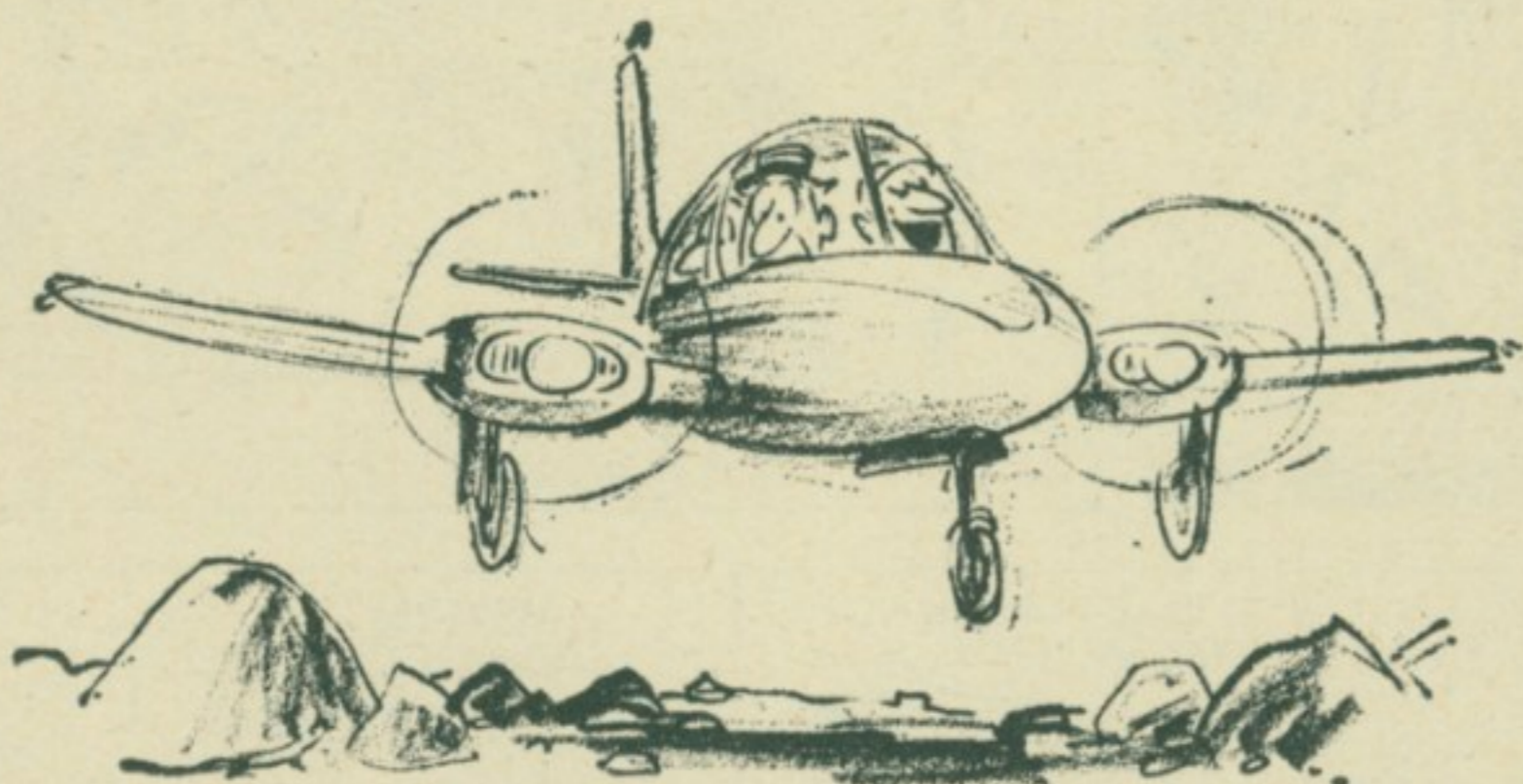

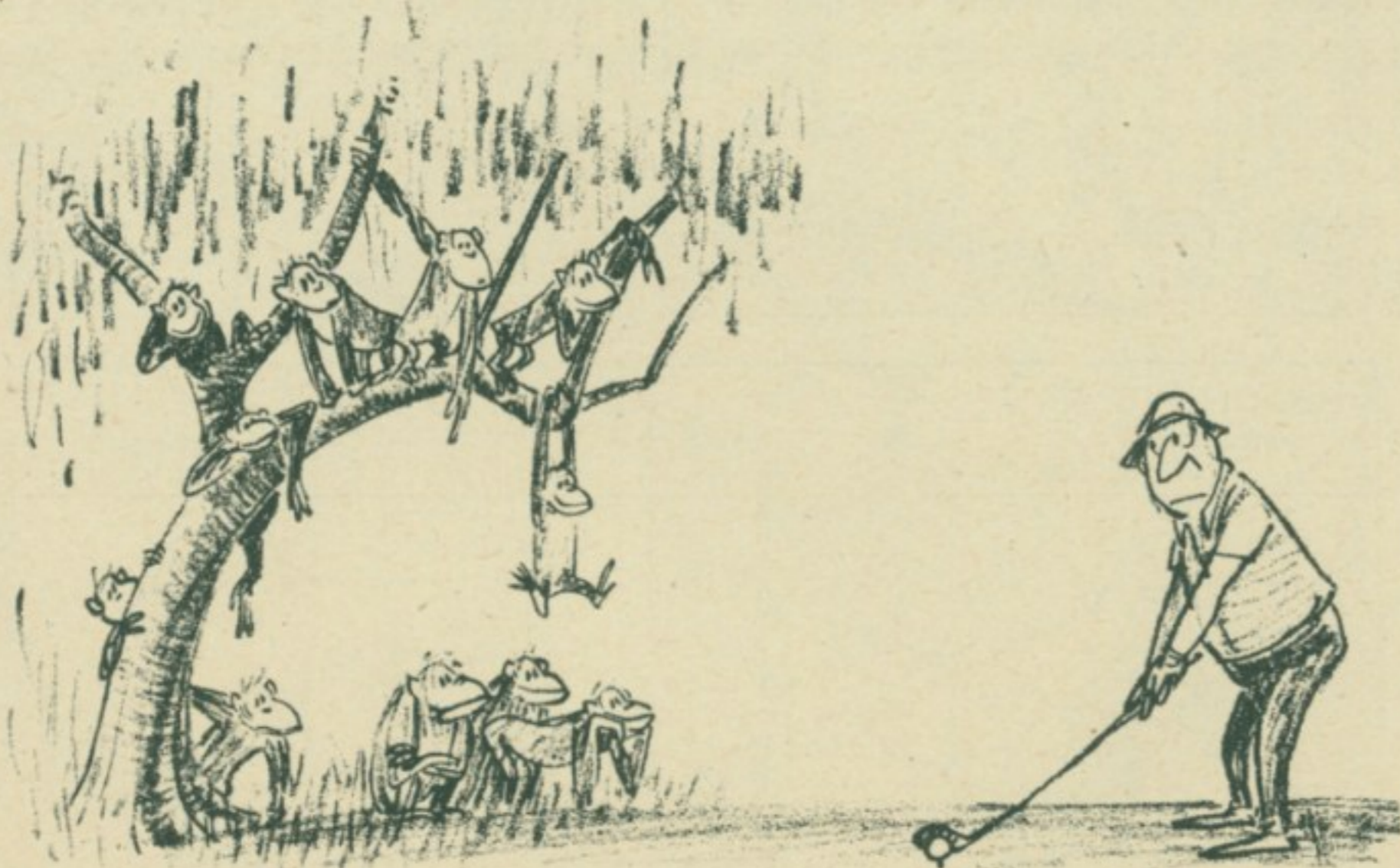
Погледао сам и најежио се од страха. Свуд око мене биле су кобре!

Мале лопте нестајале су у слоновој сурли

„То је голф игралиште“, рекао ми је

На дрвећу и испод њега чували су мајмуни и бучно „навијали“

Од тренутка када сам први пут освојио првенство Сједињених Држава 1920. године, прича дугогодишњи првак света Гин Сарзен, одиграо сам преко 10.000 важних утакмица, учествовао на преко хиљаду већих турнира и превалио преко пет стотина хиљада километара. У току тих такмичења и путовања доживео сам многа узбуђења и изненађења да ме и сада хвата језа када их се сетим.

Своју турнеју започео сам у Чилеу. Летели смо из Валпараиза, престонице земље, у малом двомоторном авиону а почели да се спуштамо отприлике на 200 километара даље на пустињски терен. Ништа сем камења и понеки кактус. Запитао сам да се није догодио неки квар, а добио одговор да никаквог квара нема, да се спуштамо на прво место, крај игралишта за голф. Висина је била велика, ваздух разређен па је лопта летела као луда. Уз то било је немогуће пронаћи је између камења. Када сам их запитао зар немају неко боље игралиште, рекли су ми да је то најбоље игралиште у Чилеу. Каква ли су тек друга помислих. Наравно у себи.

Па ипак није то било ништа у поређењу с Бурмом где су ме позвали да прикажем ову игру. Било је вруће као у паклу. Једва сам одлучио да изиђем на терен. Али, срећом, около је било нешто дрвећа па сам у почетку тражио заклон у хладу. Један неодмерен ударац — и лопта се нашла далеко у трави, на ивици џунгле. Морао сам да пођем по њу. У том тренутку пришао ми је један човек и подсмешљиво рекао на несигурном енглеском: „Ви, Јенки, не знате ово поднебље. Не бих вам саветовао да идете даље у траву“. Увређен рекао сам му да ми дадиља није потребна. Он је на то додао само ово: „Погледајте мало боље у траву“. Погледао сам и најежио се од страха. На два метра угледао сам у трави неколико кобри које су се ту склониле од сунца. Да сам закорачио у траву, отуда не бих жив изашао. Мало је требало па да без обзира на понос, лични и национални, побегнем са игралишта.

Пред почетак другог светског рата нашао сам се у Сингапуру на једном турниру. Игралиште се налазило подаље од града, усред џунгле. Поред самог игралишта пружало се суво корито потока, које су издубиле монсунске кише. У једном тренутку појурио сам за лоптом и нашао се скоро лицем у лице са једном тигрицом и њеним младунцима. Срећом, делило нас је уско корито: они су били са једне а ја са друге стране. Можете замислити како сам после таквог сусрета прецизно и хладнокрвно играо.

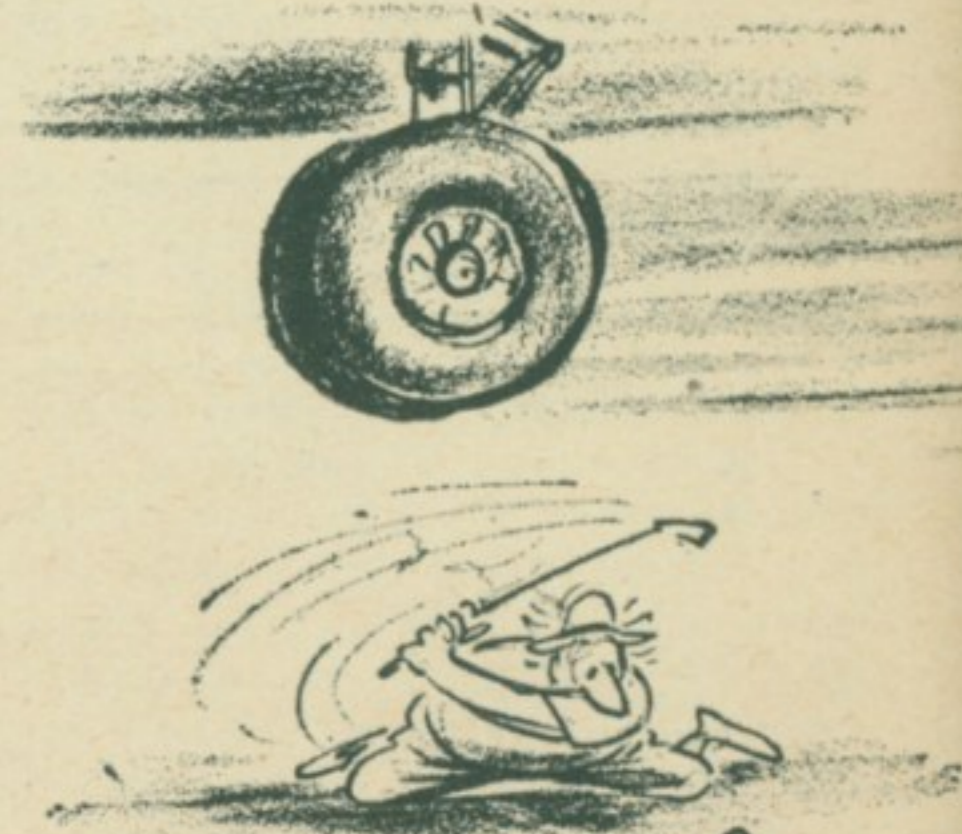
Поред тигрова и мајмуни су били стални посматрачи и навијачи. Они су стајали испод оближњег дрвећа или чували на гранама гласно навијајући. Кад би лопта полетела у њиховом правцу настајала је права лудница у трци и борби ко ће први да је ухвати. И онај срећник коме би то пошло за руком, морао је да покаже невероватну вештину у пењању, скакању и бежању да би некако сачувао с муком стечени трофеј. Убрзо смо остали без лопти па смо морали да прекинемо игру.

После рата голф се толико одомаћио у Јапану да је већ после

И ГОЛФ МОЖЕ БИТИ УЗБУДЉИВ

неколико година било око три милиона играча. Али позната је ствар да је у овој пренасељеној острвској земљи тешко добити земљиште па се нека игралишта налазе на високим планинама. Нека су толико стрма да се од рупе до рупе мора ићи успињачама какве зими користе скијашаи. Имао сам прилике да играм на једном таквом дивном игралишту на врху брда. Појурио сам за једном лоптом која се негде сакрила. Један од колега ми је скренуо пажњу да се манем те лопте јер је она упала у — гротло вулкана! Нисам му поверовао и опрезно сам кренуо даље. И заиста, само стотинак метара од игралишта усидана маса је врела у земљи уз једва приметни дим који се вио из гротла.

У Уганди смо имали муке како да отерамо нилске коње који су се ваљали на ивици игралишта и хватали сваку лопту која би одлетела у њиховом правцу. Али, још већи проблем представљали су слонове у Родезији: они су јурили по игралишту за лоптом и „ушмрквили“ је сурлом. По локалним правилима лопту треба одузети од слона и њом наставити игру. Али то досад ником није пошло за руком и зато се игра новом лоптом. Тако док слонове све не покупе. Онда је партија завршена.

Авиони само што нас нису ошишали

Кад сам играо на игралиштима крај реке Замбези, ја и моји суиграчи имали смо муке како да отнемо лопту од крокодила који су се сунчали поред реке и хватали сваку лопту која би пала у њихову близину. Срећом, урођеници се нису плашили крокодила и брзо су и вешто завлачили дрвене штапове у њихове чељусти и вадиле лопте.

Али нису само животиње представљале опасност за играче. Једном сам играо у Аустралији по најгорој жези док је ветар дувао брзином од преко 80 километара на час. Песак и ситањ шљунак које је ветар подизао засипали су ме са свих страна. Изгледало ми је да ћу се угушити. Сваки час сам окретао леђа ветру и марамицом покривао лице. Домаћи играчи су се смејали том мом кукавичлуку јер за њих то није био никакав ветар. Кад ме је један већи шљунак ударио у чело и окрвавио, напустио сам игру. Сутрадан су све новине Аустралије објавиле мој пораз не спомињући зашто сам напустио терен.

На једном такмичењу у Хај Поинту, у Северној Каролини, мој партнер Волтер Хаген је тако снажно одбацио лопту да је она ударила у један камен и одатле се одбила, разбила прозор на кухињи једне италијанске породице и упала — у шерпу са шпагетима! Крупна снажна домаћица истрчала је из куће са оклагијом и почела да нам прети да ће нас све пребити ако јој само још једном покваримо ручак.

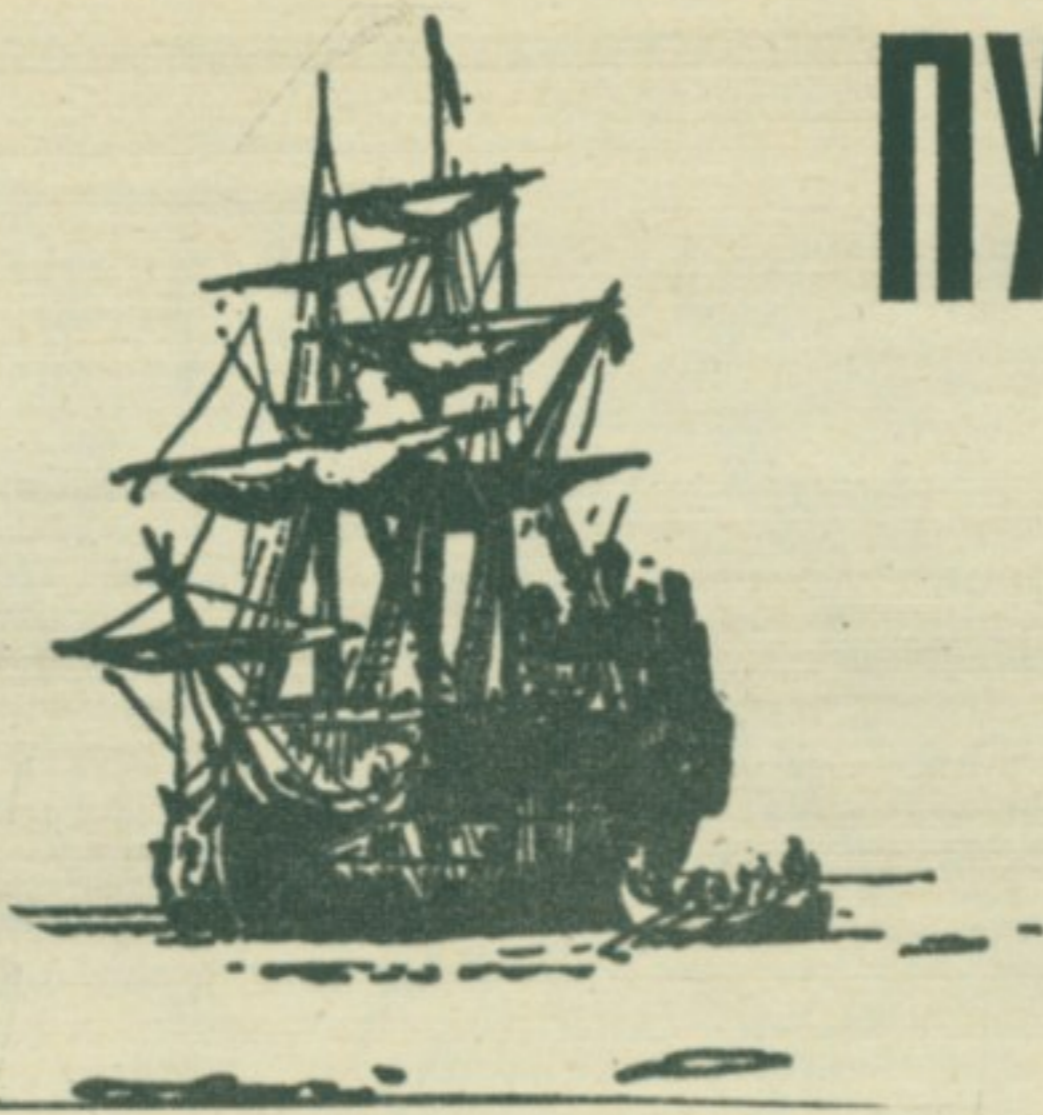
Један од највиших градова на свету Ла Паз у Боливији налази се на висини од неколико хиљада метара и представља прави проблем за све оне који нису навикнути на његову климу. Нисам могао да дишем и затражио сам маску. Тек кад сам је добио био сам у стању да играм.

Пре неколико година гостовао сам у Индији, у Њу Делхију. Оно што ме је највише изненадило били су чувари са пушкама који су се налазили дуж целог игралишта. Рекли су ми да су врале тамо тако дрске да краду све што виде, а нарочито лопте. И заиста, врале су и поред пуцњаве слетале на игралиште и отимале се о лопту коју би односиле у своје гнездо. Али до сада се, колико знам, ни из једне од њих није излегло птиче.

Голф игралиште у Мозамбику сваке године редовно плави суседна река. Кад се вода повуче, ракови и рибе граже сваку погодну рупу да се сакрију. Не знајући за то ја сам завукао руку у рупу да извучем лопту и — осетио оштар бол. Повукао сам руку, али није ишло. Један рак се својим оштрим клештама тако чврсто закачио за моје прсте да сам га једва скинуо. У другој рупи сам имао више среће — наишао сам на рибу.

Пре две године гостовао сам у Грчкој. Игралиште голфа у Атини се налази на самом аеродрому. Млазни авиони тако близу прелећу да смо често морали да се сагнуемо док су лопте одлазиле и по километар далеко. Мој партнер, један тврдоглави Грк, иначе послован човек, желео је по сваку цену да добије партију. Али приликом једног хица лопта је не како улетела у двомоторни поштански авион који носи пошту за Спарту. „Сачекајте мало, рекао ми је. Наћи ћу лопту па макар ишао на Марс“.

Позвао је свог шофера, сео у кола и кренуо у Спарту. И заиста, лопта је била у авиону. Не одмарајући се ни тренутка поново је кренуо натраг преко планине, гладан и жедан, стигао после неколико сати и затражио да наставимо игру. Изгледао је веома измучен. Али то њему није сметало да смело изјави: „Тући ћу вас па ма шта се десило.“

ЕСКАМЕЛЕНА ПИРАТА И ПИСЦА

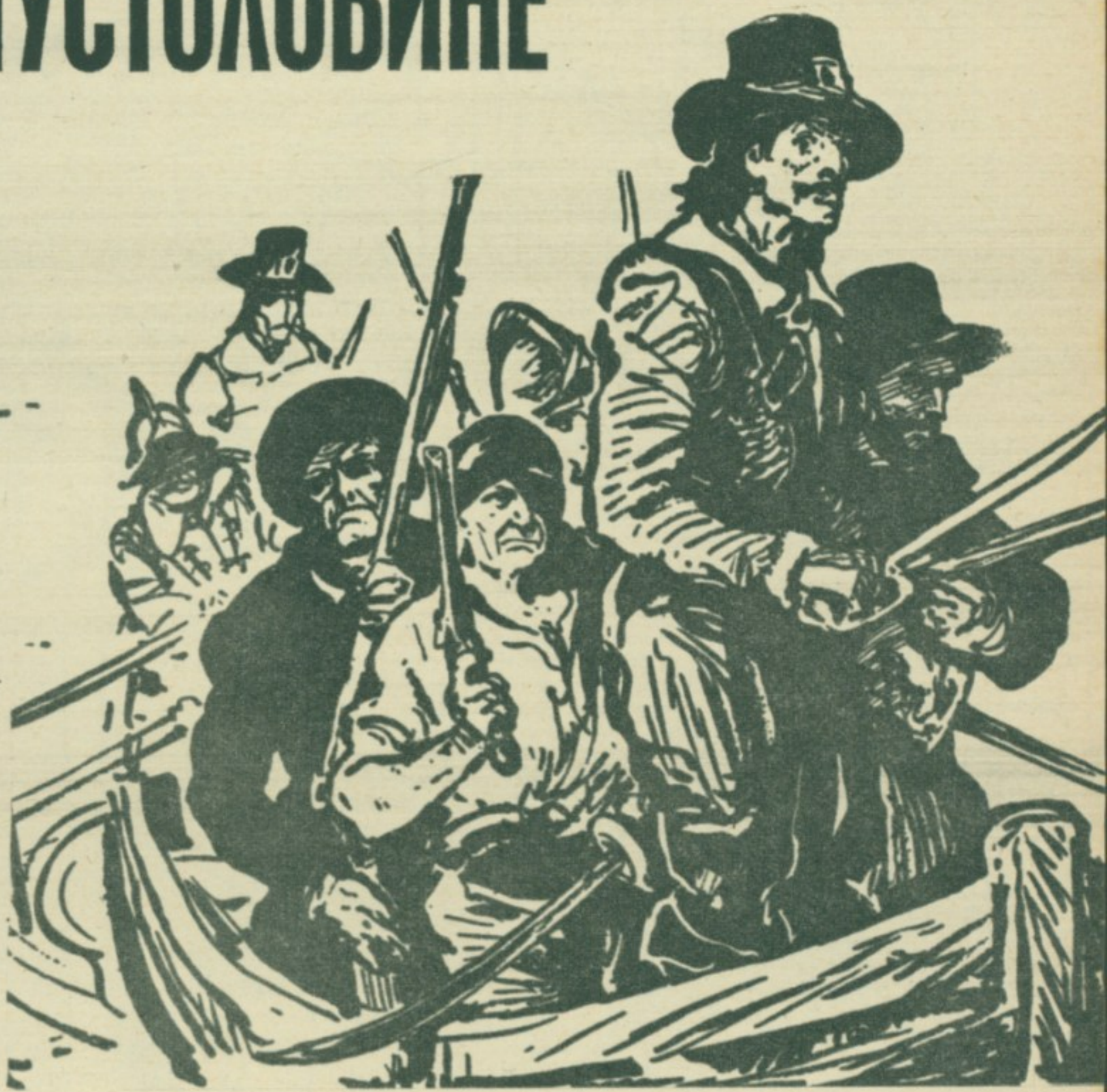
Пре три стотине година из Авра је за Нови свет отпловио једрењак на којем су почеле пустиловине Ескамелена, најпре роба, затим пирата и најзад познатог писца 17. века, аутора књиге о морским разбојницима а тиме и о самом себи.

Ескамелен је напустио Француску 2. маја 1666. године. Од првог дана пловидбе почео је да води дневник од којег је касније настала књига. На самом почетку дневника описана је церемонија „Крштавања“ нових морнара који су први пут пловили за Америку. „Капетанов помоћник — лица црног од чађи и у дугачкој шареној одори, држао је у десној руци црвени мач а у левој посуду пуну мастила. Новајлија би се пред њим спустио на колена а официр би му мачем замоченим у масти ло нацртао крст на челу и тим истим мачем ударио га по рамену. На новајлију би затим изручили чабар морске воде. Процедура је завршена, почињало је весеље“.

Брод се усидрио крај обала острва Тортуге (Острво корњача). Ескамелен се искрцао као радник француске Западноиндијске компаније и — нашао се у условима који се готово нимало нису разликовали од ропства. Јер, он је још у Европи потписао с компанијом уговор према којем је морао да ради за њу одређен број година а у случају потребе могао је да буде продан другој компанији или приватном лицу. Ескамелена је задесила баш таква судбина: на аукцији га је купио сам гувернер Тортуге. Гувернер је био више него суров: изнуравао је људе тешким радом, засипао их грдњама а готово их није хранио. Ескамелен се разболео, доспео на ивицу смрти али му је баш то донело спасење: гувернер је похитио да га се ослободи а нови власник ускоро га је отпустио: да иде куд га очи воде и ноге носе...

У то време Карипским морем владали су гусари. Ескамелена су ноге одвеле њима; оскудно знање из медицине учинило га је лекаром на једном пиратском једрењаку. Плови са „дентлменима среће“ учествовао је у многим пустиловинама

ПУСТОЛОВИНЕ

и биткама на мору и копну. С мачем и пиштољем у рукама пребацивао се на палубе нападнутих бродова, тукао се на живот и смрт, до бијао је свој део плена и рана, лечио туђе и своје ране.

Године 1672. Ескамелен се враћа у Европу и пет година касније у Холандији излази његова позната књига „Американски морски разбојници“ која је одмах преведена на енглески и шпански.

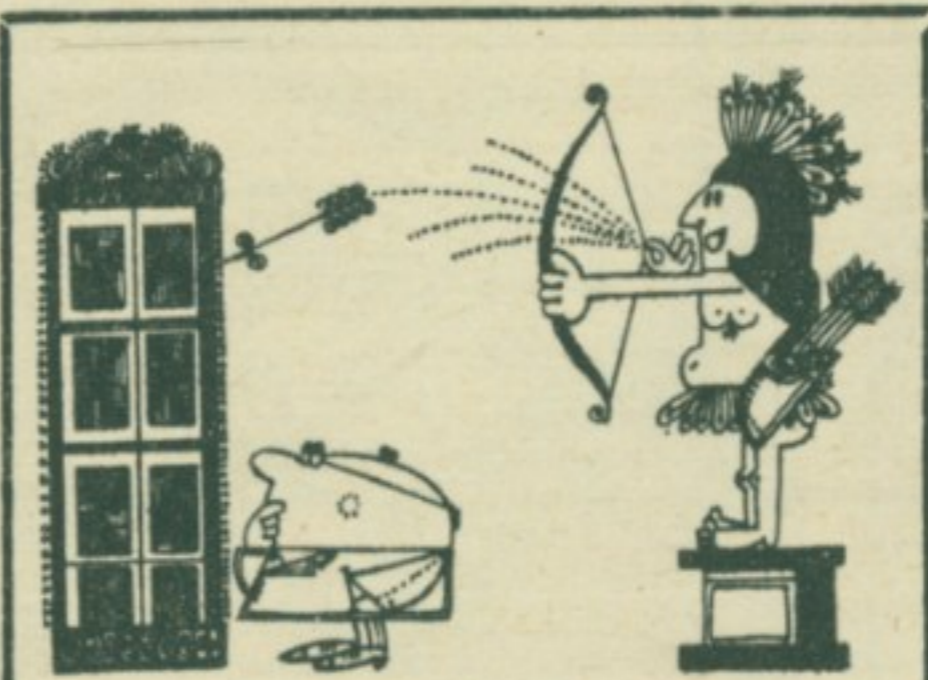
У својим успоменама Ескамелен прича како су се Индијанци Карипских острва борили против преко-

морских завојевача. Видео је својим очима како се Индијанци повлаче у тропске шуме које су их штитиле од пушчаних метака и топовских ђулади. Тада су Шпанци прибегли новом оружју: довели су из Европе на острво Еспањолу чопоре паса и научили их да гоне Индијанце. Пси су брзо налазили бегунце и тада би се на колчевима појавиле главе ухваћених и убијених Индијанаца: као опомена и претња живима.

„Али, ни за време тих убилачких баханалија Индијанци нису показали страх — пише Ескамелен. — Само су се дубље повлачили у шуме и планине, одлазили у скривене клисуре“.

Ескамелен с огорчењем пише о ропству. Он је сам, на својим леђима, осетио шта значи бити роб и имао је разлога да мрзи робовласнике. Описивао је њихово сурово понашање и у његовој књизи може се наћи опис сцене мучења једног роба кога су бичевали док није издахнуо. Његов мучитељ је ускоро „сишао с ума“, и у наступу лудила стао је да бичује самог себе и од тога је умро. Ескамелен, искрен католик, са очигледним задовољством пише да је „бесумње свевишњи, услишивши жалбу несрећног мученика дозволио сатани да загосподари мучитељем“.

Писац-пират је описао и законе, обичаје и друштвени поредак гусарских „краљевина“ на острвима Карипског мора; читаве главе посветио је пиратским поморским биткама, пљачкама, пловидбама познатих гусарских капетана. Не улепшавајући подухвате пирата он подробно прича о суровости и насиљима пирата Моргана у Панами. Морган је организовао напад на овај град. И када је шпанска влада, позивајући се на уговор склопљен између њеног и енглеског двора, протестовала у Лондону због овог напада на територију која је била под њеном влашћу, енглески краљ је подарио „државном гусару“ звање племића. „И сурови Морган умро је као господар Јамајке, и командант њених оружаних снага“, с огорчењем је записао Ескамелен.

ЛУТКА — СТРЕЛАЦ

Познати руски истраживач, етнограф Миклухо-Маклај, донео је са Нове Гвинеје у Русију јединствену збирку одећа, оружја и предмета за домаћу употребу Папуанаца. Према његовим цртежима биле су израђене и лутке које су оденули у одећа и наоружали оружјем домородаца Нове Гвинеје. Једна од тих лутака представљала је ратника наоружаног луком и стрелом. Тетива на луку била је затегнута и стрела прописно постављена.

Једном за време блокаде Ленинграда за време другог светског рата, недалеко од Музеја за антропологију и етнографију експлодирала је велика авионска бомба. Од јаког потреса лутка Папуанац је одапела стрелу. Стрела је прелетела преко читавих сала и зарила се у врата једног ормара на другом крају собе.

КАПЕТАН Кејт

ВОРЕТОВЉЕВ ПOKУШАЈ ДА ЗАТОЧИ КАПЕТАНА
КЕЈТ НИЈЕ УСПЕО...

ЈЕ ЛИ ТО
ИСТИНА?
ДОЗВОЛИО СИ
ОНОЈ МОРЕКОЈ
ВЕШТИЦИ ДА
УМАКНЕ ИЗ
ХОТЕЛА?!

СЛУЧАЈНО СЕ
ДОГОДИЛО...
НИСАМ ЈА
КРИВ!

ЊЕН ПРВИ ОФИЦИР
НАПРАВИО ЈЕ
ГУЖВУ... МОЈИ
ВОЈНИЦИ СУ
УШЛИ ДА ГА
СПРЕЧЕ И...

... И ОНА ЈЕ
ПОБЕГЛА КРОЗ
ПРОЗОР!
СТАРИ ТРИК...
АЛИ ЈЕ
УСПЕО!

ЗАШТО МУ НИСТЕ
НАРЕДИЛИ ДА
ЈЕ ТРАЖИ?

ТО МОРАМО
САМИ
ДА СРЕДИМО!
ЗНАМ
КУДА ЈЕ МОГЛА
ДА ОДЕ... КОД
МАРЈЕ!

ЗАШТО КОД ЊЕ?
ПА ЊИХ ДВЕ СЕ
МРЗЕ!

КЕЈТ ЗНА АКО УСПЕ
ДА УВЕРИ МАРЈУ ДА
САМ ЈА У ТО УМЕ -
ШАО ПРОТЕ... СА МНОМ
ЈЕ СВРШЕНО!

МЕЂУВРЕМЕНУ

КО ЈЕ ТО? КО СЕ
УСУЂУЈЕ ДА ТАКО
ЛУПА НА ВРАТА
МОЈЕ
ГОСПОДАРИЦЕ?

НЕ МОЖЕТЕ УНУТРА!
ВРАТИТЕ СЕ!

ЗАУСТАВИТЕ ЈЕ!
ЗАУСТАВИТЕ!

SKELLY 12-3

УЗБУНИШЕ ЦЕЛУ КУЉУ!
МОРАМ НАЋИ МАРЈУ
И ПРИМОРАТИ ЈЕ
ДА МЕ САСЛУША!

КАКО ЈЕ »БУФАЛО« ПРЕШАО ПРЕКО АТЛАНТИКА

познато да је икада један голуб успео да прелети овако дуг пут. Најдужа раздаљина коју голуб може да пређе без одмарања је-сте 900 до 1000 километара. И тих хиљаду километара мало који голуб-писмоноша може да прелети без застоја. А где се „Буфало“ одмарао док је размахивао крилима изнад Атлантика? Најзад су се сви одгајивачи и љубитељи голубова сложили да је овај случајни гост са другог континента по свој прилици већину времена провео на неком броду.

Голуб-писмоноша са бројем „АУ 3107“ виноу се једног четвртка ујутру у ваздух. Догодило се то у Буфалу, у Северној Америци. Требало је да одлети до Клејтона, места које је 750 километара удаљено од Буфала. Међутим, голуб, коме су и дали име „Буфало“ по граду у коме живи, је залутао. После добрих недељу дана принудно се спустио у један олуку у градињу Тилбери, недалеко од Лондона.

Како је ова птица прешла преко Атлантика? То је главна тема разговора, па и жучних расправа бриганских одгајивача голубова. Дали је голуб сопственим снагама успео да пређе ову огромну водену површину? Стручњацима није

Када је дванестогодишњи Мајкл Фул нашао голуба у олуку, „Буфало“ је био сав умазан уљем и полумртав. Дечак га је однео кући и одмах показа своје оцу који је одгајивач голубова. Он је, опет, одмах узео лупу у руку и добро погледао крилатог госта. На десној ноzi је открио прстен са бројем „АУ 3107“. Знао је да само амерички голубови носе ознаке „АУ“. Није му било тешко да уђе у траг власнику „Буфала“:

одгајивачу голубова из Лекавена, у држави Њујорк.

За америчког голуба се погрешни и непланирани лет преко Атлантика срећно завршио. „Буфало“ не само што се опоравио у кући Фулових, него је у њој стекао и нераздвојног пријатеља, голуба по имену „Фреди други“ са бројем „НУ 53 635“. Њихово пријатељство је заиста било чврсто, па је одгајивач голубова Фул написао свом колеги у Америци следеће писмо:

„Шаљем вам натраг вашег залуталог голуба. Али, немојте се зачудити када „Буфало“ не стигне сам. У мојој кући је ваш голуб нашао нераздвојног пријатеља. Он ће допутовати с њим. Обоје ће стићи авионом“.

На крају, да не би било никакве забуне због имена, треба рећи да је голуб „Буфало“ у ствари голубица којој власник није дао баш најприкладније име за припадницу женског пола.

ДРВО ПАЛИЦА

Ово чудно дрво с чудним именом расте у Аустралији. Зове се „палица за бубањ“. Име му заиста одговара. Латински назив му је *Xanthorrhoea australis*. Стабло му је толико масивно као да треба да понесе тежак терет, а на врху тако рећи нема ништа — мало лишћа у облику травки и цветова који личе на палицу бубња.

ДВА ГЕПАРДА

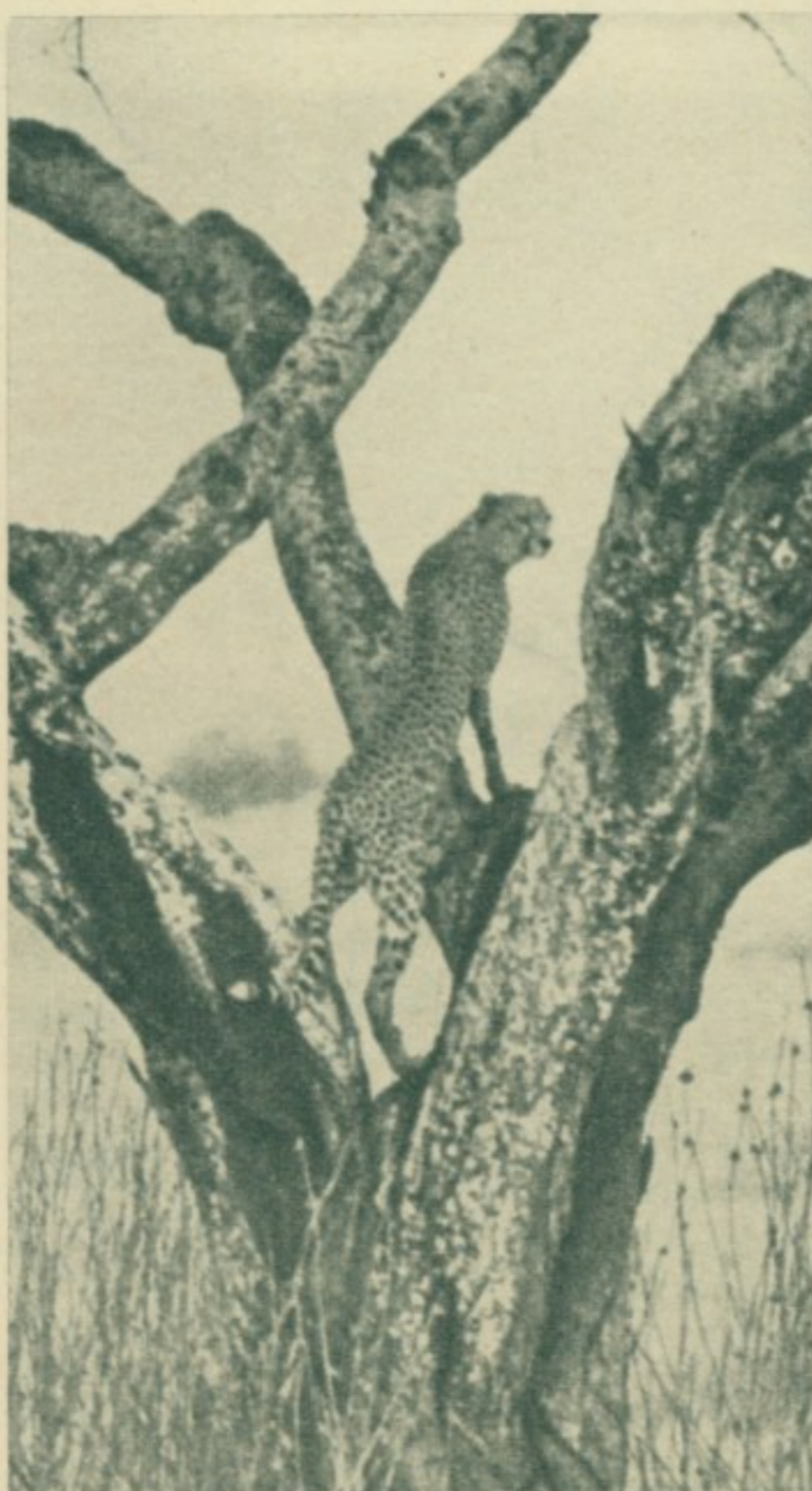
На својим путошћима по Африци, прича познати афрички ловац К. Хаген, био сам не ко време запослен на једној великој сточарској фарми са површином од 5.000 хектара, као професионални ловац. Дужност ми је била да таманим грабљивице — штеточине, нарочито оне из породице великих мачака. Једнога дана дојурим у моју ловачку кућу на коњу један црни дечак и повика не силазећи.

— Брзо, мистер, дођите брзо! Четири велика гепарда растргла су малопре једно теле. Још је са свим топло.

Расклиматани стари „форд“ појурим је вратоломном брзином. Додуше, нисам се надао да ћу још затећи гепарде, али ко зна. Кад мој стални пратилац у лову, припадник племена Хереро, који одлично познаје целу околину седи поред мене у колима, ја сам сигуран да ћемо их брзо пронаћи. Пошто смо зауставили кола, трчећи се упутисмо на место догађаја. Ено, момак који је остао код растргнутог телета већ нам издалека маше.

— Где су гепарди?

— Побегли су међу стење, мистер.

Пегави разбојник на осматрачници

Опрезно трагом за њима. Ветар је повољан. Наједном се пас, кога сам водио на повоцу, узнемири. Лагано извирим иза једне стене. Стварно, ено их. Четири одрасла гепарда! Сасвим мирно каскају један за другим на неких сто метара далеко, косо од мене. Стена ми пружа одличан заклон. Нишаним. Тада наједном последњи гепард застаете, али на жалост, плећка му је заклоњена, тако да видим само врат и главу. Али на тако малом одстојању мој далекометни карабин сигурно ће учинити своје. Линија на нишану догледа са шестоструким повећањем стоји му тачно на кратком врату. Оштар пуцањ! Као муњом погођен пегави разбојник сруши се на земљу. Остала три потрчаше, али после свега педесет метара зауставише се као да хоће да сачекају свог сабрата. Један стоји целом страном окренут према мени. Нишаним у плећку. Метак га сместа обори.

Али где су остала два? Док сам их тражио погледом јави се дечак:

— Мистер, брзо, ено их трче горе!

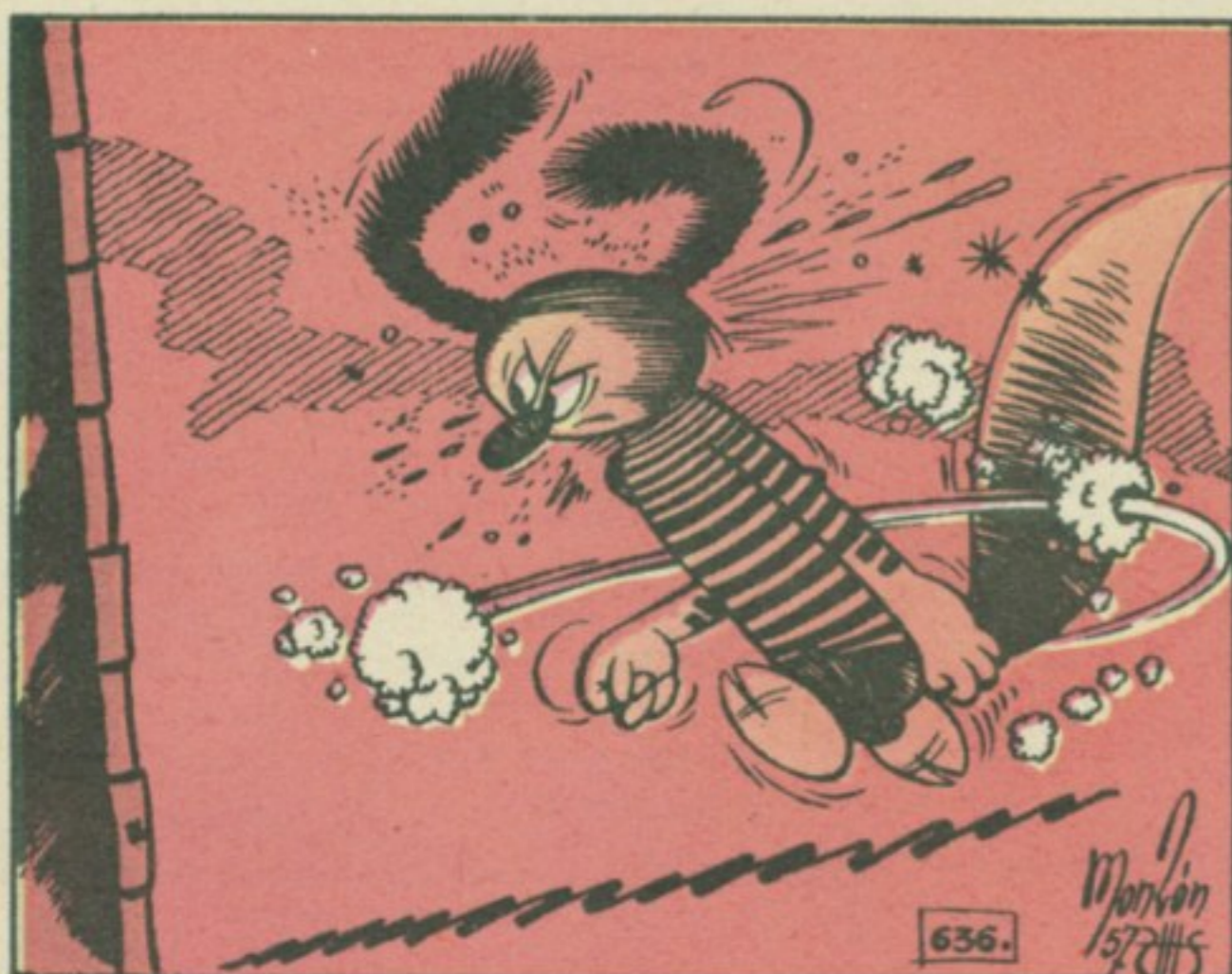
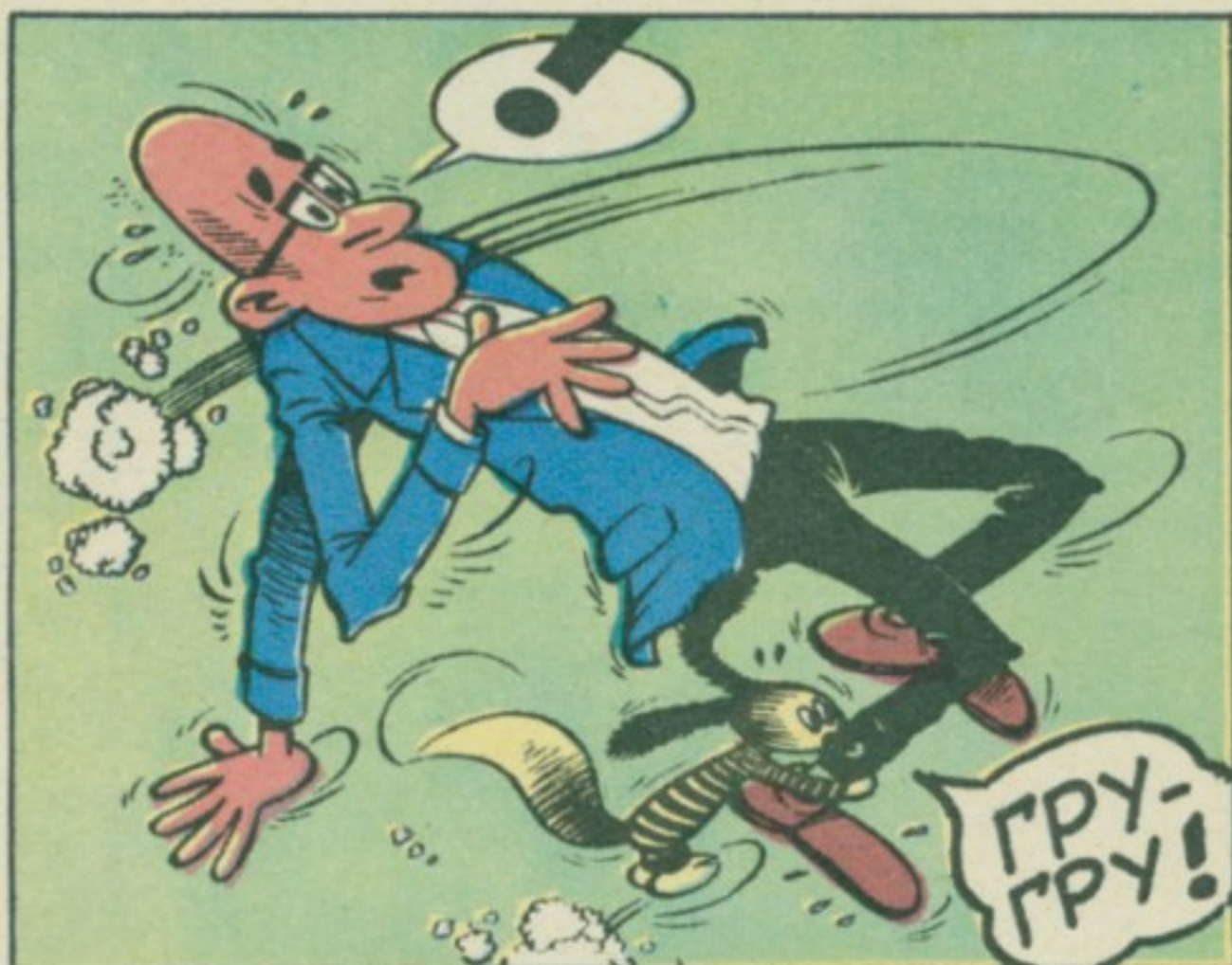
Уто опет поче киша. Наишао

је густ облак. Треба се, дакле по журити. Искористити прилику. Прошле године гепарди су нам заклали двадесетак телади, да не рачунамо антилопе, дивље јарце, кадуе и другу дивљач. Дакле, брзо трком напред! Ено их! Опет је један застао. Пуцам са 300 корака. Промашај! Репетирам. Још једном. Гепард број три поспрну, али се жустро опет диже и нестаете у измаглици од кише.

Киша поче да лије као из кабла. Склонили смо се од ње испод једне надвисле стене. После двадесетак минута, као и обично, киша престаете. Момку наредем да одвуче оба убијена гепарда до кола, а сам пођем да још једном пробам срећу.

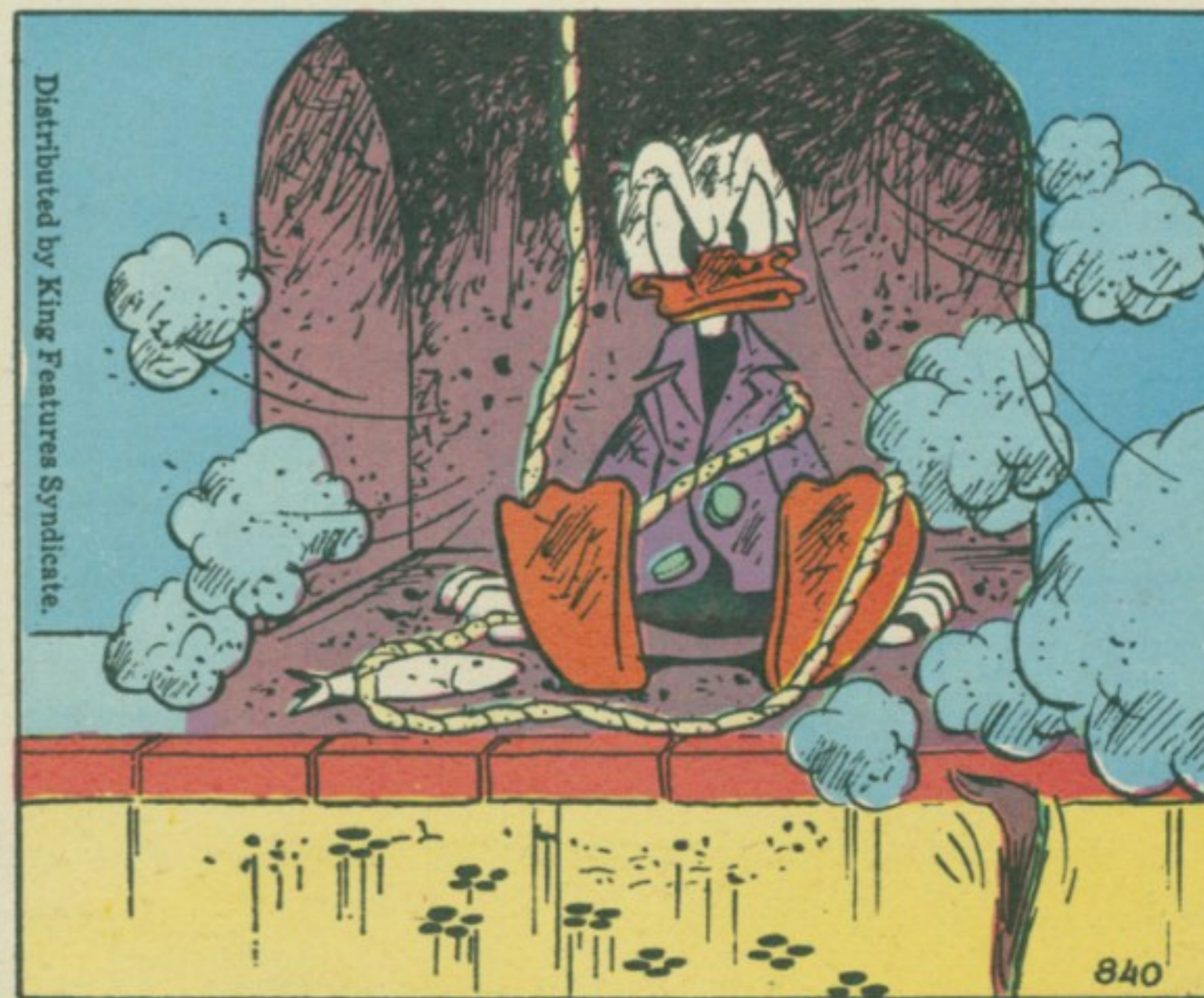
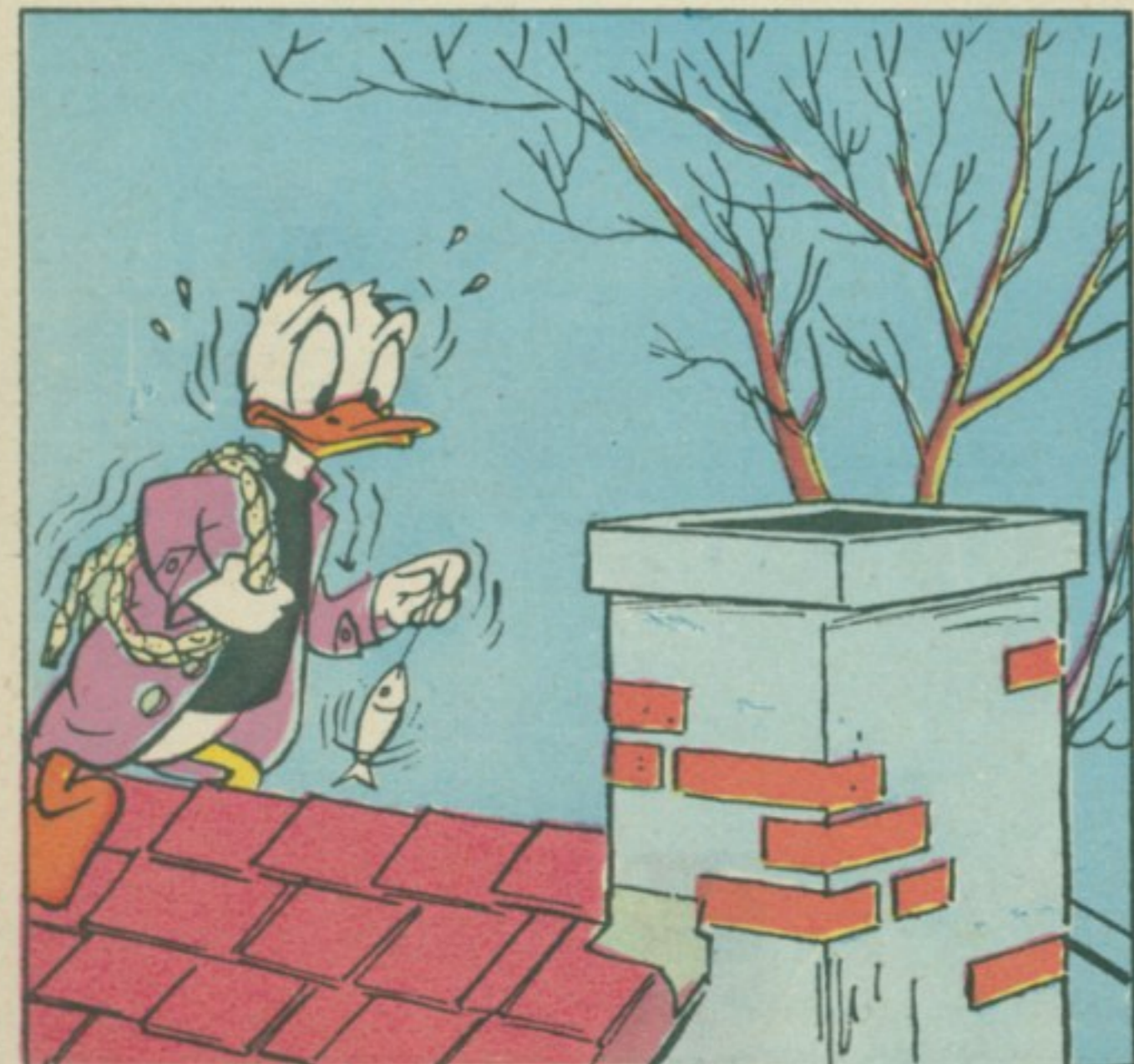
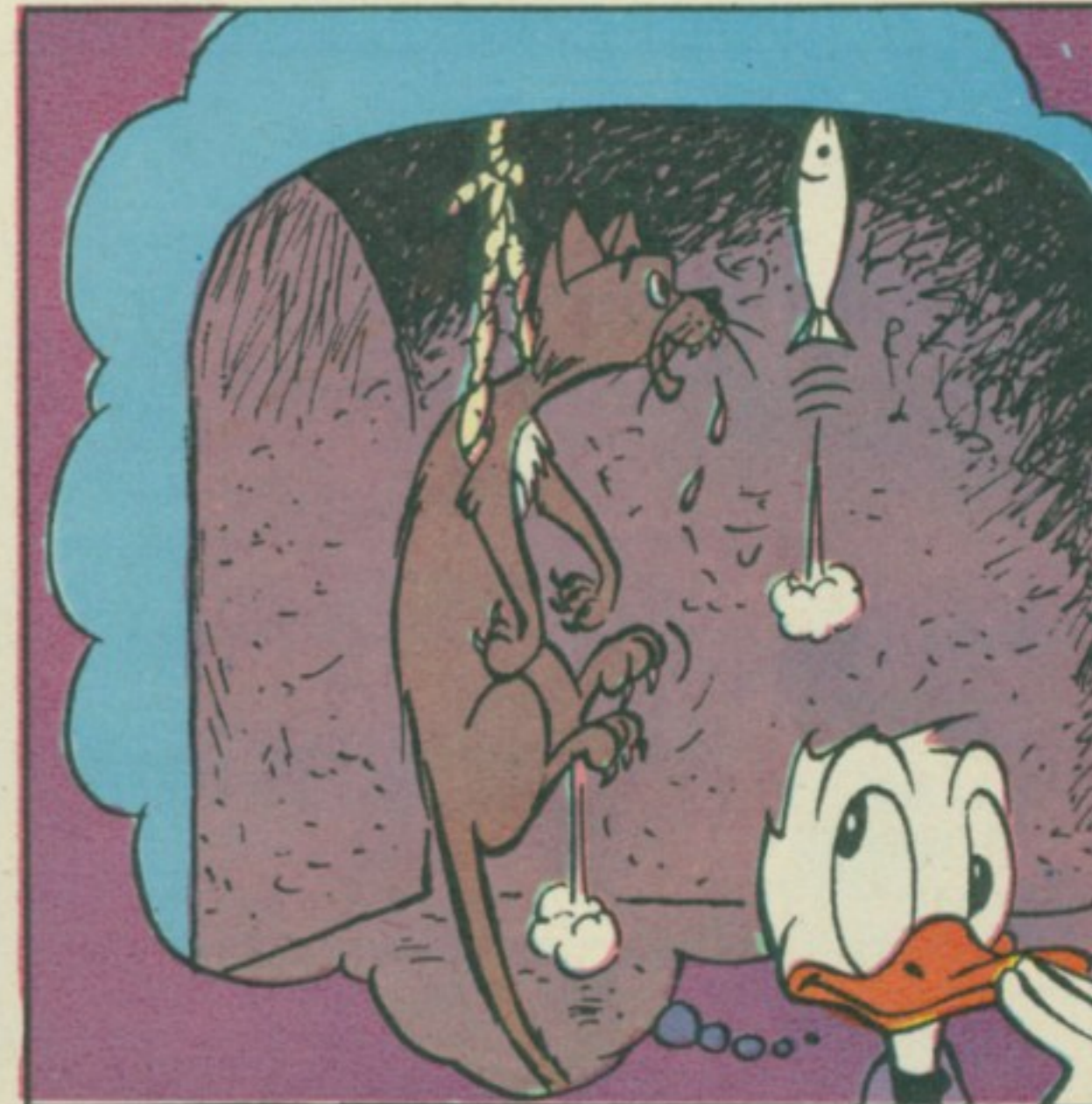
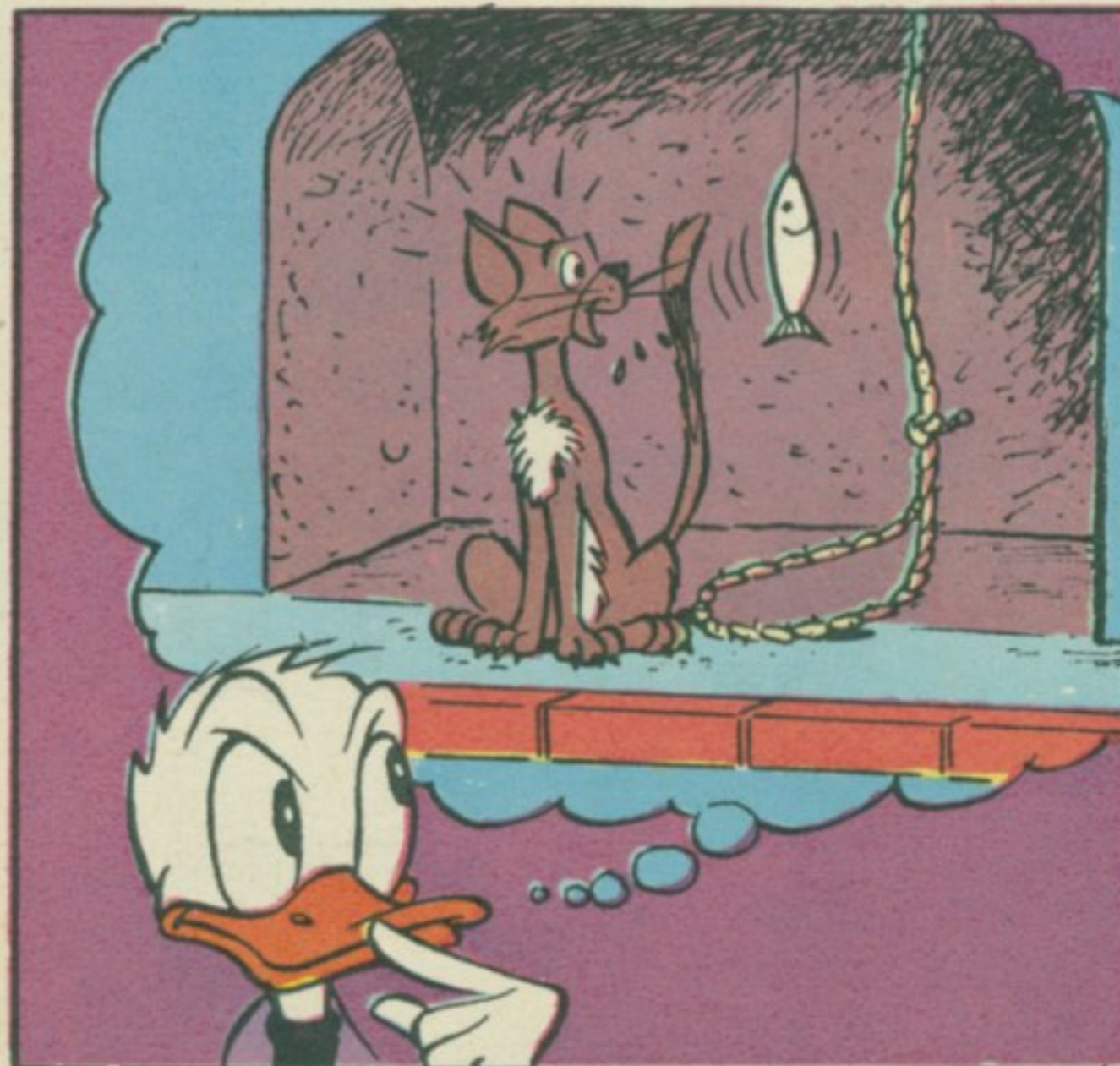
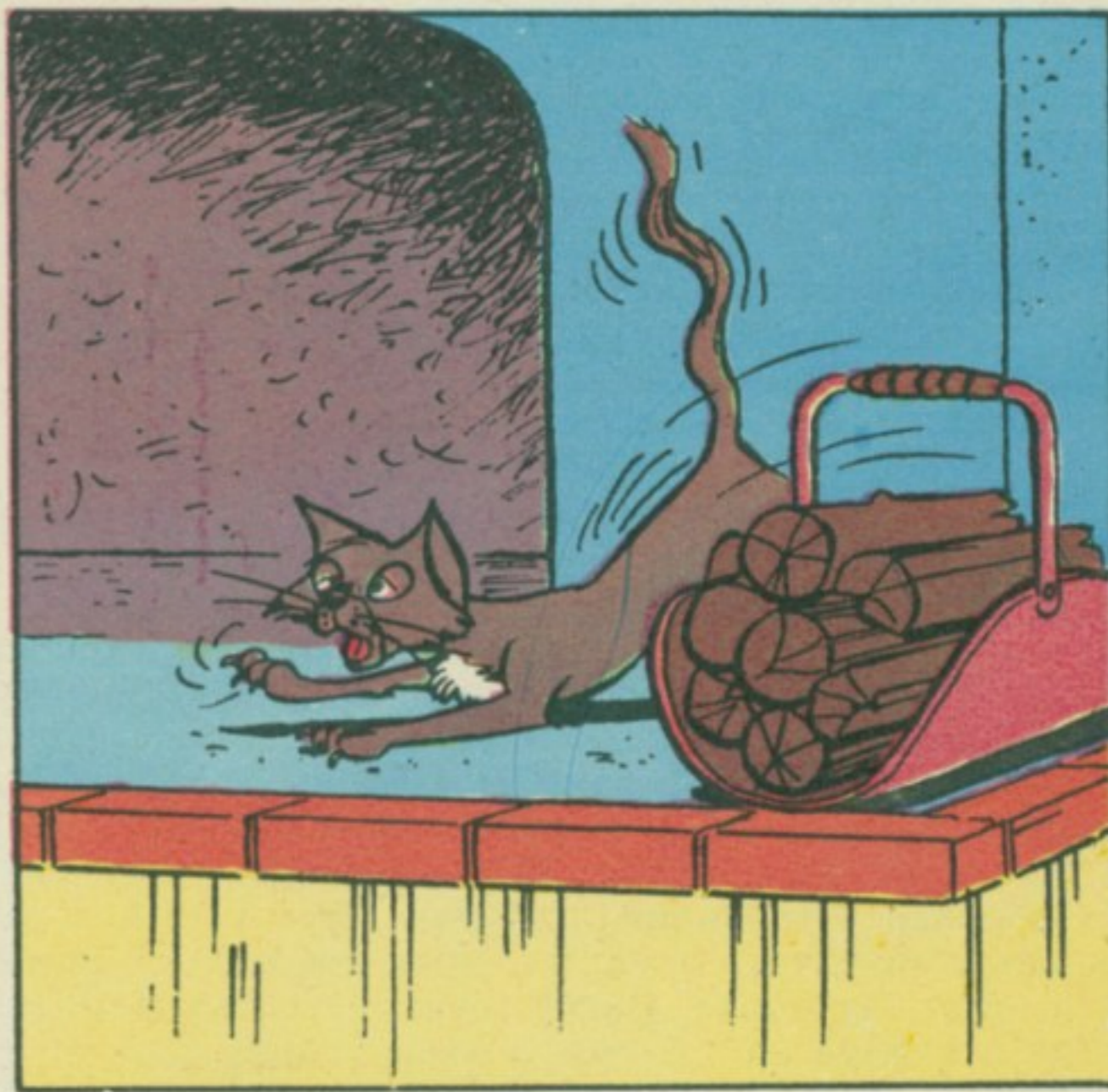
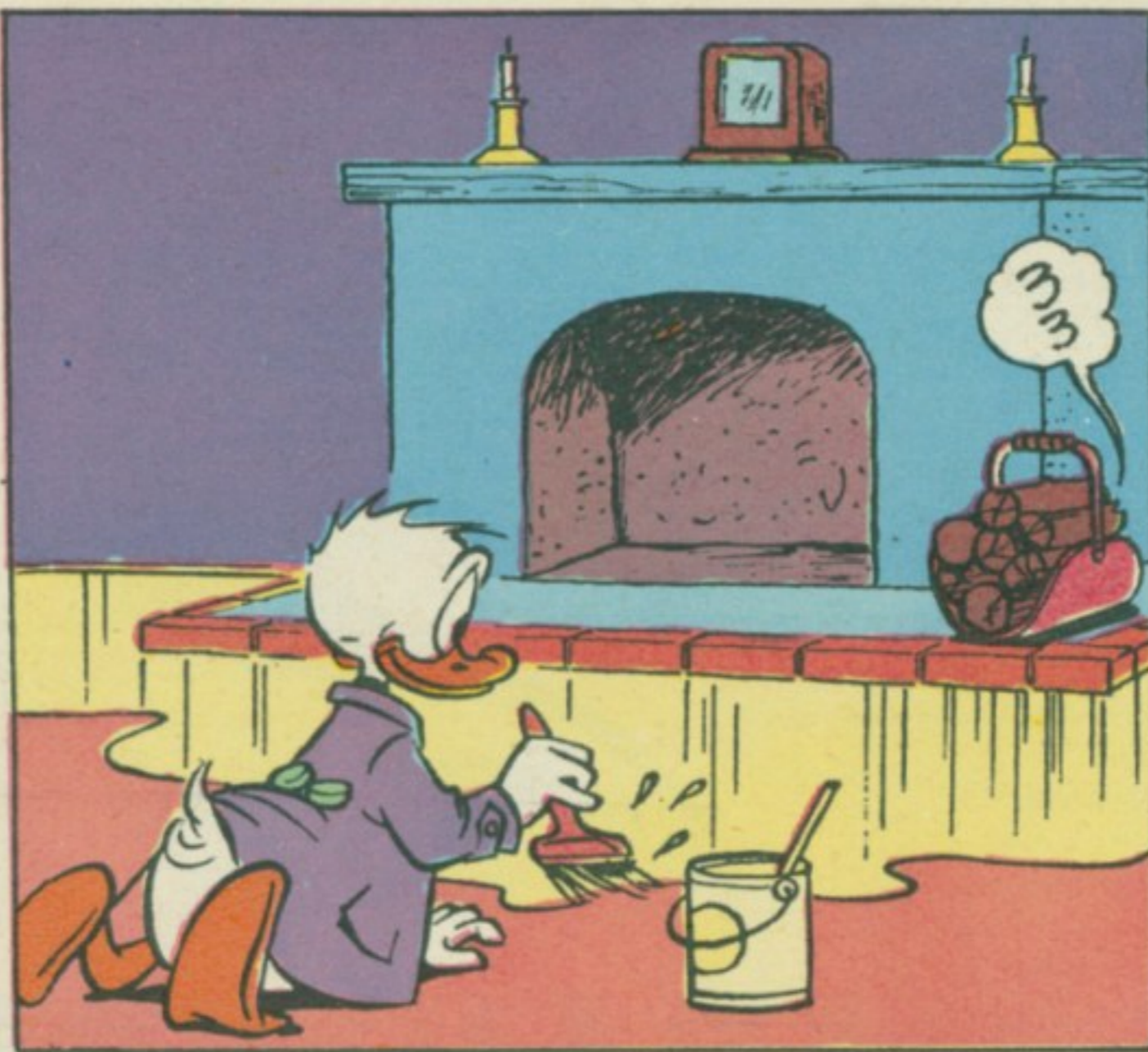
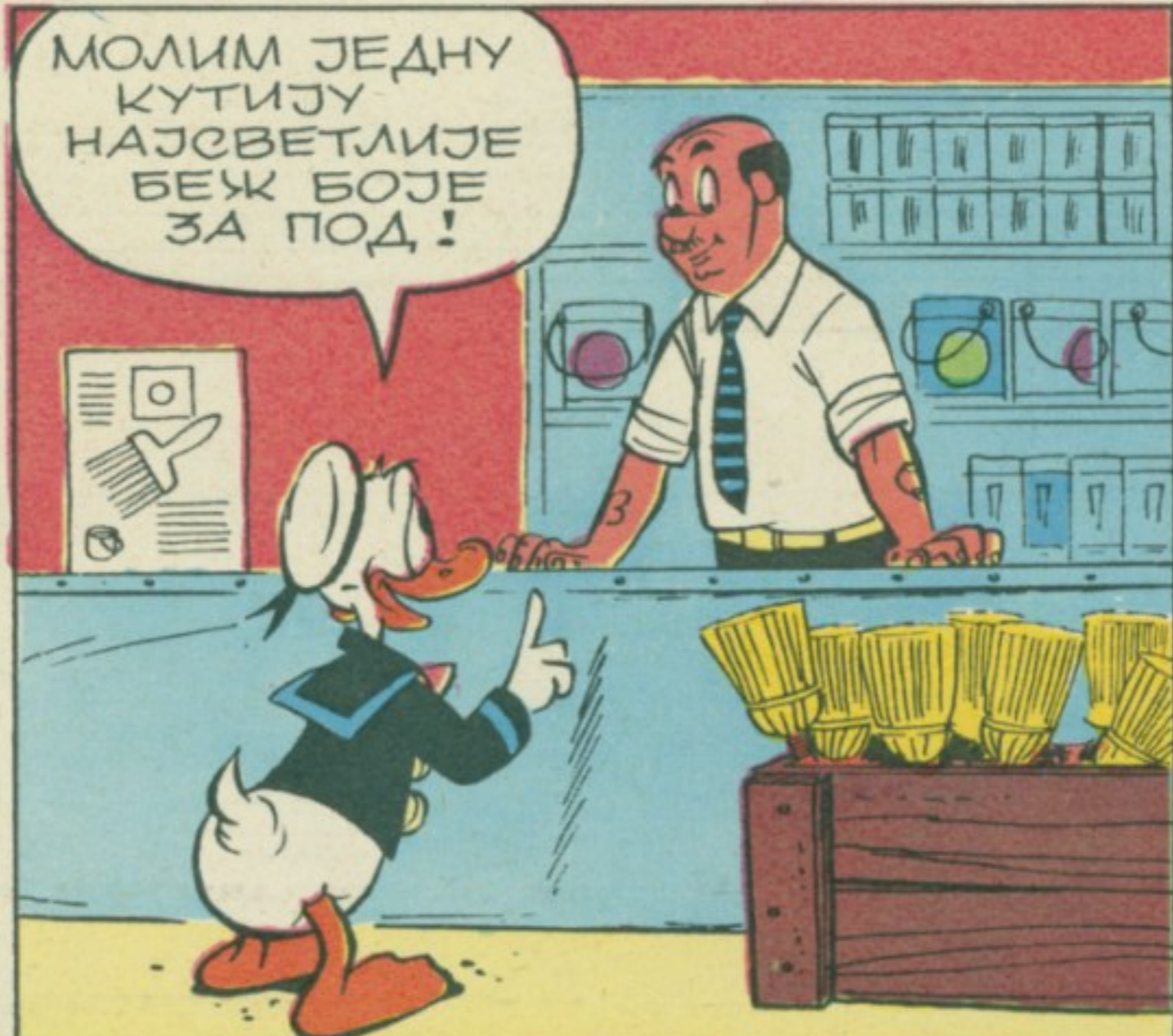
Али после ове провале облака гепардима ни трага. Читав сат сам још луњао по околини. Завирио сам у сваки жбун, у сваку рупу, иза сваке стене. Чак је и мој поуздани пас овога пута за-тајио. Тако ми је радост због успеха у лову помућена, јер ми је умакао један гепард, та опасна грабљивица и велика штеточина, који фармерима задаје много главобоље.

ГРУ-ГРУ, ЧАПА И ТАЈАНСТВЕНИ ПРОФЕСОР Z.O.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ГОДИНА 1909.

БОРБА С КОНДОРИМА

То што желим да испричам није прича, није измишљотина а није ни машта неког од данашњих следбеника Жила Верна. То је истинит догађај забележен у историји ваздухопловства и штампи — прича капетан Гонзалес, заповедник мексичког ваздушног балона „Република“.

— Били смо на висини од готово 2000 метара када смо се срели са огромним кондором. Величанствена птица летела је упоредо с нама, не покрећући крила клизила је кроз ваздух као авион. Наједном је променила правац и скренула под правим углом тако да су нам се путеви скоро укрстили. Кондор је пролетео крај нас на неких двадесет пет метара и ми смо јасно видели како нас птица, окренувши према нама своју карактеристичну главу, прати пажљивим и неповерљивим погледом.

— Поздрав теби, цару планина! — викнуо је, смејући се, мој помоћник, поручник Сант-Антонио. А када је кондор, прстигавши нас, нестао у даљини, довикнуо је за њим: — Обавести своју браћу, кондоре, да им долазимо у госте.

Протекао је још један час, затим и други. Гас је мало помало истицао из балона.

— Шта је оно? Погледајте, Гонзалес. Изгледа... изгледа да су кондори — узвикнуо је поручник.

— То нам они приређују свечан дочек. Па ви сте замолити њиховог сабрата да их обавести о нашем доласку! — нашалио сам се.

— Ах, до ђавола! Гледајте... они лете право на нас.

И наједном се читаво јато, као по команди, бацило на наш аеростат. С јаросним крицима огромне птице су се хватале канџама за ужад и мрежу око балона, отварале своје јаке кљунове. Ударале су крилима о ужад и прстен који ту ужад скупља и од тога се наша гондола љуљала и подрхтавала као у грозници. Два или три пута чуо сам шкрипава карактеристичан звук: кљунови кондора додиривали су сам омотач аеростата. Значи, сваког тренутка птице су могле да претворе наш балон у гомилу крпа... А ми смо и даље летели на 1200 метара, изнад стена и клисура.

— Пуцајте! Пуцајте! — довикнуо сам свом сапутнику. — Пуцајте, иначе ће нам уништити балон а тиме и нас...

Сант-Антонио је дограбио свој револвер и испалио седам метака на кондоре који су кружили око аеростата. Док је он поново пунио свој револвер, пуцао сам ја. Али, авај! Мада смо обојица важали за добре стрелце ниједан метак није погодио свој циљ. Кондор је веома живав или, како кажу ловци, „отпоран на рану“ и да бисте га убили треба га погодити у неки од виталних органа.

— Баласт! Избаците баласт! — успео сам да довикнем поручнику између два налета птица.

Сант-Антонио је брзином муње избацио четири вреће терета. Балон је у вертикалној линији сунуо у висину. И ја сам видео како се јато кондора, које је остало далеко испод нас, узбуђено комеша и кричи.

Добро је, ослободили смо их се...

Али, шта је сад то? Из јата се издвојила црна тачка и полетела у вис. Све је ближе.

Огроман кондор летео је право на балон. Оба наша револвера била су напуњена и дочекали смо птицу правим плотуном. Али, она је летела таквом брзином да је било немогућно погодити је и већ у следећем тренутку тело балона ју је заклонило.

— Сад лети изнад балона! — повекао је Сант-Антонио.

— Налеће на њега — одговорно сам.

Птица се, очигледно, канџама закачила за мрежу: гондола се љуљала као на таласима.

Наоружавши се ножем, ја сам се „на мишиће“ дигао до прстена а затим, лествицама од свиле, кренуо уз балон чврсто решен да се упустим у борбу с птицом која је кљуном ударала по лопти.

— Сант-Антонио, пуцајте! Ви га одзго добро видите! — викнуо сам.

— Не... не могу. Видим само крај једног крила...

И најзад, провлачећи се између омотача балона и мреже, стигао сам до места одакле сам могао добро да видим птицу која је кљунала један од чворова на мрежи.

Опалио сам готово и не циљајући. Метак је погодио птицу. Још један пуцањ. И још један... Оба метка су погодила: један у главу изнад левог ока, други у врат. Птица се срушила али није оставила балон: клонула је држећи се канџама за мрежу.

После четврт часа „Република“ је почела да се спушта. Приземљила се меко, без икакве незгоде...

2

АВАНТУРЕ НА БАЛОНУ

ГОДИНА 1967.

ЊИХОВ СРЕЋАН ДАН

Огромна „лубеница“ ХБ—БИУ

бешумно плови над земљом. Брзином од 100 километара на час, сенка балона је клизила по брежуљцима, путевима, преко туристичких аутобуса и телефонских стубова. Испод ње милели су, као мрави, аутомобили који нису могли да се мере у брзини са балоном ношеним стихијом. А ипак је лопта непрекидно висила усред ваздушне струје и путници у корпи исплетеној од прућа нису осећали њену брзину. Лист папира на ивици корпе лежао је не покрећући се тако да је пилот балона Швајцарац Карло Барага несметано могао да бележи своја опажања. Ево неколико редова из његовог записа:

„Висина 600 метара. Ваздушна струја носи нас према Баварској. За чуђујуће јасно чују се гласови, тунџава точкова, па чак и звоњење телефона у кућама... Небо је кристално чисто, виде се алпски висови од којих се удаљујемо...“

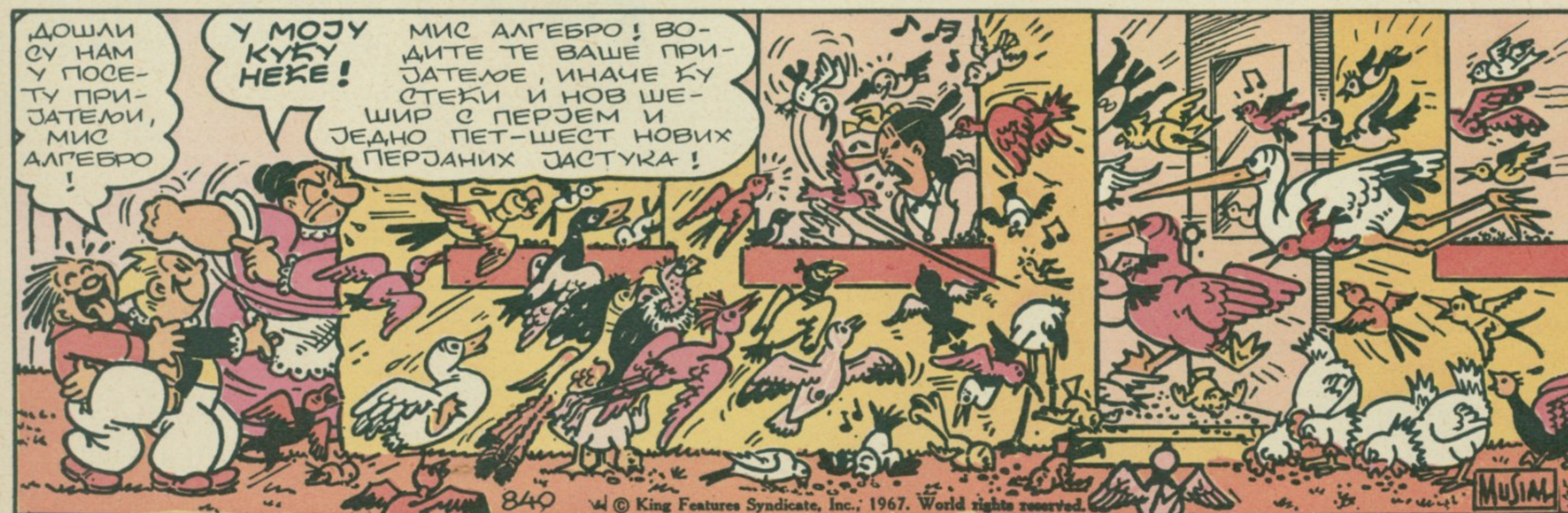
Петоро аеронаута, међу којима је једна жена и капетанов петнаестогодишњи син, доживљавали су готово неописиво осећање спокојства. Изгледало је да се све догађа само по себи, без и најмањег учешћа човека. Али његово учешће је ипак постало неопходно: у даљини су се указале планине покривене шумом на граници с Баварском и требало је одлучити: или се подићи на већу висину и потражити супротну ваздушну струју или се спустити. Заповедник балона решио је да се спусти: ту негде у близини Јауфбајерна налази се аеродром ваздухопловаца-аматера. Избацио је уже за приземљавање с црвеном заставицом, а његови сапутници су се припремали да, ако затреба, избаце баласт. Али, при земљи је ветар толико јак да се корпа с путницима умало није разбила. Балон је вукао корпу по врховима дрвећа, спустио је у реку и повукао према насељу. Пилот је узалуд вукао конопца покушавајући да из балона испусти гас. Неки случајни пролазник дограбио је уже за приземљавање али није имао довољно снаге да задржи читав балон.

Ветар га је већ носио према граду. Измучени аеронаути очекивали су најгоре. И... ударац. Балон се за качио за „петла“ на једном димњаку. Над балоном се усковитлао црни дим. Стигли су ватрогасци. Помагали су им мештани. Црни од гари, аеронаути су се извукли из корпе на кров. Одозго су на земљу полетеле ствари, пилотски дневник. А сад брзо низ ватрогасне лествице: јер је балон, напуњен гасом, могао сваког тренутка да експлодира.

Али, ваздушна лопта није експлодирала. Био је то њихов срећан дан.

Бум и Бум

JOE MUSIAL

Авантуре ГОРДОНА ПИМА

ПО РОМАНУ
Е. А. ПОА

ТО ЈЕ ХОЛАНДСКИ БРИГ!
И ОН ЈЕ НАСТРАДАО У
БУРИ! ПРЕДЊА КА-
ТАРКА МУ ЈЕ ПО-
ЛОМЉЕНА... А
ОГРАДА
ОШТЕЌЕНА!

ШТА? МЕЊА КУРС!
ЗАР НАС НЕКЕ ПРИ-
ХВАТИТИ? ВИ-
ЧИМО!

СТАЛНО
МЕЊА ПРАВАЦ!
МОРА ДА ЈЕ
КРМАНОШ ПИ-
ЈАН!

САД
ИДЕ ПРАВО
НА НАС!

ИПАК, БРИГ НИЈЕ НАЛЕТЕО НА НАС.
ПРОШАО ЈЕ КРАЈ САМОГ НАШЕГ БРОДА.
И ТАДА СМО УГЛЕДАЛИ...

КАДА СЕ БРИГ, НОШЕН ВЕТРОМ,
УДАЈИО, ОСТАЛИ СМО ОБУЗЕТИ
УЖАСОМ, БЕЗ РЕЧИ... СТРАШНИЈИ
ПРИЗОР НИЈЕ СЕ МОГАО ЧАК НИ
ЗАМИСЛИТИ...

НОК КОЈУ СМО ПОСЛЕ ТОГА ПРОВЕЛИ,
БИЛА ЈЕ УЖАСНА. ПОРЕД ГЛАДИ, МУЧИ-
ЛА НАС ЈЕ И СЛИКА АВЕТИЊСКОГ БРО-
ДА И НЕГОВИХ УМРЛИХ ПУТНИКА.

НА ТЕБЕ ЈЕ
РЕД ДА СЕ
ЗАГЊУРИШ,
ГОР-
ДО-
НЕ!

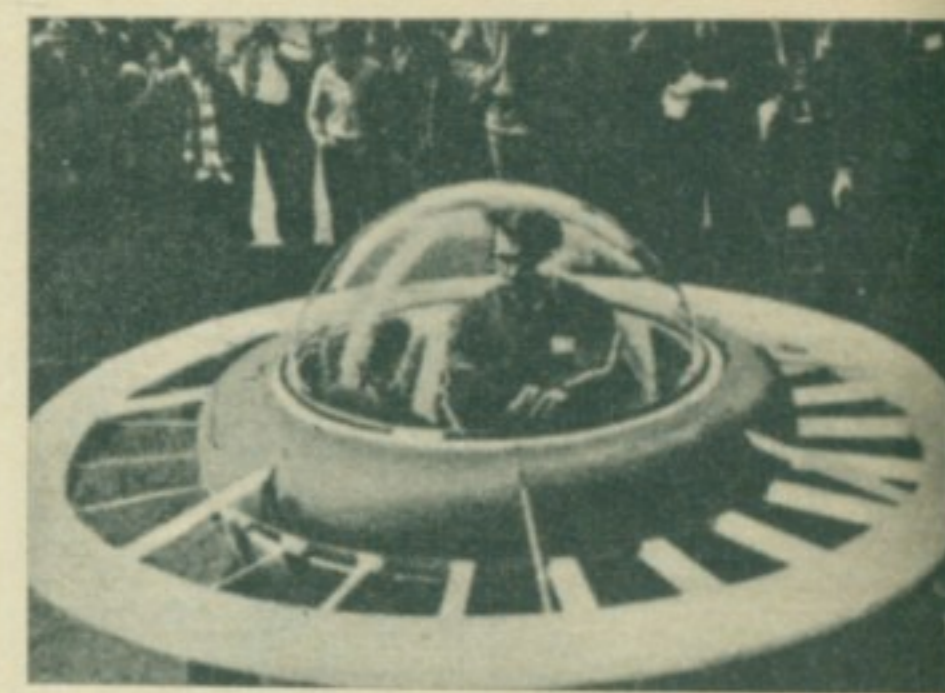

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО УЗАЛУДНИХ ПО-
КУШАЈА...

ВРАТА СЕ НЕ МОГУ
ОТВОРТИТИ... АЛИ У
ЈЕДНОМ ОД ХОДНИ-
КА НАШАО САМ
ОВО!

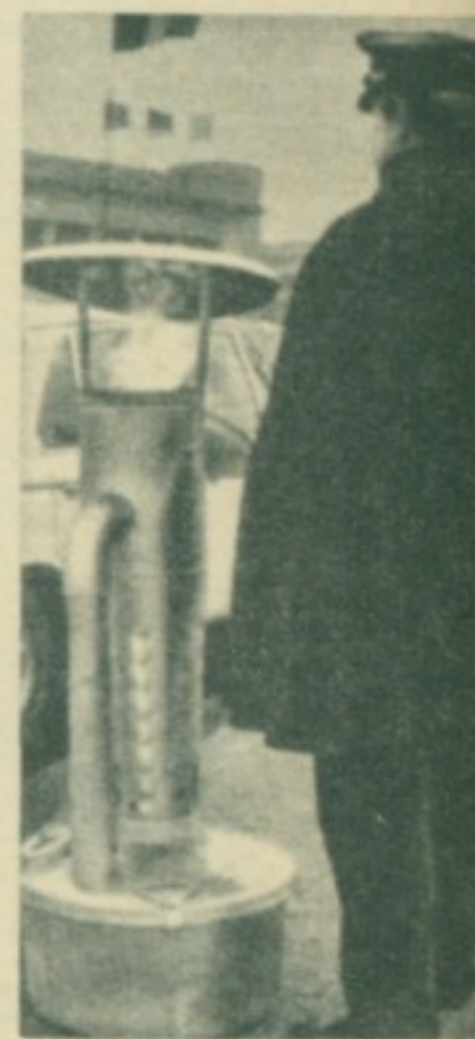
ЛЕТЕЋИ ТАЊИРИ, АЛИ ПРАВИ

У Калифорнији су начињени прави „летећи тањир“. Ово остварење даје наду инжењерима у могућност усавршавања ове врсте летелице. На слици је прототип апарата који лети. И поред успеха, проба се врше веома опрезно; засад се изводе само скокови. Око пилотске кабине укосу су управљене цеви ротора, који се окрећу вртоглавом брзином и подижу летелицу са земље. У ваздуху се „летећи тањир“ поставља укосу и зависно од угла лети брже или спорије.

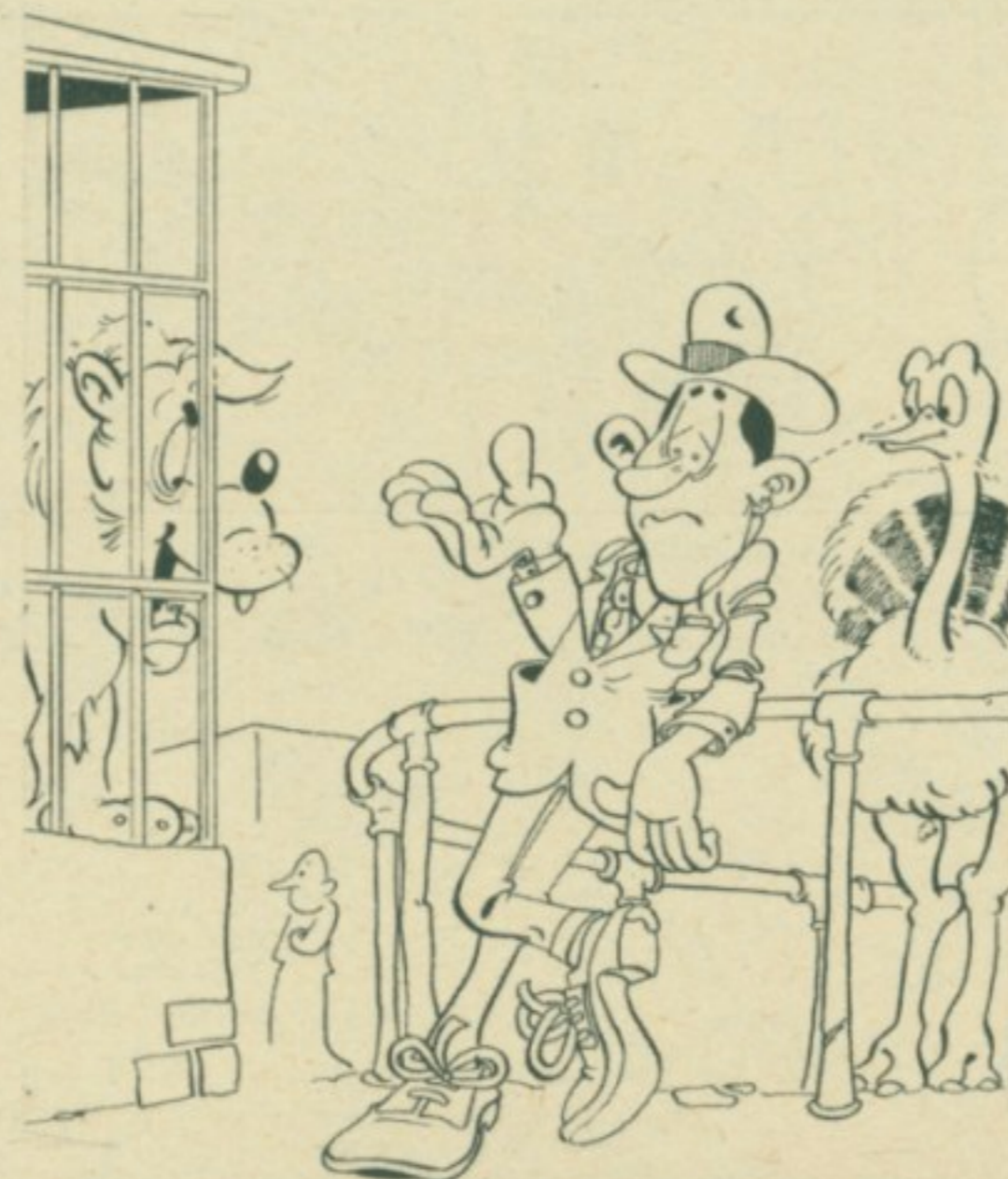
ГРЕЈАЊЕ ЗА САОБРАЋАЈЦЕ

Управљати уличним саобраћајем стојећи са тима на раскрсници по зими, снегу и киши — није нимало лако. Зато су на разним таквим местима у Бриселу постављени стубови — грејнице за саобраћајце. То су пошире алуминијумске цеви у чијем се доњем делу налази резервоар горива, а пламен избија горе кроз цев заштићену малим уздигнутим округлим кровом. Топлота из стубова загрева оближњу околину па и пролазници могу да загреју промрзле руке.

ПОМОЋ НЕМИМА

Аустралијски техничари конструисали су недавно апарат који омогућава немим особама да се боље споразумеју. Апарат је у ствари нека врста машине за писање која је повезана са једним екраном. Додиривањем разних дирки на машини појављују се одговарајући знаци на екрану. Исти ови техничари проучавају могућност конструисања машине са многоструком клавијатуром и великим екраном, који би дозволио да у разговору учествује истовремено више особа.

ЕМУ ГУТА СВЕ

Болесничкој благајни у енглеском граду Бредфорду обратило се ових дана Хенри Шилтон молећи да му доделе нов апарат за појачање слуха. „А где вам је стари?“ — било је прво питање штедљивог шефа одељења за материјалне издатке. „У зоолошком врту, прогутан“ — одговорио је Хенри тек пошто му је питање било поновљено неколико пута, и то веома гласно (што је и разумљиво јер, јадник, без апарата једва чује). На крају су се ипак разумели. Хенри Шилтон отишао је да слободно поподне проведе у зоолошком врту. Нарочито су га привукли лавови и дуго их је посматрао наслоњен на суседни кавез. Становнику тог другог

кавеза, једном емуу, то се учинило занимљиво. Пришао је огради кавеза, протурио кроз решетке свој кљун да би посетио зоолошког врта кључнуо у ушну шкољку. Кљун је ударио о нешто тврдо. Птица је дограбила кљуном тај тврди предмет и — прогутала га. Хенри Шилтон је остао без апарата за појачавање слуха а ему, тај аустралијски роњак афричких прождрљивих нојева, вероватно је добио болове у стомаку. А можда и није јер ветеринар вртаније био приморан да интервенише.

Болесничка благајна показала се великодушна и дала је Шилтону нови апарат.

Прва такмичења у спусту са брда у тешким саоницама којима се може управљати одржана су на природној стази у близини швајцарског одмаралишта и лечилишта Давоса 1898. године. Санке су у то време биле дрвене са металним салинцима. Године 1903. у Давосу је направљена прва специјална стаза за боб у свету.

Данас се боб-саонице целе израђују од метала. Оне су из два дела, спојене „зглобом“. Предњи део је покретан и њиме се управља помоћу волана, а задњи, непокретни, део има кочницу. Раније је посаду боба сачињавало пет чланова: три мушкарца и две жене. Сада су боб-саонице двоседи и четвороседи.

Дужина боба двоседа не сме да буде већа од 2 метра и 70 сантиметара, а тежина од 165 килограма. За четворосед важе ове бројке: 3,80 метра и 230 килограма. Постоје ограничења и за тежину чланова посаде. У двојцима укупна тежина чланова посаде не сме прећи 200, а у четворцима 400 килограма. Члан посаде који седи напред је кормилар, а последњи командује кочницом.

Данас се такмичења у бобу одржавају на специјалним стазама са подлогом од армираног бетона. Сама стаза је ледени жлеб дужине 1500 или 1609 метара (једна миља), пуна кривина са уздигнутим ивицама да боб не би излетео из стазе, јер брзина често прелази 100 километара на час. Нагиб стазе је минимално 8%, а максимално 15%.

Најпознатије стазе су у Сен-Морицу (дужина 1510 м, висинска разлика 130 м), у Греноблу где ће се одржати X зимска Олимпијада, у Кортини д'Ампецо (Италија), у Закопанима (Пољска), у Татранској Ломници (ЧССР), у Лек-Плесиду (САД), у Иглсу (у близини Инсбрука у Аустрији) и у Гармиш-Партенкирхену у Западној Немачкој.

Међународна федерација боба (ФИБ) редовно одржава, почев од 1931. године, европска и светска првенства и учествује на Олимпијадама.

Овај спорт родио се на падинама Швајцарских Алпи а прва признања доживео у Тирољу, у Аустрији, у Чехословачкој, Скандинавији, а нарочито у Норвешкој. Истина, северне санке разликовале су се од средњоевропских. Оне су

биле металне, дуже и њима се управљало помоћу мотке дуге три метра.

При Међународној боб федерацији (ФИБ) била је 1914. године организована секција за санкање. Исте године одржан је први европски шампионат санкаша на којој је први победник био Чехословак Рудолф Крушке. Следеће првенство одржано је тек 1928. године, овог пута и са такмичењима за жене.

Године 1955. одржано је у Ослу, у Норвешкој, прво светско првенство санкаша уз учешће такмичара из Аустрије, Савезне Републике Немачке, Норвешке, Швајцарске, Шведске, Италије и Канаде. Други светски шампионат одржан је 1957. године, а од тада се одржава сваке године.

БОБ

Исте године Међународна секција санкања при ФИБ издвојила се у самосталну федерацију (ФИЛ). За првог председника изабран је Аустријанац Берт Изатич.

Важна етапа у развоју санкања је 1958. година, када се у Криници први пут одржао светски шампионат на леденој стази. То је почетак трке за брзинама. Дужина данашње стазе је 100 метара са исто толико висинске разлике.

Санке могу бити различитих конструкција, али њихова тежина не сме бити већа од 20 килограма за појединце и од 22 за двоје. Размак између салинаца је ограничен на 48 сантиметара. Строго је забрањено монтирање било каквих уређаја за управљање. Брзина коју постижу санке често износи 70 километара на час, а у Криници достиже и више од 100. Због тога санкаши носе шлемове и другу опрему сличну хокејској.

Брзи развој санкања и његова популарност отворили су пут овом спорту до Олимпијских игара. Санкаши су се први пут појавили на зимској Олимпијади у Инсбруку 1964. године. Сан-

кање је укључено и у програм Олимпијаде у Греноблу и у Сапороу, у Јапану. Данас су најјачи спортисти Немачка Демократска Република, а међу најбољима су санкаши из Аустрије, Пољске, Чехословачке, Италије и Западне Немачке.

Ко је први изумео бицикл за снег? Да ли је то Американац Стивенс који је 15. априла 1892. године патентирао свој изум под бројем 474434 или баварски пекар из Киферсфелдена који је, стојећи поред својих врелих пећи, сањао о тркама на бобу и на бициклу за снег? Али без обзира на то коме припада част, право признање бицикл за снег је доживео тек 1950. године. У Швајцарској се тада појавила једна чудна справа за спуштање са брда. Ни санке, ни смучке. И да нико од „родитеља“ не буде увређен, новорођенче је добило име „скибоб“ (у буквалном преводу смучке-боб).

Број обожавалаца нове гране спорта растао је сваке године. Данас присталица овог спорта има двадесет хиљада. Године 1961. основан је Међународни савез скибооба (ФИСБ) у Инсбруку, Аустрија. ФИСБ врло енергично пропагира нову грану спорта. Већ 1963. године одржан је у Кортини д'Ампецо (Италија) први европски шампионат. Од тога времена европски шампионат се одржава сваке године. Ове зиме се скибоб појавио и на светској позорници. У Бад-Гаштајну, у Аустрији, одржано је светско првенство. На програму су били брзински спуст и велеслалом. Стаза спуста је за мушкарце дугачка 3350 метара са 770 метара висинске разлике, а за жене 2760 метара, са 240 метара висинске разлике. Стаза велеслалом је краћа: 1550 (240) за мушкарце и 1110 метара (210) за жене.

Први апсолутни светски прваци постали су Силвестар Шаубергер из Аустрије и његова земљаци Херхилд Шифкорн. За време такмичења на скибобу брзина често достиже и 90 километара на час, а 1964. године Аустријанац Ерих Брентер је на падинама брда Монте Роза постигао светски рекорд са 164,25 километара на час!

Такмичари на стази морају да показују заиста акробатску вештину и да изводе скокове до 20 метара. Срећом, до сада није било озбиљних повреда. Претпоставља се да ће овај спорт бити укључен у игре у Греноблу ван званичног програма.

ДОГОДИЛО СЕ...

И СМЕШНИ И ТУЖНИ И НЕОБИЧНИ ДОГАЂАЈИ СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

У Мериленду

Френк Кларк и његова супруга прославили су недавно 21-годишњицу брака у друштву своје деце и пријатеља. Као највеће изненађење на свечаној трпези се појавио неуспели колач који је слављеница умесила првих дана брака и који младожења није могао да поједе али га је чувао у свом банковном сефу.

У Честеру

Педест чувара зоолошког врта добили су ново, додуше привремено запослење. Наиме, због епидемије шапа и сакагије врт је морао бити затворен а да животиње не би изгубиле контакт са публиком и због тога запале у апатију, чуварима је наређено да иду од кавеза до кавеза и разговарају са питомцима врта.

У Чикагу

Градској библиотеци враћено је само у току једног дана 10.000 књига, и то после огласа у којем је стајало да се тог дана за књиге задржане после одређеног рока неће наплаћивати новчана казна. Међу враћеним књигама било је и узетих пре неколико година. Рекорд је износио — 34 године!

У Лондону

Чланови британског Доњег дома нису се усуђивали да питају због чега доктор Бенет, посланик Конзервативне странке, носи црну кравату и кога жали. Веровали су, наиме, да му је неко умро. Тек после седам дана дознали су зашто њихов колега носи тај симбол жалости: због девалвације енглеске фунте.

У инвазији на Италију неколико савезничких бораца заузели су сваки само по један квадратни метар обале и тако омогућили да се добије историјска битка код Салерна. У томе су им помогли Алжирци који су напали немачке јединице с леђа.

Ноћ потпуно тамна. Пучина мирна и глатка као огромна црна плоча. Десет минута пре поноћи 8. септембра 1943. године, бродови 5. америчке и 8. британске армије зауставили су се неколико миља од обале Салерна, градића јужно од Напуља. До ове линије су се довели угашених светиљки и заустављених мотора. С бродова је у највећој тишини спуштено у море око 1.000 брзих јуришних десантних чамаца. Борци 5. америчке армије су нечујно улазили у чамце, припремали митраљезе и бестрајне топове за одсудни јуриш.

Ујутру око 3.30 први ешалон бораца кренуо је према обали. Први батаљони 141. и 142. пука 36. дивизије, не знајући шта их чека на обали, ишли су напред. Пут од бродова до обале кроз таму изгледао им је дуг као вечност. У неколико предњих чамаца нестрпљење је већ било на граници. Само су радисти преко својих ларингофона шапатам обавештавали команду 5. армије докле су чамци стигли.

С обале одједном из таме загрмеше снажни звучници позивајући на енглеском језику:

— Добите и предајте се! Оружје је уперено на вас! Баците га, живот вам је осигуран.

Први су изашли на обалу

Крештави глас немачких официра одзвањао је кроз ноћ. Али борци у јуришним чамцима нису се двоумили — без застоја су се прикрадали обали која је била начичкана скривеним немачким митраљезима и бацачима пламена. Још нико није испалио ниједан метак. Сви чекају команду и хоће да сачувају предност. Ближе се најкритичнији тренуци.

Око 4 часа ујутру са обале су заштекотале стотине митраљеза. Непрекидни рафали на све стране. Обала је била осветљена као у поларној ноћи. Први јуришни галас узвратио је на ватру истом мером. Бестрајни топови су слали усијане пројектиле на обалу. У обалском појасу море је кључало од митраљеске и топовске ватре.

Борци 36. дивизије поскакали су у воду и пуцајући у ходу кренули према обали. Јара ватре и бацача пламена није могла да заустави њихов јуриш. Борци су се пробијали кроз ватру и воду, борили се за комадић обале код Салерна.

Први се искрцао на обалу војник Јакоб Џонс. Од оружја му је остао само нож. Чим се дохватио обале, испузао се до једног шипрага. Тако је заузео први квадратни метар на непријатељској страни. Свуд око себе угледао је немачке митраљезе како сипају ватру на његове другове, ускочио је у митраљеско гнездо и ножем ликвидирао читаву посаду. У тим најдраматичнијим тренуцима савезничког искрцавања код Салерна Џонс је ућуткао три митраљеска гнезда и убио 17 Немаца. Затим се вратио на обалу и купио педесетак залуталих бораца и извр-

КРОЗ ВАТРУ И ВОДУ

шио први јуриш на немачке камуфлиране положаје. Сад је већ стотинак квадратних метара обале Салерна било у савезничким рукама.

Џонс је пуцајући даље угледао поред себе и команданта 141. пука пуковника Џона Форсајта и команданта 1. батаљона. Поред Џонса налазио се и командант 36. дивизије генерал Валкер. Сви су били у првим борбеним редовима.

... Наредник Мануел Гонзалес испузао је из воде на обалу, про-

био се кроз митраљеску ватру и бомбама ликвидирао целу немачку посаду топа од 88 милиметара, који је отварао ватру на јуришне чамце. Заузео је мали језичак обале Салерна и борио се да га сачува до доласка својих другова.

... Џејмс Логан, борац 1. батаљона 142. пука, заједно са својим командантом пуковником Ричардом Вернером, ножем је дочекао немачке војнике који су му из заседе скочили на главу с једног зида поред обале. Затим је упао

и у непријатељско гнездо и уништио целу посаду.

С ножевима кроз ноћ

Сваки тренутак ове велике савезничке битке против нацистичке Немачке представљао је победу само захваљујући иницијативи и снажљивости војника и официра. Безброј херојских примера појединих бораца забележили су очевици који су преживели ову историјску битку. Команданти 189. артиљеријског дивизиона потпуковник Халдинг Милдро и 158. артиљеријског дивизиона потпуковник Русел Функ причају како су њихови борци заустављали све војнике куваре, шофере, оне који су носили рањенике и официре, давали им пушке у руке и бомбе и поставили у заседу да сачекају чело тенкова немачке оклопне дивизије „Херман Геринг“. Сви до једног полегали су на прашњави пут и успели су да зауставе читаву немачку дивизију.

Кад год су Немци покушали да се пробију, војници су трчали на критично место да зауставе немачко надирање према обали. У тренутку када су Немци свом снагом кренули према обали, где су се савезници још хватали укоштац с првим таласом немачких војника, и када је победа код Салерна била у критичној фази, пред само свануће стигли су Алжирци. Били су наоружани ножевима, бомбама и аутоматима. Њих педесетак искочило је дан пре тога падобранима у немачку позадину и до увече нико за њих није знао где се налазе. Тек тада је стигао радиограм да су на путу према Сан Ђованију, крчећи себи пролаз кроз немачке редове само ножевима.

Капетан Џејмс Хамилтон је био први пилот који се спустио на копно Салерна у зору првога дана најжешће борбе. Чим је изашао из авиона и пошао да се јави команданту армије, захватила га је снажна детонација непријатељске топовске гранате. Иако озбиљно повређен, он је са уганутим раменом примом задатак да хитно одлети у Ликату на Сицилији и да обавести команданта 82. падобранске дивизије генерала Мејтјуа Рицвеја да хитно пошаље 509. падобрански батаљон на Салерно.

Капетан Хамилтон је дошао на Сицилију у тренутку када је генерал Рицвеј полетео на други задатак, вратио га је из ваздуха и рекао му:

— Генерале, натраг! Хитно наређење. Ситуација на Салерну тешка. Командант армије тражи падобранце.

— Реците генералу армије да ће падобранци стићи чим се смркну — одговорио је генерал Рицвеј.

Хамилтон се поново вратио у Салерно и обавестио команданта да је извршио задатак, а затим отишао у болницу. Тако је још једна историјска битка доживела успех, захваљујући снажљивости и храбрости појединих бораца, који су се борили, командовали и себи и другима онда када је успех зависно од њих.

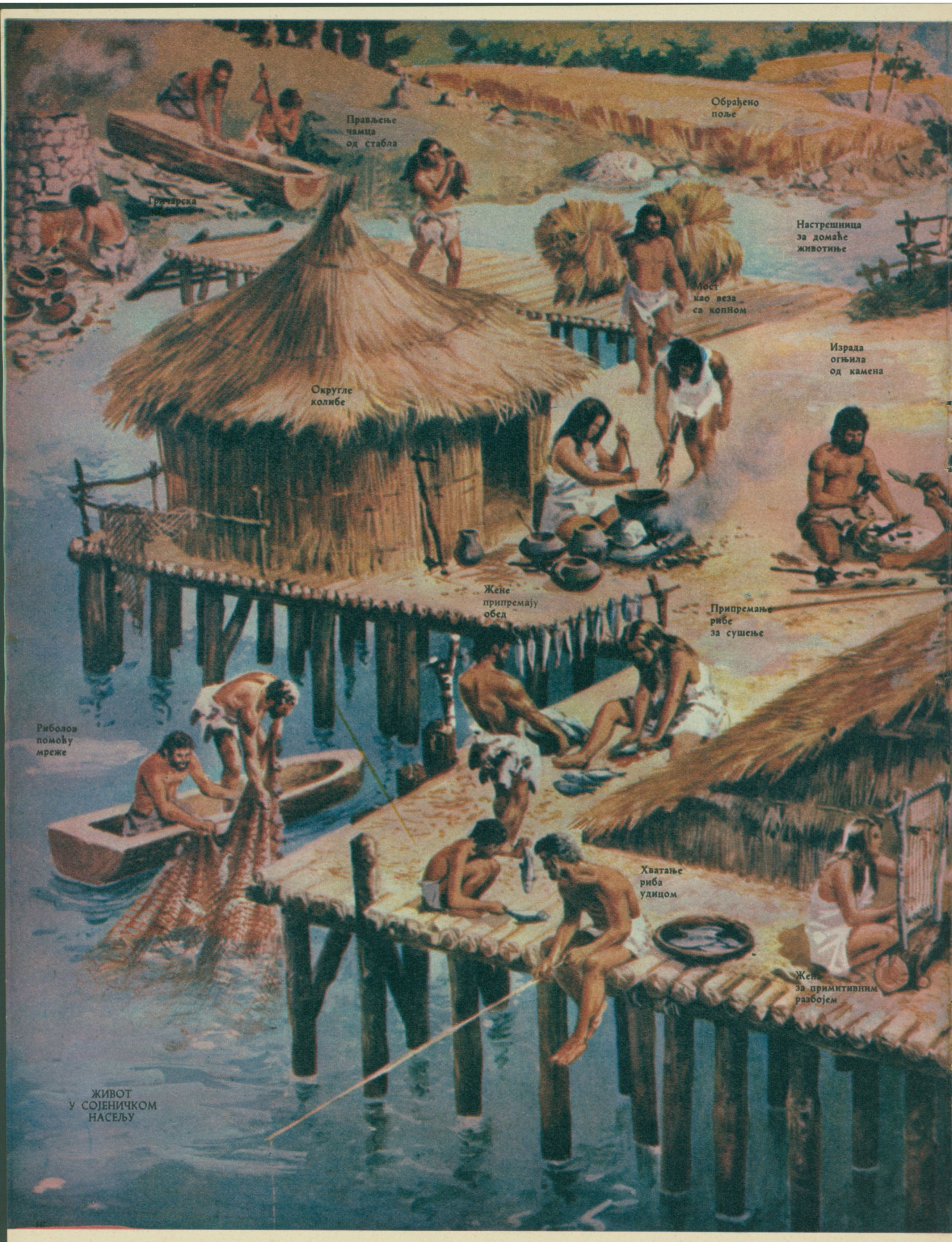
Сваке године дивље гуске које се из Канаде селе у топлије пределе, испуштају се на имање Вилијема Беа код места Палма у Пенсилванији. Познато је да су дивље гуске плашљиве и да не дозвољавају да им се ико

Пријатељица дивљих гусака

приближи. Међутим мала шесто годишња кћи власника имања

случајно је пришла гускама и оне се нису поплашиле. После

тога сваког дана је долазила и доносила им храну. Иако су се јата смењивала једно за другим, ипак су сва радо прихватала помоћ мале Сузане. Али чим би се појавио њен отац или било ко други, одмах су полетале.

Обрађено поље

Прављење чамца од стабла

Гричарска

Настрешница за домаће животиње

Мост као веза са копном

Израда огњиља од камена

Округле колибе

Жене припремају обед

Припремање рибе за сушење

Риболов помоћу мреже

Хватање риба удицом

Жене за примитивним разбојем

ЖИВОТ У СОЈЕНИЧКОМ НАСЕЉУ

Лукобран
од
стубова

Џупаста
колиба

Обрада
коже
помоћу
каменог
стругача

Очишћена
кожа
припрема се
за сушење

Тршчани
кров

Два
ловца
враћају се
с пленом

Зрна
се претвара
у брашно

НАСТАНАК СОЈЕНИЦА У ЕВРОПИ

Сојенице, чији су остаци нађени у Средњој Европи, потичу из млађег каменог и бронзаног доба (око 6.000 до 1.000 година пре наше ере). Појединачна сојеничка насеља подизана су и у гвоздено доба. Највише је сојеница откривено у Швајцарској, Италији и Немачкој.

ЧОВЕК НИЈЕ ДАЖУМА

Многи људи сигурно заводе ојуми што ни само не зна
колико има зуба и што је зубобоља. То срећа
није подарена и људима, којима само два
пута у току читавог живота ничу зуби
и који су вековима понушвали
да савадају ову непри-
јатну и досадну
болу.

Астронаути су храбри људи. Не плаше их опасности многих опита, лет око Земље или чак до Месеца. Али ако једнога дана, и то вероватно у скорој будућности, на путу између Земље и Месеца помисле на зубобољу, сигурно ће их облити хладан зној. Шта да учине кад је најближи зубни лекар удаљен бар двадесет хиљада километара? Због тога астронаути уче на брзом курсу и како да један другог или себи самима пруже прву помоћ и савладају зубобољу.

Између астронаута који ће своје колеги олакшати зубобољу и првих човекових настојања да ублажи тај непријатни бол лежи много хиљада година. Дуг временски период пун шарлатанства, сујеверја, грубих метода али и мудрог опажања и озбиљног научног рада.

Како истерати црва?

Наши преци су претпостављали да зубобољу изазива црв који се сместио у зубу. Против њега могу да помогну само чаролије. У зубног црва веровали су још стари Вавилонци, Египћани и Кинези пре пет хиљада година. У њега и данас верују становници неких најзабаченијих крајева у Европи и на неким другим континентима.

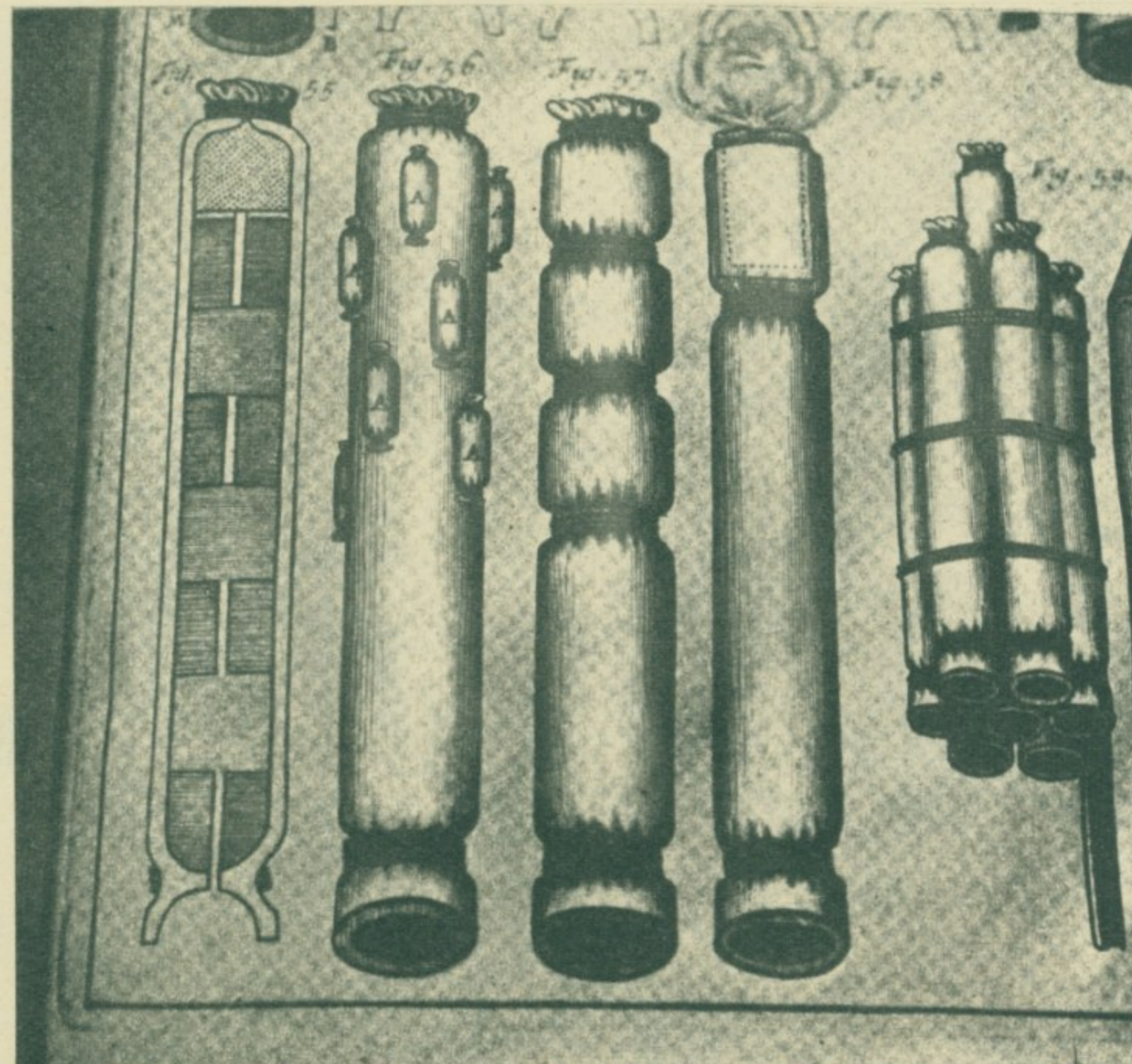
Људи су покушавали да истерају црва из зуба уз помоћ чудотворних изрека и удисања „мириса“ свеже ис печених зечева и мишева. Кинези су лечили зубобољу стављањем неких пилула у уши. Азијски лекари су имали посебно поштовање према зубобољи. Они су веровали да обољење зуба мора бити израз дубоког не слања у читавом телу. Ова теорија није потпуно погрешна, јер се да нас зна да болесни зуби могу лоше утицати на очи, срце, плућа, желуца, жлезде, бубреге, зглобове итд. Мртви зуби у којима се развила инфекција могу бити узрок реуматизма, артритиса, болова у леђима.

Колико год је било сујеверја и шарлатанства једно се ипак мора признати лекарима давно протеклих времена: поред безброј „чудотворних“ средстава, преписивали су и делотворне лекове. Захваљујући пажљивом проучавању природе открили су лековито дејство многих биљака. Буника, камилица, измирна и друге биљке служиле су поред о-

пијума, за стишавање бола који је изазивао тврдоглави црв. Чак се и овчја вуна стављала у уста и ланолин који се ослобађао из ње често је доносио извесно олакшање.

Ординација на пијаци

Па ипак, све оно што су чиниле

КОСМОДРОМ У БАРОКНОЈ САЛИ

Разнокалибарске ракете као да су замрле на старту. Многостепенске ракете које се састоје од два, три... па чак и седам ступњева. Устремиле се увис оштроносе ракете с косо срезаним стабилизаторима...

Космодром се налази у сали „Бароко“ Универзитета у Вилни, најстаријег универзитета у Совјетском Савезу. Ту, у научној библиотеци, чува се уникални фолијант, књига литванског пуковника К. Семеновичуса, написана три стотине године пре старта првих космичких бродова. Његов рад о примени ракетне технике у артиљерији пропраћен је занимљивим цртежима ракете које чак и спољашњим обликом веома много личе на савремене космичке апарате.

руке средњовековног лекара није било једноставно. За такво лечење пацијенту је било потребно много храбрости и издржљивости.

Ординација средњовековног зубног лекара налазила се на пијаци. Он је гласно позивао пацијенте или, боље речено, клијенте, носио је блиставу одећу и необичне инструменте. Храбри пацијент би се пео на по дијум, бацао последњи поглед на окупљене радозналце и онда се препуштао судбини. Уз помоћ клешта, лекар би расклимао покварени зуб, али тако да би већ у почетној фази осетљиви пацијент остао на месту само уз помоћ више особа из публике. Пошто је зуб расклиматан обичним клештима, употребљавао се „пеликан“, једна нарочита врста клешта и њима се, после неколико енергичних потеза, извлачио зуб и приказивао публици.

Ако се помисли на ове тортуре, онда се лако може схватити Томас Ли из Бостона који је 1867. године подигао споменик етеру. Најзад су болови могли да буду умртвљени и био је отворен пут за безболно лечење зуба.

Животињама је боље

Зуби су човеку драгоцени, јер му на располагању стоје само две природне „гарнитуре“ зуба у току читавог живота, док трећу већ мора да поручи да му се направи. На пример, ајкула ни сама не зна колико има зуба и уопште не зна шта је то зубобоља. Читава усна дупља јој је обложена зубима оштрим као нож. Чим се они истроше, испадају и јављају се нови — одређене величине

и у потребном тренутку. Слон шест пута мења зубе пре него што му за прети опасност да остане без њих. Само су кљове драгоцене, јер расту једанпут.

Како се у току хиљада година мења исхрана тако се мењају и вилица и облик главе животиња. Природа је велики проналазач; она ставља на располагање животињама онакве зубе какви су им потребни: за кидање, за растрзање, отровне итд. А ако неки зуби постану непотребни, они испадају и замењује их други систем.

А зар људи нису деца природе? Зашто се и наша вилица не прилагођава модерном начину исхране? Због чега у појединим високо цивилизованим земљама и до 98 одсто становника има лоше зубе?

Кад животиња мења начин исхране, то је дуг и спор процес прилагођавања у коме помаже и природа. Али човек, биће које мисли, делује брже него што природа може да реагује. Јер, теоријски је могуће да ће се и наша вилица једнога дана прилагодити исхрани богатој шећером и меком храном.

Становници острва Тристан да Куња пружају одличан пример како зуби реагују на данашњу храну. То острво лежи на југу Атлантика и остали свет га је скоро заборавио. Још пре неколико деценија две стотине становника овог острва хранило се углавном млеком, рибом, јајима и кромпиром. То није богат избор, али је здрава храна. Године 1932. британски лекари су прегледали зубе становника: 83 одсто је имало потпуно здраве зубе, а само 1,3 одсто од свих зуба становника било је оштећено каријасом. Али, ниједан није трошио веће количине шећера. Године 1955. поново је извршен преглед, само 22 одсто становника имало је потпуно здраве зубе, а већ 9,2 одсто свих зуба било је оштећено. За протекле 33 године на чин исхране становника знатно се изменио. Сваке недеље 240 становника троши 138 килограма шећера, 210 килограма брашна и 52 килограма слаткиша.

И људи са Тристана да Куње морају научити да после сваког обеда оперу зубе. То је данак који човек плаћа својој модерној исхрани. Јер, остаци хране претварају се у опасне киселине које нагризају зубе. Најбоље оружје против њих је — четкица за зубе.

Подморница је испловила из луке у Сингапуру и упутила се ка Шкотској. Требало је прећи читавих 19.000 километара. После девет дана пловидбе прошли смо на 80 километара јужно од Рта добре наде. Затим нас је курс водио поред острва Свете Јелене, па смо прошли крај рта Верде — најзападније тачке Африке, затим Канарска острва итд. После 25 дана непрекидне пловидбе испловили смо, најзад, код обале острва Тори, северно од Ирске. Ту су нас већ дочекали новинари, а прави свечани дочек био нам је приређен следећег дана у Гар Лоху, у Шкотској.

То је, укратко, прича о „Валијантовој“ пловидби. Није било никаквих узбудљивих доживљаја и све је текло по плану. Мали механички или електрични кварови могли су одмах бити поправљени, јер је један од задатака подморнице на овој пловидби био проучавање кад и како долази до таквих кварова.

Пошто подморнице треба да плове по свим морима, владало је посебно интересовање за дејство температура у тропским морима.

Највиша температура воде забележена је у Малаку пролазу — 31 степен Целзијусов, али то није нимало утицало на температуру у подморници. Климатски уређаји су стално одржавали температуру од 20—21 степена у унутрашњости атомске подморнице. И роле-ројс реактор и уопште сви уређаји су функционисали беспрекорно.

За 800.000.000 нових динара

Подморница је праћена три године у британској фирми „Викерс“. Једна атомска подморница је веома скупа, па су и трошкови праће „Валијанта“ износили читавих 800.000.000 н. дин. Подморница је завршена јула 1966. године, дуга је 87 метара и има 3 палубе. Пошто мора да плови и на великим дубинама и да издржава јак притисак воде, њен оклоп је необично дебело и јак. Читава подморница тешка је 4.000 тона.

Атомска подморница се покреће на следећи начин: њен реактор, који дуже време може да ради без додавања горива, ствара високе температуре и пару. Она се користи како за погон подморнице тако и за добијање струје. Пара се кондензује и добијена слатка вода се поново користи као на сваком пароброду. На атомској подморници заиста нема ничег необичног сем реактора, а захваљујући њему она не зависи од морске површине па може да преваљује дуге раздајине под водом. И, што се не може рећи за бродове, није зависна од лука.

Само морска вода

Дневно се 18.000 л морске воде ослобађа соли. Половина се употребљава за погон подморнице, а

12.000 МИЉА ИСПОД МОРА

Питер Херберт, командант британске атомске подморнице »Валијант«, која је прошле године прешла 19 хиљада километара и ниједанпут није изронила, описује шта значи данима живети у морским дубинама

половина за кување, прање, санитарне уређаје и, уопште, стоји на располагању посади за њихове потребе. Сваки члан посаде дневно потроши 90 литара слатке воде, што је прави луксуз кад се зна да на обичним подморницама потрошња воде по глави не износи више од 14 литара. Посебним апаратурама извучи се угљендиоксид из просторија и ваздух освежава. Разуме се, не удише се баш чисти озон, али се ниједан члан посаде није пожалио да је загушљиво.

„Валијант“ је опремљен најмодернијим торпедима, али нема атомско оружје.

Посада од 113 чланова

Посада ове атомске подморнице састоји се од 13 официра, 5 бродских инжењера, 1 лекара, 7 стручњака за управљање, 39 морнара и 48 питомаца — укупно 113 људи. Могло би се претпоставити да ће овако велики број људи на тако малом простору убрзо један другогме ићи на нерве. Међутим, то се ретко кад догађа на некој атомској подморници, јер се сви чланови посаде добровољно јављају за ову службу, пошто им се чини занимљива и привлачна.

У току читаве пловидбе ради се у сменама од четири часа, а само у току ноћи смена траје три сата. Распоред дана овако изгледа: устајање у 8.45, доручак. У току преподнева подморница истура перископ да би утврдила позицију и примила радио вест. Ручак је између 12 и 13 часова, а онда одмор за оне који нису на дужности. После ужине (од 16 до 20 часова) слободно време све до вечере. После вечере се приказују филмови, пуштају магнетофонске траке, игра бриџ, решавају квизови, укрштене речи итд. „Валијант“ има и библиотеку коју многи користе. Сваког дана излази лист који све чланове посаде обавештава о збивањима у свету, укључујући и резултате са фудбалских утакмица. По старој поморској традицији сваки члан посаде има право на чашу пива и две чаше пива дневно. Пушење је у свако доба дозвољено, што је велика олакшица.

Разноврстан јеловник

У једноличном животу под водом лако се губи осећање за време и један дан протиче исто као и други. Исхрана је разноврсна, али је ипак недеља дан са најбољим јеловником.

Пошто се човек навикне на извесне ствари, дани пријатно пролазе на „Валијанту“. Официри имају и доста посла, јер пишу разне извештаје и проучавају стање подморнице. Укратко, време је брзо протекло. Сви смо се здрави вратили, мада блеђи него када смо пошли, јер, најзад, нико од нас није читавих 25 дана удахнуо ваздух изнад морске површине.

ПРОНАЛАСЦИ

8000 пре н. е. — Прве секире од тесаног и глачаног камена.

6000 пре н. е. — Прва дрвена ралица

4000 пре н. е. — Сврдла за израду алатки

Почев од 3500 пре н. е. — Метално оружје први пут се појављује у источном Средоземљу.

3200 пре н. е. — Прве глинене посуде.

2400—2000 пре н. е. — Коштани чешљеви у разним крајевима Европе.

Око 2000. пре н. е. — Хоризонтални ткачки разбој у Египту.

Око 1800 пре н. е. — Вертикални разбој у Египту. За прераду метала почиње да се употребљава ковачки мех.

Око 1400 пре н. е. — Први водени часовници у Египту (од камена)

500 пре н. е. — Огледала од углачаног сребра у Грчкој.

1. век наше ере — Косачица у Римском царству.

Око 950. — Ветрењаче на Средњем истоку.

Јохан Гутенберг

2. век — Воденице у Галији и на тлу данашње Немачке.

1041—1049 — Кинески ковач Пи-Ченг употребно је за штампање појединачне таблице с урезаним писменима.

После 1330 — Први часовници са зупчаницима у Италији и Немачкој.

1455 — Јохан Гутенберг пронашао начин штампања помоћу покретних слова

Око 1500 — Леонардо да Винчи дао је нацрте за машину за ваљање метала, машину за предевање турпија. Али, тадашња техника још није била у могућности да оствари његове замисли.

Око 1600 — Багер покретан помоћу чекрка за копање ровова.

1636 — Вршалица Холанђанина ван Берга покретана снагом мишица.

Мада је и ово прича, она није измишљена.

У научноистраживачкој лабораторији компаније „Денерал моторс“ у Чикагу један електронски робот изненада је и необјашњиво постао ђудљив: укључивао се када је хтео, заустављао се кад је хтео, правио силне грешке. Људи су спали с ногу. Шта све нису радили: проверавали су, оправљали а робот је и даље терао по своме: мучио их је читаву седмицу.

Као и увек, помогао је случај. Неко је приметио да робот почиње да лудује кад поред њега прође лепушката секретарица. Робот се заљубио? Не, за роботе је то рано. Шминка коју је секретарица имала на лицу снижавала је осетљивост фото-елемената.

Роботи, као и људи, имају своју историју, и то дугу. За најстаријег робота сматра се модел човека којег је начинио Птоломеј Филадельф. На жалост, устројство тог „човека“ остало је непознато и зато ћемо га сматрати полумитским.

Други робот, „гвоздени човек“ Алберта Великог, чврсто је закорачио у историју и већ више од седам стотина година шета по страницама разних књига. Тридесет година га је прадио познати немачки филозоф и алхемичар. А кад га је довршио, учинио је од њега свог вратара.

Историја је забележила много сличних механичких људи: флаутиста, добошара, играчица, бербер па чак и писаца. О великој вештини њихових творца сведочи и овај случај. Познати француски механичар Жак Вокансон хтео је да изради ткачки аутомат. За то су дознали лионски ткачи и одлучили да истуку проналазача. Тада је Вокансон, да им се подсмехне, начинио механичког магараца који је ткао седећи за разбојем.

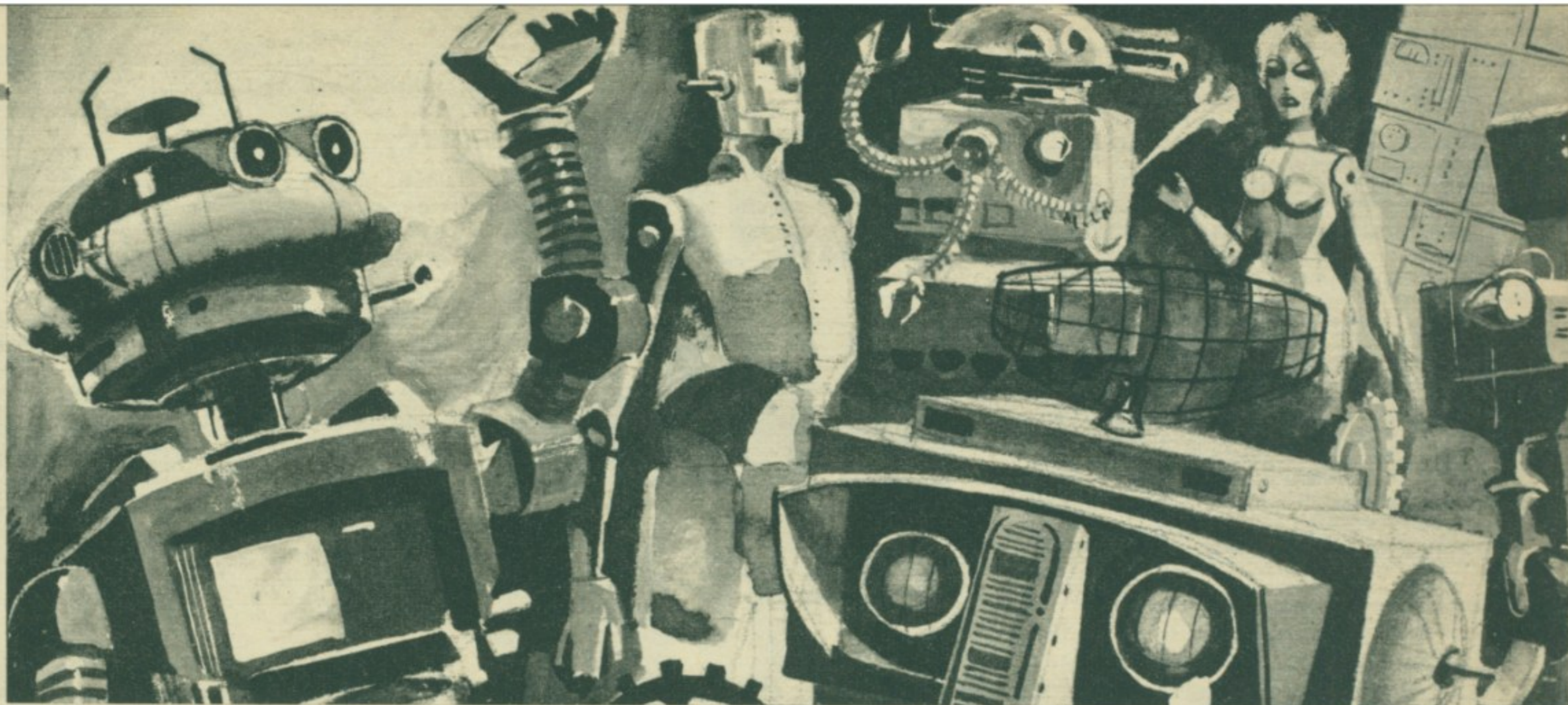
Интересовање за аутомате — механичке слике и прилике човека — спласнуло је почетком 19. века. За њих ћемо рећи само још ово: те вештачке творевине стоје на самом почетку пута којим је ишао развој аутоматике.

Ново време донело је нове идеје — „електричне“ људе. Представљамо најпре „мистер Телевокса“. Његова спољашност није баш привлачна. Сав је као квадрат, гламазан. Очи, уста и нос су му нацртани. У отвореном трупу види се сплет жица и многобројни релеји. „Телевокс“ је „умео“ да мује и изврши неколико наредби датих звиждуком. Укључивао је усисивач за прашину и вентилатор, палио осветљење у собама, отварао и затварао прозоре.

Ускоро је у „Телевокса“ уграђен комад магнетофонске траке на којој је било записано неколико реченица. На изговорено наређење у њему се аутоматски палила мала сијалица, електромотор је почињао да се окреће и робот је изговарао реченице.

Други робот „Ерик“ — дело енглеског инжењера Ричардса — по спољашности је личио на човека у витешком оклопу. На изречену заповест могао је да устане. Тада би његове „очи“ засветлеле а у „устима“ се палиле зелене сијалице. „Ерик“ је одговарао на питања: колико је сати, који је дан у седмици.

На свету се појавио и цигроман робот „Алфа“ — чедо лондонског професора Хари Меја. „Алфа“ је био тежак две тоне. Ево шта су о њему тада писали: „Глава му има облик цилиндра. Очи су покривене необичним наочарима: округлим металним плочицама са

ПОСЛЕДЊА ЕПИЗОДА ИЗ ЖИВ

много отвора. Правилан „римски“ нос. Опромна уста са стиснутим уснама. Са обе стране главе микрофони. Руче, ноге и прсти на њима — са зглобовима. Кроз широки отвор на грудима виде се, као крвни судови, електрични про водници“.

„Кибернетички коктел“ — тако је назвао своју књигу писац В. Пекелис. Састављена је од појединачних новела-глава од којих се свака може прочитати као засебна занимљива прича. А ипак оне заједно представљају књигу написану према јединственој замисли.

Робот је могао да устаје, седе, прсте, говори, звижди, пева. Пуцао подиже и спушта руке, покреће је из револвера десном руком и

У последње време појавило се мноштво научно-фантастичних књига на тему: космос. Добрих и лоших. Више лоших.

Начитавши се свега тога, одлучили смо да и сами напишемо фантастичну причу.

Дакле, фантастична прича.

Лет у Недођин или никакав лет

ГЛАВА ПРВА. Инжењер Петров, крупан мушкарац паметног лица, које је изражавало јаку вољу, енергично је корачао улицом. За седам минута с локалног космодрома полетеће на космички пут ракета „3-2-бис“. Тај лет замениће Петрову одбрану дисертације; ако полети и врати се — одбранио је, ако полети а не врати се — одбрана се преноси на онај свет.

Инжењер Петров ушао је у ракету и залупио вратима. Целом свету застало је дах... Петров је повукао узицу и полетео у ваздух.

ГЛАВА ДРУГА. После једног часа са Земље је стигао радиограм: „Одмах се враћајте. Грешком, ракета је стартовала без мотора.“ Инжењер се осмехнуо. То је био електронско-мезонски начин кретања који је он измислио, а заснивао се на астронавигацији, регенерацији мезона и дегенерацији јона.

Ракета је прелетела трахтилон километара. Требало је начинити заокрет. Инжењер Петров је рекао у микрофон:

— Роботу предати информацију, триангулацију и коагулацију.

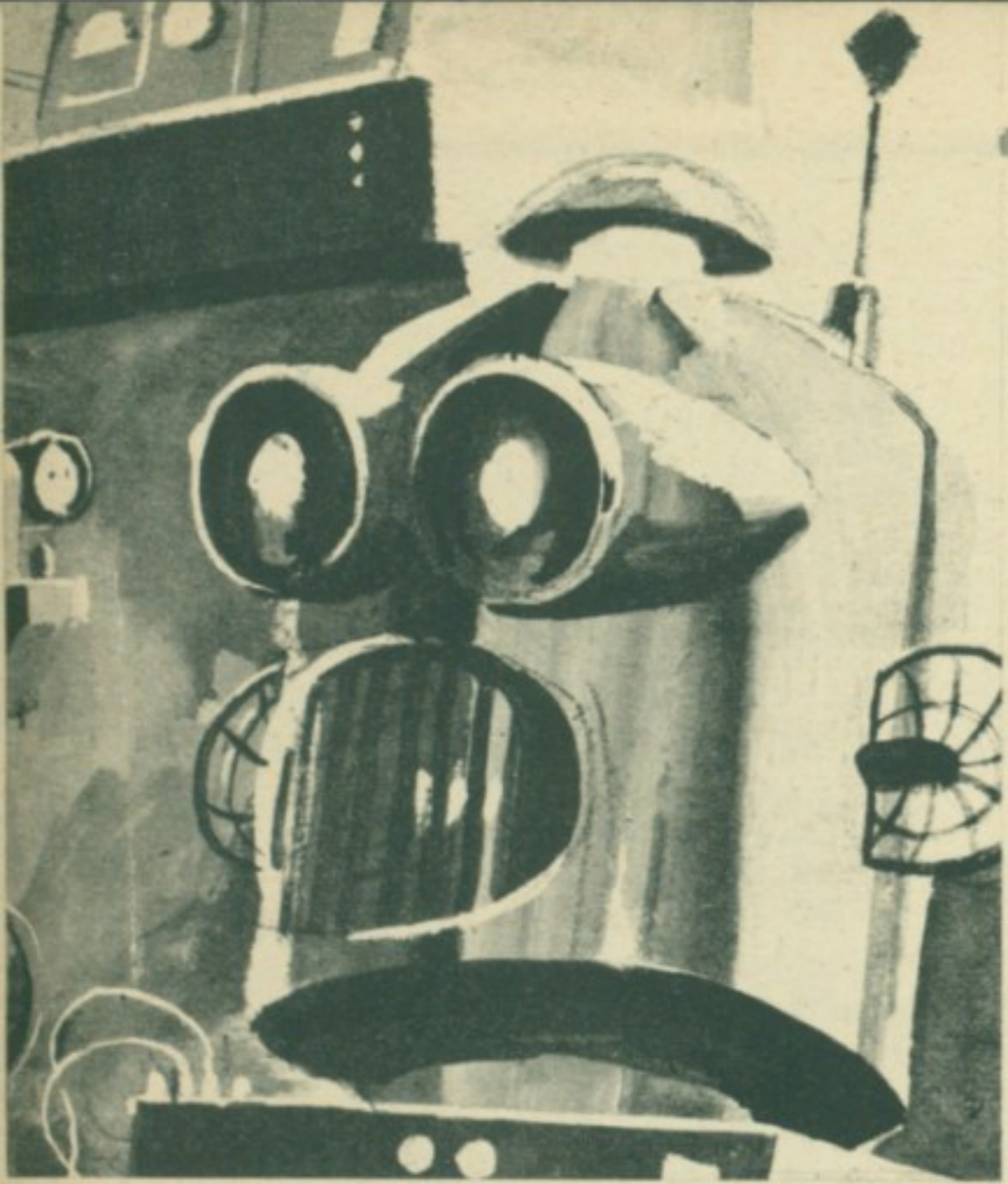
— А ја нисам робот — одговорио је робот. — Ја сам роботца. — И почела је да чисти кромпир. Ракета је летела куд је хтела.

ГЛАВА ТРЕЋА. Инжењер Петров је огладнео. На ракети је заједно са њим летела петогодишња залиха хране у конзер-

Л Е Т

У НЕДОЂИН

ОТА РОБОТА

тачно погађао мету с растојања од двадесет метара.

На чикашкој изложби „Век напредка“ био је приказан робот-предавач. Циновски „човек“ висок готово 4 метра, отварао је капут откривајући пруди и стомак чији су зидови били провидни и почи-

вама. Изненада, Петров се охладно од ужаса: заборавио је на Земљи нож за отварање.

ГЛАВА ЧЕТВРТА. Три тачке...

ГЛАВА ПЕТА. Петог дана гладовања, на захтев Петрова са Земље су емитовали одломке из књиге о укусној и здравој исхрани. Осмог дана гладовања наступило је бестежинско стање.

Десетог дана изненада је неко закуцао на спољна врата.

— Слободно — рекао је Петров.

Врата су се отворила и у ракету је ушла његова жена...

ГЛАВА ШЕСТА. Петров се ухватио за главу. Све му се вртело пред очима...

— Земља! — повикао је инжењер.

То је било сазвежђе Ловачких паса.

Сутрадан је из васељене стигао на Земљу телеграм за који је требало доплатити поштарину: „Говори сазвежђе Ловачких паса. Припасно сам се срећно. Петров.“

Месни житељи с радошћу су поздравили инжењера.

— Абвгдђић! — викали су они.

— Абвгдђић! — одговарао је он.

После недељу дана Петров се спремао за пут у обратном правцу, на Земљу. На сазвежђу Ловачких паса остало је много његових нових пријатеља, а најбољег је инжењер одлучио да поведе са собом и да га сасуши, за успомену.

Тачно у подне ракета је стартовала без инжењера Петрова. То је био начин кретања који су измислили месни житељи, начин заснован на њиховој жељи да задрже Петрова на сазвежђу Ловачких паса.

— Абвгдђић — очајно је изустрио инжењер гледајући за трагом ракете која је нестајала.

Камов — Успенски

њао предавање које је трајало 20 минута. Он је прстом показивао грађу унутрашњих органа и објашњавао процес варења.

Код свих тих робота — „електричних људи“ — спољашња сличност с човеком била је мања (и стално се смањивала) но код њихових предака „механичких људи“. Али се зато повећала сличност између њихових радњи и онога што човек може да уради.

Роботи данас — то су већ „електронски људи“. По спољашности они мало или никако не подсећају на људе али их зато спретно подражавају.

Робот „Селектор“ уме да говори, „Контини“ види а „Рум“ хода и влада својим покретима. Он може да се рукује с вама, да одговара на питања, исприча своју биографију, па чак и да пева; „ЧТС“ хода, мења правац кретања, покреће руке, савија их у лактовима, прстима узима предмете, види — и то сваким оком посебно. Робот „Тинкер“ може да извршава 180 покрета, веома је запослен и има много обавеза међу којима је и да пере аутомобил свог господара.

Робот „ГПТУ“ има чак и такве „органе чула“ какве човек нема. Он не само што види светлост, прима звук, осећа топлоту, запажа препреке на свом путу и спретно их заобилази, већ може да реагује на радиоактивност. На неколико метара од опасне зоне он разним покретима упозорава на загађење радиоактивношћу.

Данашњи роботи нису само занимљиве играчке. Они су прави — роботи.

„Електронски људи“ контролишу и испробавају аутомобиле и авионе, раде у фабрикама, слушају се као истраживачи на морско дно, лете и врше космичка истраживања. Њима поверавају озбиљне научне задатке. Уз њихову помоћ испитују се функције и понашање живих организама да би се на основу добијених података саздали најбоље техничке конструкције и аутомати.

Много књига, стотине измишљених јунака-робота. Они управљају „космократорима“, учествују у међузвезданим летовима, путују на планете, шетају по Сунцу?

То су маштања данашњице. А стварност будућности?

... Шеф одељења за патенте, мистер Х, разговара са својим посетиоцем.

— Шта желите да заштитите патентом?

— Робота.

— Пријатељу драги, кад бисте само знали колико сте ми се сви ви, проналазачи, попели на главу! Нема дана да неки од вас не дође да патентира каквог робота...

— Да, али ја...

— Признајем, у идеји о роботима као човековим слугама и помоћницима има нечег привлачног. Али, реализовати ту идеју... Све-стан сам тога да ће, раније или касније, у наш биро доћи неки конструктор и приказати модел робота тачно онаквог каквог сви замишљамо као истинског човековог помоћника, можда чак и његову замену. И ето тог проналазача, уверавам вас, лично ћу ја овенчати ружама и логором. Када ће то бити не знамо, а засад сам сит робота. Вратите се кући, пријатељу, и изручите мој поздрав вашем моделу...

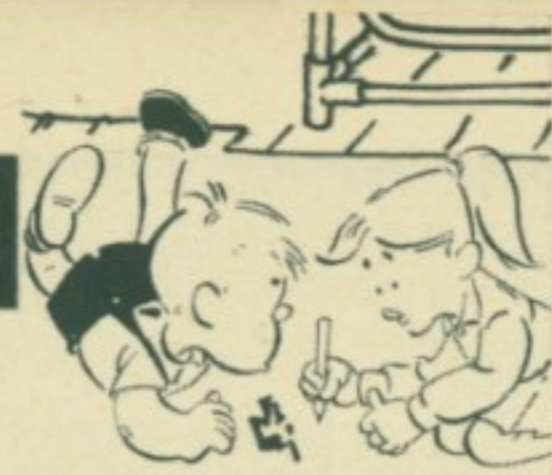
— Али ја нисам проналазач.

— Нисте проналазач? — пљеснуо је ружама Х. — А ко сте онда, до ђавола?

— Ја сам робот — мирно одговори посетилац.

Таква ће, можда бити последња епизода из живота робота.

МАЛА

ЦРТАНКА

РАНКО НАОПАНКО

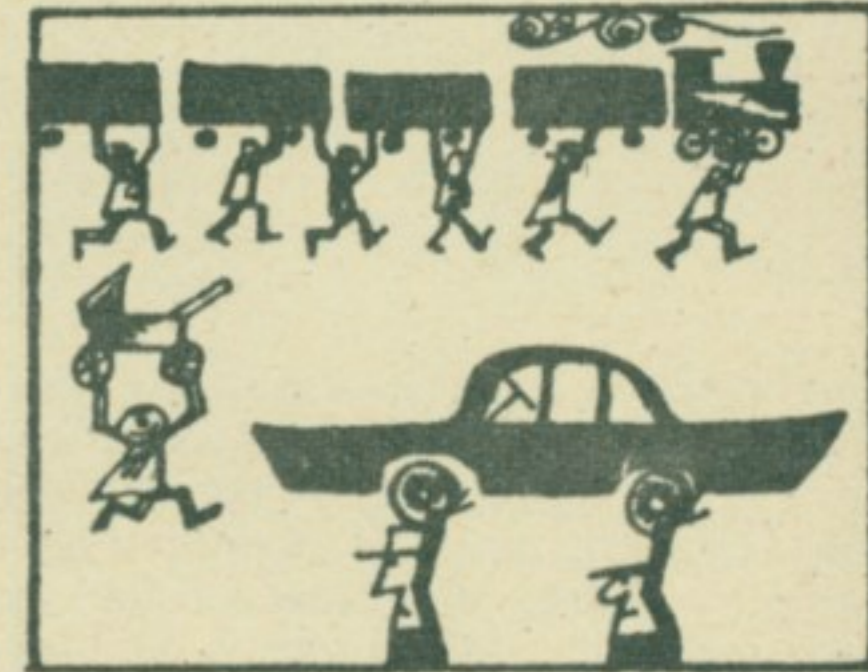
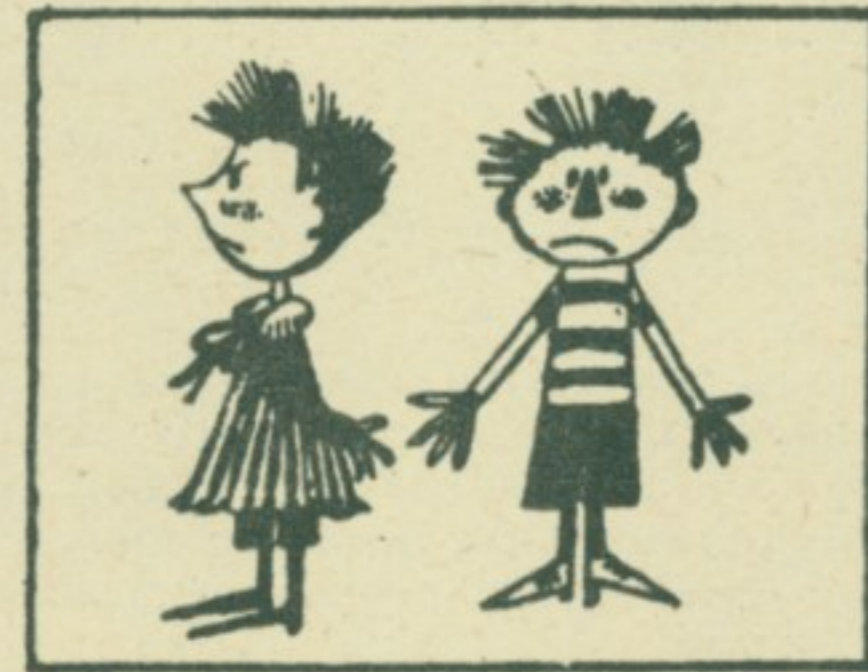

— Зашто плачете? — зачуђено сам питао становнике непознате земље.

— Ми? Баш напротив: силно се радујемо незнаном и незваном госту.

Наопако су и обучени: мушкарци носе сукње а жене панталоне.

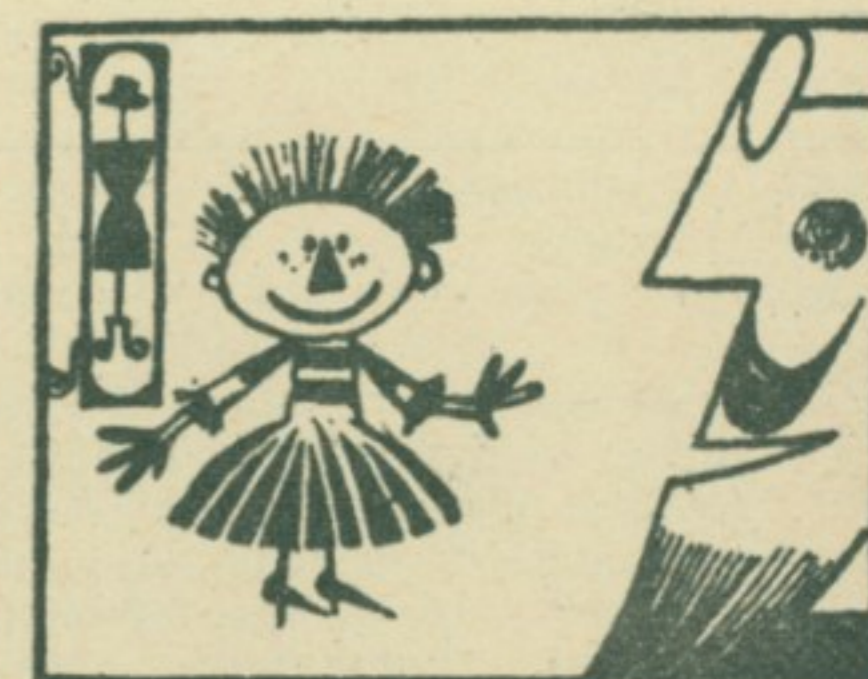

„Нећу да се дружим с тобом — рекао ми је један дечак у сукњи. Ти си девојчица“. „Дечак сам“. „Не лажи!“ „Видиш да имам панталоне!“

И видео сам дотад невиђено: људи су носили аутомобиле и возове.

Девојчице, уведи ме у биоскоп — молили су ме старци и старице.

Нису ми поверовали и показали су ми радњу у којој су ме оденули као правог мушкарца.

— Ја сам дечак, нисам девојчица! Разумете: ДЕЧАК сам!

(Наставиће се)

Роберт Гочи живео је са својом женом Франс и три кћерке на далеком северозападу Канаде у граду Форт Смиту. Био је познат као један од најбољих пилота. И под најтежим условима превозно је посетиоце и трапере до најнеприступачнијих кутака канадске дивљине. Био је прави син Далеког севера: висок, снажан и увек ведар. Имао је 39 година.

Другог фебруара 1967. године Гочи је после службеног лета унутар северног поларног круга у 10 часова ујутро полетео из Кембриџ Беја, једног од најсевернијих насеља Канаде. Тог дана термометар је показивао 50 степени испод нуле. Морао је да употреби нарочиту грејалицу да би покренуо мотор. Очекивао је да ће тог дана до пола четири по подне стићи у Јелоунајф, 840 километара јужно од Кембриџ Беја, а сутрадан је требало да настави лет и врати се у Форт Сити.

Његов мали једномоторни авион „дабар“ био је опремљен најсавременијим уређајима за аутоматско пилотирање и радио-везе. Око подне авион је улетео у јаку снежну буру. Роберт је покушао да укључи апарат за слепо пилотирање. На жалост, инструменти су отказали послушност. Роберт је спустио авион на 60 метара висине и у даљини пуне тундре приметио плавичасту мрљу залеђеног језера. Ускоро су смучке његовог авиона с треском клизиле по неравној леденој површини. Авион је стао. Поларни ветар савијао је као од шале крила авиона до земље. Температура — 45 сте-

Чула негде Мачка да Тигар и Пантер спадају у породицу мачака.

— Охо! — обрадовала се. — А ја, групача, нисам ни знала какву родбину имам. Али, сад ћу им ја свима показати... — и не мислећи дуго и много, скочила је Магарцу на леђа.

— Шта сад то треба да значи? — зачудио се Магарац.

— Носи ме куда ти наредим. Носи и не причај! Знаш ли ти ко су моји најближи рођаци? — узвикну Мачка седећи Магарцу на врату.

— А ко? — заинтересовао се Магарац.

— Тигар и Пантер, сто ко. Ако не верујеш питај Гаврана.

Магарац се обратио Гаврану и овај је потврдио.

— Да, заиста су мачка, тигар, рис а такође и пантер и јагуар, па чак и лав из породице мачака.

— Верујеш ли сад? — узвикну Мачка заривши канџе у магарећу гриву. — Носи ме!

— Куда! — мирно запитала Магарац.

— Тигру или Пантеру?

— Не-е-е! — неочекивано замаука Мачка. — Носи ме онима... како се оно зваку... ми-ми-мишеви!

ДВЕ МОДЕРНЕ БАСНЕ

И Магарац је однео Мачку тамо где су се легли мишеви.

Јер, Мачка је, ето, ипак само мачка!

Договорили се Лисица, Дабар и Дивљи вепар да заједно пођу на далеко путештвије: да прокрстаре шуме и горе, упознају нова места.

Спремили се и пошли. Ишли они тако, ишли и стигли до једне речице. Преко реке водио је мостић. Све троје нису могли одједном да пређу преко њега. Морали су ићи један по један.

— Хајде ти први! — рече Вепар Дабру. — Ти си старији, имаш право првенства.

— Тачно! Нека Дабар пређе први — сложила се Лисица.

Дабар је кренуо. Изненада се мостић под њим провалио и Дабар је полетео у воду.

— Ох, несреће! — завапила је Лисица. — Вепре, скачи у воду, спасавај Дабра! Пропале наш Дабар! Брже, брже!

— Скачи сама! — загрктао је Вепар. — Ја бих радо скочио али се бојим да не озебем у хладној води.

— Хвала, пријатељи, некако ћу се већ сам извући. Умем ја да пливам — зачуо се испод мостића Дабров глас.

Изишао је Дабар на обалу, искашљао се, стресао са себе воду.

— Дивно! — обрадовали се Лија и Вепар. — А сад да наставимо пут...

— А, не! — одлучно рече Дабар.

— С вама више никуд не идем...

Зашто? Сергеј Михалков

ћера у коцкама и четири табле чоколаде. Ако се буде хранио као испосник, имаће за десет до дванаест дана. Тада се сетио да има још 35 килограма залеђене рибе коју је купио за кућу. Нашао је још и пу-

пени испод... Снежни ковитлаци вили су коло смрти. „Дабар“ се налазио на око 350 метара од обале језера. Хоће ли неки залутали авион приметити несрећника изгубљеног у белој пустињи?

пора оборно велико стабло, довукао га до авиона, везао за њега жицу и покушао да начини антену. Ни то није помогло. Искрпен, појео је једну коцку шећера и заспао.

Следећа два дана нису донела

САМ ПРОТИВ БЕЛЕ

пени испод нуле. У металној кабини авиона било је као у леденој комори. Гочи се увукао у четири вреће за спавање које је навукао једну преко друге. На ногама је имао чизме од фокине коже и крзна северног јелена какве носе Еским и три пара вунених чарапа, два дебела вунена џемпера и крзнени капут допуњавали су гардеробу. Упркос томе цело поподне и ноћ није престајао да дрхти.

Јутро је било још хладније. Гочи је упалио грејач и ускоро је полетео. Тада је приметио да му је компас оштећен од хладноће. Време је почело да се квари. Ледене иглице у ваздуху ускоро су се претвориле у страшну млечну маглу. Горива је било све мање.

Тек што се спустио на друго залеђено језеро, Роберт је притиснуо дугме свог сараха. Ни гласа. У очајању притискивао је дугме безброј пута. Контакт није добио. Исто и с дугметом за радио-везу. Скупивши сву храброст изишао је из кабине и успузао се до ивице крила где се налазила кутија с инструментима за радио-везу. С алатом у рукама, на врховима ножних прстију, покушавао је читава три часа да отклони квар. Апарати су остали неми.

Када се вратио у кабину Роберт је поновио очајничке позиве: „Мајдеј! Мајдеј! Овде СФ-ИОБ. Летим од Кембриџ Беја за Јелоунајф. Чујете ли ме?“ Никаквог одговора.

Није му преостало ништа друго него да погледа у сандук с намирницама. Нашао је неколико пакетића суве хране, пола килограма ше-

шку, пет кутија палидрваца и неколико светлећих ракета. Промрзнут увукао се у вреће за спавање. Пробудио се у зору после немирног сна. Термометар је показивао 48 сте-

Покушавао је да оживи занемеле батерије. Узео је мало горива, запалио га и почео је да греје радио-уређаје. Али, ни гласа! Затим је после више часова надљудских на-

ништа ново. Гочи је истрошио остатке горива у узалудним настојањима да продужи живот својих батерија. Почео је по залеђеној површини језера да исписује огромна

Никад давно живео је у Сокинадену капетан Арне.

Пловио је на својој шкуни свим морима и увек га је служила срећа. Никад се нико није отиснуо на пучину даље од њега. На мору је увек имао повољан ветар. Причаљо се чак да је ветар мењао правац онако како је он окретао једра.

Пловио је тако Арне много година, превозио дрва. И новаца је много зарадио. Али, нико му није завидио. Људи су вољели капетана као брата. У Сокинадену је помагао свима и сваком а и морнаре на свом броду није вређао.

Једном је пловио по Северном мору. Враћао се кући. Пловио под пуним једрима. Као да га неко гонио. Али, од онога ко га је гонио не можеш побећи. Био је то страшни ђаво по надимку Стари Ерик. Некад раније када су и капетан и сви Сокинаданци живели у беди, Арне је одлучио да помогне својим суграђанима и склопио погодбу са Старим Ериком. А каква је погодба с ђаволом, можете и сами да погодите. За новац и срећу — дати му своју душу.

И, ето, дошао је дан када је истекао рок одређен погодбом. Само,

КАПЕТАН И ЂАВО ЗВАНИ СТАРИ ЕРИК

Арнеу се није ишло ђаволу у шапе. Никако му се није ишло. Лупао је главу, лупао и сво шта је смислио. Испео се на палубу, бацио поглед по пучини: не, Стари Ерик се још није видео. Позвао је тада Арне своје морнаре и рекао им:

— Сиђите брзо у утробу брода и на дну начините два отвора. А када вода продре у брод и покрије дно, донесите пумпе и заглавите их у отворе.

Зачудили се морнари.

— Какав чудан посао?

Али, сви су радили како је капетан наредио: пробили су две рупе у дну и у њих заглавили пумпе.

Тек што су завршили посао, тек што су успели да избаце иверје, дигла се бура, ускипело море, брод се заљуљао. С ветром је стигао и Стари Ерик. Ухватио је капетана за врат, али му овај рече:

— Стој, газда! Не иде то тако! Зар се не сећаш погодбе? Зар ти ниси обећао да мој брод никад неће пропуштати воду? Преварио си ме! Погледај, потпалубје је заливено водом. Људи су ми мокри до голе коже! Хајде, испуштај воду, ђаволе! Кад је више не буде ни капи, слободно ми узми душу.

Ђаво није имао куд и легао је на пумпу. Пумпао је, пумпао, зној му се поточима сливао с лица и тела. И све, узалуд: воду никако да избаци. Уморио се ђаво, сасвим му понестало снаге и... једва се жив дотетурао до своје прабабе, старе ђаволице, да се у њеном крилу одмори.

Отада је Стари Ерик оставио Арнеа на миру.

(Норвешка прича)

слова С. О. С. велика по 45 метара. Било му је потребно два часа напорног рада. У току следећих пола часа ветар је збрисао сваки траг.

Те ноћи Боба Гочија мучили су болови у прстима ногу. Скинуо је чизме и чарапе. С ужасом је приметио да су му три прста на левој и два на десној нози потпуно црни. Од отужног, одвратног мириса мутило му се у глави. Схватио је да су му прсти промрзли док је, пропет, покушавао да поправи радио-везе. Ако наступи гангрена, смрт је неизбежна. Можда ће морати сам да их одсече секиром!

За то време у Јелоунајфу су у журбано трагали за несталим Бобом. Двомоторци „албатрос“ су од ране зоре трећег фебруара крстарили изнад области где су претпостављали да се срушио. После 12 дана непрекидних али узалудних напора команда ваздухопловства је помишљала да прекине трагања. Готово сваки метар огромне површине од 760.000 квадратних километара је претражен. Више није било наде да је људски организам могао остати две недеље у животу на температури од 50 степени испод нуле. Његова жена Фран измолила је да се трагање настави још неколико дана. Најзад, седамнаестог фебруара званично је саопштено да се свака даља акција трагања за ишчезлим пилотом обуставља. Ипак, мали приватни авиони су наставили своје напоре солидарности до петог марта.

Промрзли прсти задавали су му све несноснији бол. Знао је да ће

ћа и посрћући по снегу испалио из свог сигналног пиштоља светлећу ракету. Један црвени „дабар“ летео је изнад језера на висини од 600 метара. Али авај! Наставио је свој лет. Гочи је поново испалио. Прекасно. Авион се већ изгубио иза хоризонта.

Сутрадан је Гочи прикупио последње снаге, отишао је на језеро и поново огромним истовима исписао С.О.С. и УПОМОЋ! на снегу. Још једанпут је ветар збрисао с мучком учртане трагове.

Ујутру 5. марта његови прсти су почели да се одмрзавају. Ужасни болови потресали су цело његово тело. Мучи се осам часова. Покидао је завоје, шчепао секиру али није имао довољно снаге да одсече своје прсте. Тих дана је писао: „Ужасна хладноћа ове недеље. Ако желите да ме пронађете живог, последњи је тренутак“.

Појео је последњи комадић шећера. Остала му је још само риба. Кад и ње нестане, потово је.

Шеснаестог марта по подне забележио је у свом дневнику: „Данас је празник. Полизао сам дно једног омота у коме се налазила супа у праху“. Ујутру 28. марта, педесет четвртог дана његовог белог заточеништва: „Сасвим ми је јасно да ћу се извући само ако ме пронађу у току ове седмице“.

Око подне 30. марта мало је ојужило: 18 степени изнад нуле! Гочију је пошло за руком да први пут исцеди неколико капи уља из резервоара, да њиме натопи газу и запали ватрицу. Појео је бар неколико топлих затогаја.

НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОН

Одлучили смо да нашој учитељици купимо поклон јер се приближавала Нова година.

— Поред наше куће има једна радња у којој се продају поклони — казао је Рефи. — Има тамо силних ствари.

Одлучили смо да после часова одемо до Рефија и заједно с њим упутили се у радњу. Тамо је заиста било сјајних ствари. У излогу су стајале статуице, стаклене чиније за салату преграђене на три дела, бокали — исти као што је онај какав и ми имамо код куће и у који је мама забранила да се сипа вода — читаво брдо ножева и виљушака и часовника с клатном и кукавицом.

Ушли смо и газда нам је пошао у сусрет, брзо-брзо машући рукама.

— Одлазите, одлазите — казао нам је — није ово место за играње.

— Ми нисмо ни дошли да се играмо — казао је Алцест. — Дошли смо да купимо поклон.

— Учитељици — казао сам ја.

— И имамо новац — казао је Жофруа.

Тада је месје казао: — Добро, само не смете ништа да дирате рукама!

— Пошто ово кошта? — питао је Клотер и узео с тезге два коњића.

— Пажљиво! Остави то на месту! Разбићеш! — повикао је месје који је био у праву јер је Клотер страшно неспретан и вечно све разбија.

Клотер се увредио, вратио је коњиће а месје је једва-једва успео да придржи слонче које је Клотер при томе закачио лактом. А затим нам је наредио да се сви скупимо у средину радње, да ставимо руке на леђа и да кажемо шта смо наумили да купимо.

— А шта бисте нам ви препоручили за 5.207 франака али да буде лепо? — питао је Јоаким.

Месје се обазрео по радњи и изнео из витрине два шарена каубоја: изгледали су као живи.

— Ево! Ово стаје 5.000

— Ми смо рачунали да купимо нешто скупље — казао је Ањан.

— А мени се више свиђају коњићи — казао је Клотер.

— Досадили сте ми већ! Хоћете ли узети каубоје? Да или не? — казао је месје.

Пошто се он толико разгоропатио, ми смо пристали. Купили смо каубоје. На улици смо почели да расправљамо ко ће од нас да их понесе са собом кући да би их сутрадан донео и предао учитељици.

— Ја ћу да их предам — казао је Жофруа. — Ја сам дао највише пара.

— А ја сам најбољи ђак — казао је Ањан.

— Ти си просто улизица — казао је Рефи.

Ањан је заплакао и казао да је он најнесрећнији човек на свету. Мени је пало на памет да би најбоље било да бацимо новчић па да „глава или писмо“ одлуче ко ће да преда поклон. То нам је однело много времена: прво су нам се два новчића откотрљала у водоводни сливник а затим је игру добио Клотер.

Ујутро смо сви од реда раније стигли у школу и узбуђивали се због Клотера. Али, ускоро се и он појавио са стакленим каубојима у рукама. Ставио их је у своју клупу а ја сам се малчице ражалостио што ће се учитељица, кад јој Клотер буде дао поклон обрадовати и пољубити га, а Клотер ће да поцрвени због тога што учитељица, кад јој је нешто драго, постаје веома-веома лепа, готово као моја мама.

— Шта то тамо кријеш, Клотер? — запитала је учитељица.

Пришла је његовој клупи, извукла каубоје и наљутила се.

— Ја сам, чини ми се, забранила да се у школу доносе којекакве глупости! Одузећу ти ове наказе и вратићу их тек после часова. Дај књижицу, убележићу ти опомену...

А кад смо после школе пошли да вратимо купљени поклон и да тражимо своје паре натраг, Клотер се спотакао. И каубоји су се разбили.

Сампе и Госини

ПУСТИЊЕ

бити још горе када време отопли. За утеху, гангрена још није почела.

Пошто је температура још била врло ниска, Боб је готово све време проводио у врећама за спавање! Узалуд је из дана у дан смањивао оброке. До осмог дана појео је половину хране а средином фебруара му није остало готово ништа. Узимао је свега неколико залогаја дневно. Покушао је да једе промрзлу рибу али се његов стомак побунио.

Све чешће је помишљао да се преда снежном сну и прекине мучење. У авиону је пронашао једно хемијско перо и одлучио да отпочне да пише дневник. Међутим, мастило се замрзло тако да је почео да пише тек почетком марта.

„Нигде шума, нигде птице, лисице, курјака, било какве животиње. Плашим се да не учиним нешто са собом. Свуда само ветар и ја“.

У зору 20. фебруара његову усамљеност је прекинуо чопор гладних вукова који су опколили авион. Ипрати су се кидајући зубима антени. Било их је дванаест. Тада је на ивици језера угледао и неколико северних јелена. Схватио је да су курјаци дошли због њих а не због њега. Узео је пушку у намери да устрели неког од тих северних преживара. Међутим, они су нестали а убрзо за њима ишчезли су и курјаци.

По подне 28. фебруара изгубљени пилот је кроз завијање ветра чуо удаљено брљање авионског мотора. Луда нада зачела се у његовом јурицу. Начуљно је уши а затим излетео из својих топлих вре-

Предвече 1. априла чуо је поново звук авионског мотора који га је сваки пут испуњавао лудом надом. Неспретном руком отворио је врата своје кабине. Угледао је изнад главе један црвени „дабар“. Испалио је светлећу ракету. „Дабар“ је наставио право а затим је почео да исписује благ лук. Авион је постао све већи. Враћао се!

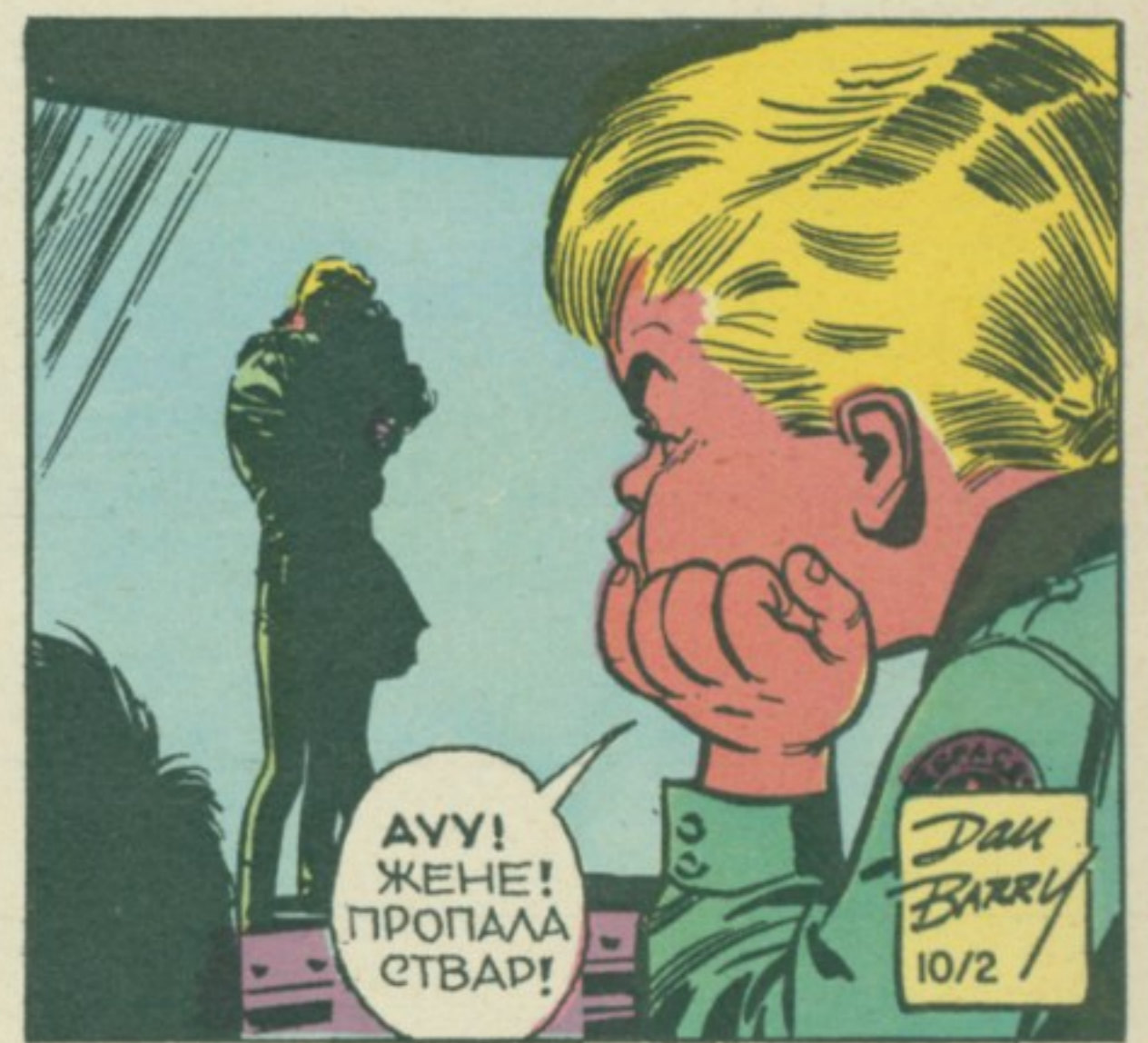
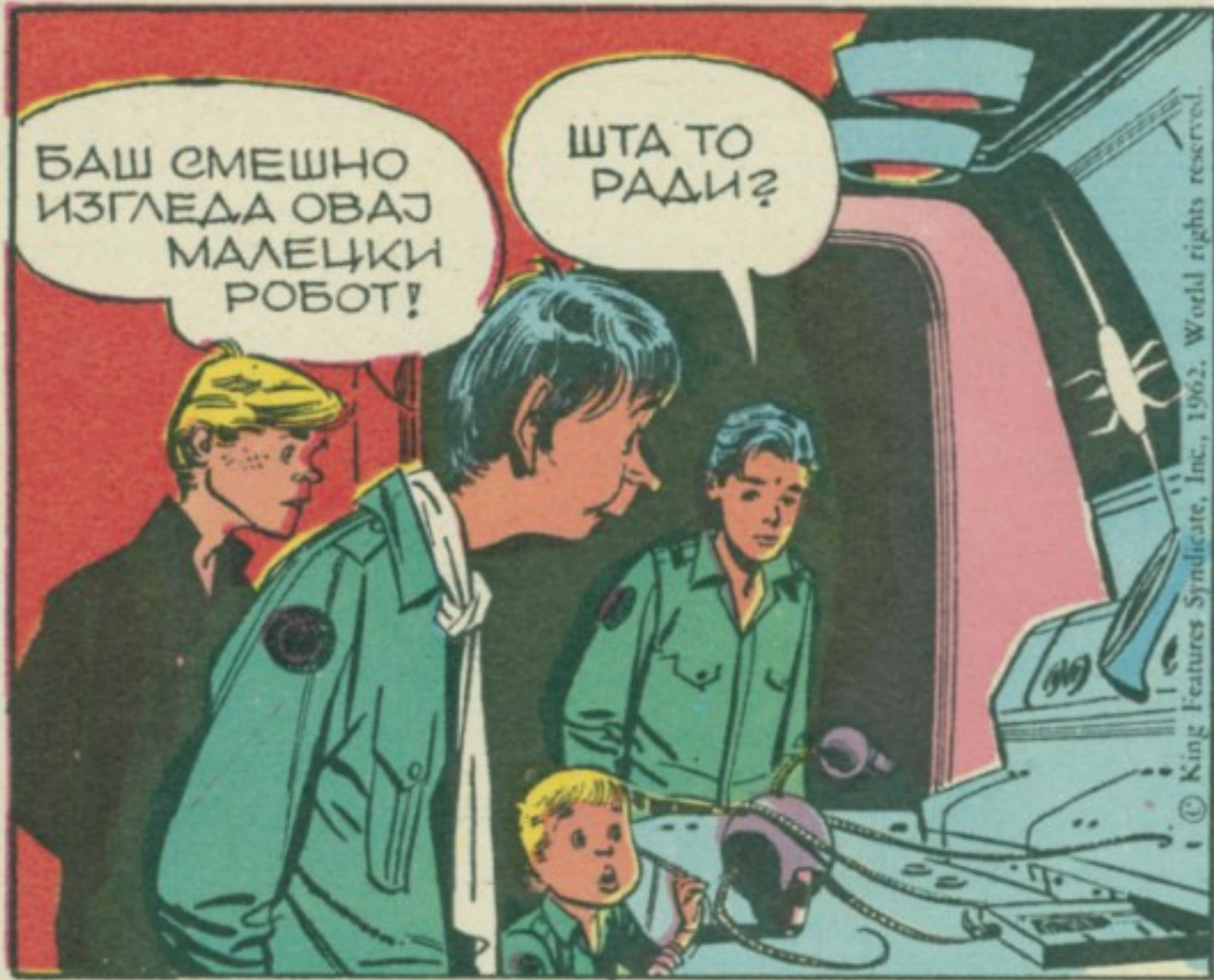
Шумски пилот Роналд Шердаун и његов помоћник Глен Стивенс летели су у правцу оближњег рударског насеља Копермина. Стивенсону се учинило да је угледао неку светлост. Рекао је Шердану да се врати. Главни пилот није ништа видео и наставио је лет. Ипак је допустио на наваљивање једног другог и вратио се према језеру. Тада су угледали блесак две нове ракете.

— Па то је Боб Гочи! — узвикну Стивенс као ошамућен. Господе! Па он је жив!

Авион шумских пилота је направио круг изнад језера и спустио се на његову залеђену површину. Шердаун се добро сећа тог тренутка. Када је отворио врата кабине свог авиона, угледао је Гочија на снегу с плавим кофером у руци. Изгледао је као да чека аутобус.

— Здраво! — узвикну Гочи последњим атомом снаге који је исцедио из свог промрзлог тела. Имали код вас места за једног путника?

Гочија су одмах пренели у болницу где су му ампутирали пет ножних прстију. После више недеља и опоравка вратио се кући жив и здрав.

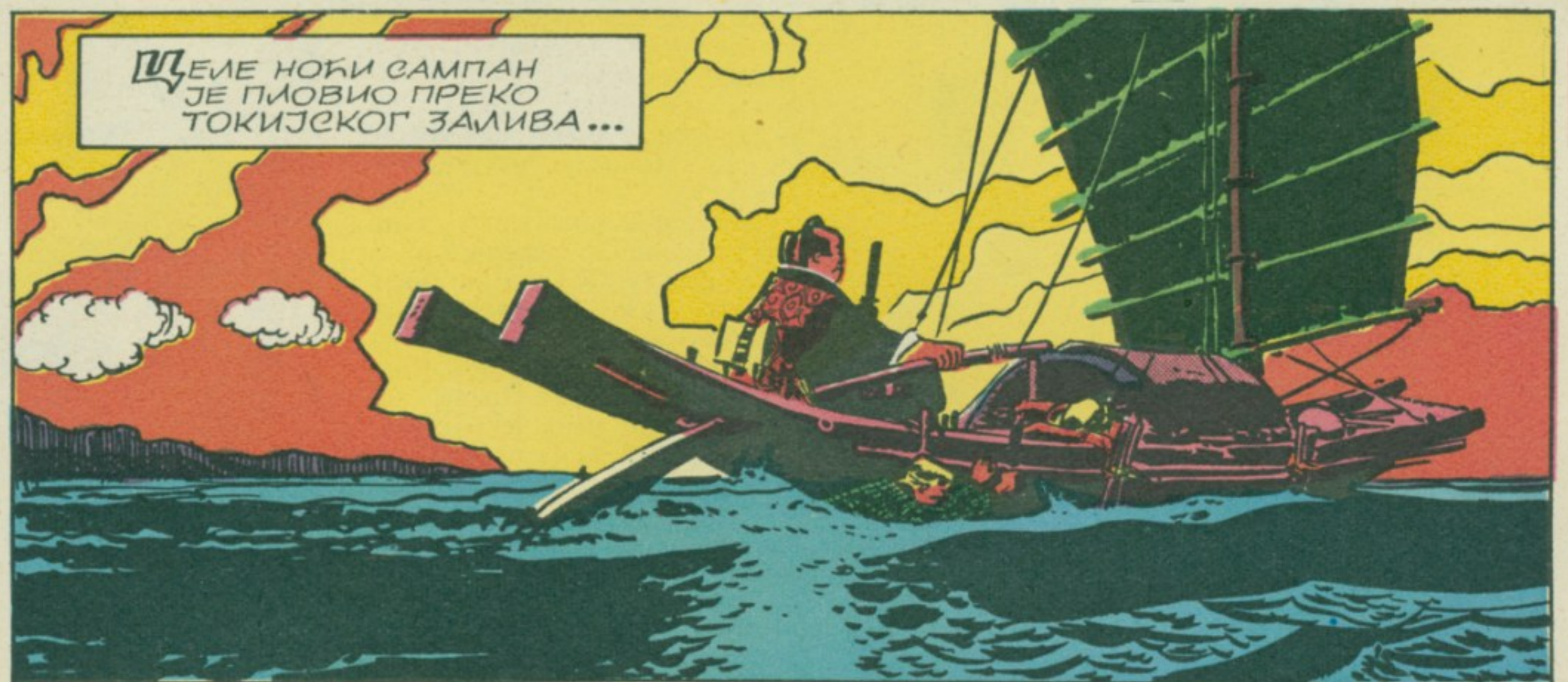
ЛЕДЕНА ИГРА

ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК РОБИН

После неуспешног покушаја да побегне, Флејм се нашао онесвесна на дну сампана. Освестио ју је Џони Хазард, који се, а да то џиновски Јапанац није ни приметио, ухватио за ивицу сампана и није је пуштао...

ПРИЧА О НАТАЛИ ВУД

До пре шест-седам година европска публика знала је америчку филмску глумицу Натали Вуд углавном само по имену. Тек је фестивал у Кану одржан 1962. године, донео овој талентованој глумици млађе генерације признање и наклоност гледалаца широм Европе па и у нашој земљи. Њена слава почела је да расте нарочито после филмова „Прича са западне стране“ и „Сјај у трави“ у којима је играла главну улогу.

Натали Вуд, право име Наташа Гурдинов, рођена 1938. године у Сан Франциску, кћерка је руских емиграната балерине Лидије и архитекте Игора Гурдинова, који су се најпре настанили у Манџурији а одатле 1926. године прешли у Сан Франциско.

Све новине које су писале о Натали Вуд слажу се у томе да је пресудан утицај на каријеру мале Натали имала мајка балерина. Кад је Натали имала четири године, мајка ју је одвела на снимање филма „Срећна земља“ у Санта Росу, предграђе Сан Франциска, где је режисер Ирвинг Пичел тражио статисте. Пичелу се девојчица толико допала, па ју је не само ангажовао већ је за њу дописао и посебну сцену.

Друга филмска улога, тада шестогодишње Натали, била је у филму „Сутра ће увек доћи“ у којој је играла малу немачку избеглицу коју, на филму, усвајају Клодет Колбер и Орсон Велс. После снимања Орсон Велс је изјавио: „Натали је рођена глумица — и већ данас није само „обећање“, него права, искусна звезда.“

Ову похвалу, којом се ретко и од старијих глумаца могао похвалити — поготову да ју је изрекао Орсон Велс, мала Натали је и оправдала. То доказују и њене многобројне филмске улоге као и то што до данас није морала да страхује за успех код публике и продуцената. Уз то, Натали је успешно савладала и ону „баук границу“, прелазак са дечијих улога на улоге одраслих, коју многи филмски вундеркинди нису успели да савладају.

Прву већу епизодну улогу као одрасла девојка Натали је играла у филму „Бунтовник без разлога“ у којој је партнер био чувени Џејмс Дин. За ову улогу добила је „Оскара“ који се додељује за епизодне улоге.

Улога у филму „Сјај у трави“ по сценарију Вилијема Инца у режији Елије Казана,

потврдила је њене глумачке способности и допринела да њена слава допре и до Европе.

После овог филма Натали је играла у „Прича са западне стране“ и „Дипсију“, оба филма била су екранизација позоришних комада који су се више година давали на Бродвеју. У првом филму Натали тумачи улогу младе Портори-

једна жена осим Џинџер Рочерс није досад могла тако нешто да изведе.

Талентована глумица привлачне спољашности имала је у више од тридесетак филмова, колико је снимала, за партнере најбоље светске глумце. Између осталих: Џејмс Дин, Ворен Битија, Џека Лемона, нашег земљака Карла Малдена, Стива Мек Квина, Џина

У филму „Најдужа трка на свету“ — Натали Вуд игра упорну и не баш спретну новинарку. Партнери су јој Тони Кертис и Џек Лемон

канке чија се прва љубав трагично завршава. После приказивања овог филма већина критичара је изјавила да је она дала не само изванредну карактерну улогу већ је имала и неколико сјајних играчких партија. Семи Девис, и сам мајстор плеса, изјавио је да на америчком филму ни-

Келија, Тони Кертиса, Хенри Фонду, Мел Ферера и друге.

Наша публика је зна из филмова: „Сјај у трави“, „Марџори Морнингстар“, „Љубав са странцем“, „Бунтовник без разлога“. Ових дана се код нас приказују њени филмови „Самостална девојка“ и „Тигрица“.

Ноћ је увелико овладала уснулим Београдом кад се пред зоолошким вртом оставио аутомобил марке „ДКВ“, из кога је журно изишла млада жена и закуцала на врата чуварење кућице. Пробуђен, чувар је, у први мах, тешко схватио шта се од њега тражи.

— Ја сам са телевизије — говорила је жена. — Управо снимам емисију за коју су ми потребне роде. Молим вас, ухватите нам не колико па ћемо ујутру вратити.

После краћег наговарања човек је пристао и, онако бунован, у папучама, одвео је позну посетиољку у кавез са родама. Срећом, и оне су спавале и није било тешко похватати их. Разбудиле су се тек пред камерама и само су, широко отварајући кљуун, изражавале своје чуђење.

У свету дечје маште

Ово је један исечак — не много значајан, уосталом — из богате каријере Vere Белогрлић, редитеља Телевизијског студија Београд, жене чија су специјалност дечје емисије. Многи гледаоци никада је, можда, нису видели, али су, годинама, са узбуђењем чекали да се на телевизорима појави њено име, јер је оно било гаранција да ће се догодити нешто лепо и пријатно. У емисијама „Ен-ден-динус“, а особито касније, у независним „На слово, на слово“ и у „1.000 зашто“, Вера Белогрлић успела је да очара децу, да проникне у свет дечје маште, да погоди њихов укус. Како је то постигла и — зашто баш она?

— Волим децу, јер су врло искрена, а њихове реакције на оно што ја стварам за њих, спонтане су и истините — каже Вера Белогрлић. — Дати деци значи — десет пута толико од њих добити, у поверењу и љубави. Деца су пуна животне радости, и та њихова радост зрачи из њих, а ја се на тој топлини грејем. Она се претвара у енергију и то је мој подстрек који ме је определио да радим само за децу.

Милозвучни дечји гласић

Ко би могао и поверовати да ће Вера Белогрлић постати оно што је данас кад је, 1952. године, завршила позоришну академију, као студент прве послератне глумачке генерације и добила ангажман, у београдском Савременом позоришту. Зар је могла и слутити да ће улога Берте у радио-драми „Цврчак на огњишту“ бити, у ствари, пресудан тренутак у њеном даљем путу. А ево шта се догодило.

Једнога дана 1953. док је у згради Радио-Београда трајала проба, ходником су пролазили уредници дечје емисије Душан Радовић и Душан Манојловић. Чули су из студија један милозвучни дечји гласић и стали као укопани: за таквим гласом управо су безуспешно трагали. Заинтересовали су се ко то говори, упознали тако Веру Белогрлић и ангажовали је за водитеља емисије „Весели уторак“. Била је то само једна од

ХИЉАДУ ЗАШТО ВЕРИ БЕЛОГРЛИЋ

„На слово, на слово“ (слева на десно): Вера Белогрлић, Љубиша Бачић, Павле Минчић (чучи) и Мића Татић

стотинак дечјих емисија у Радио-Београду, не рачунајући „Добро јутро, децо“, којом Вера Белогрлић и данас — пуних 15 година — поздравља најмлађе слушаоце!

А онда је дошла телевизија и Вера Белогрлић је, од првих дана, упловила у један нови свет. Заједно са децом, разуме се, која су остала њена слабост и њен уметнички циљ. Двадестог априла 1961. на ТВ екрану приказана је њена прва дечја емисија „Ен-ден-динус“. Недавно је направила 125-ту и то је био трећи део „Висоцке хронике“.

Свим што је направила без устезања се може рећи, освојила је пажњу деце. Па ипак, и младим гледаоцима, и творцу, две емисије

остале су нарочито драге: „На слово, на слово“ и „1.000 зашто“. Зашто?

— „Слово“ је, што рекао песник Душан Радовић, писац текстова за ову емисију — прича Вера Белогрлић — моја стара љубав и нова жеља. У тој емисији стекли су се, на најсрећнији начин, лепо и добро, ведро и сунчано, весело и пријатно, занимљиво и корисно. Ако сам ишта у животу радила са љубављу, онда је то „На слово, на слово“. И не, наравно, само ја — цела екипа била је једна душа, свако је давао све од себе. Такво одушевљење у раду и допринело је да се текст, музика, лутке, глумци, цела емисија уопште приближе деци...

Да је то тако потврђује и ова истинита анегдота. У једној од емисија лутак Аћим је рекао Паји:

„Ала те је мама лепо васпитала“ — љут што му је Паја појео бомбоне.

На то су деца из Загребa послали Аћиму толико бомбона да их цела екипа није могла појести два дана и две ноћи, колико је трајало снимање емисије!

— Деца су била веома ожаловљена кад је „На слово, на слово“, после 34 емисије завршено — каже Вера Белогрлић. — Али, верујте, ја сам била жалоснија од њих. Знала сам да тако нешто више никада нећемо створити и део моје душе остао је у њој.

Посао телевизијског редитеља је, међутим, и у томе да увек ствара нешто ново, а оних који се старају о дечјем програму да увек припреме нешто чиме би обрадовали најверније гледаоце — децу. За туговање није било времена, најмлађи су тражили разоноду и тако је дошло „1.000 зашто“, емисија која је, опет, окупала сву децу Југославије пред телевизијским екраном.

И млади и стари

Нови јунаци у „1.000 зашто“ тремало је да замене јунаке из емисије „На слово, на слово“, али не тако да Аћим, Мића, Паја, Лола или други буду заборављени, већ да се нови — Сташа, Зоран, Плинк и Плонк, Боле, Душко, Пера — потруде да им буду равни. Успех је био путун: „Слово“ је, својевремено, однело девет званичних награда; „1000 зашто“, награде на ТВ фестивалу на Бледу 1967, признања и публике и критике, а проглашено је најбољом емисијом у 1966. години. Вери Белогрлић додељена је савезна награда рада, а недавно је још једна вест обрадовала ову талентовану редитељку; 42. последња, емисија из серије „1000 зашто“ послата је у Лондон, где ће, бити приказана на међународном ТВ семинару за децу, који се сваке године, у фебруару, одржава у главном граду Енглеске.

Емисије путују, време пролази, мали гледаоци расту, а остају само сећања. У богатој ризници успомена Vere Белогрлић, која је са децом и емисијама на њеним тренутке, остаје незабораван дан кад је са Шашом и Зораном, по претходном договору између гледалаца и екипе емисије „1000 зашто“, повела 27 малих Петровића из Београда у посету малим Петровићима у село Баваниште. Тај дан ни Петровићи-учесници неће заборавити: свечана атмосфера је завладала селом и домаћини су се просто грабили ко ће пре, и боље, удворити госте из главнога града. Највећу пажњу уживао је најмлађи Петровић, дечкић од само три и по године, кога су родитељи с пуно поверења предали у руке Vere Белогрлић.

Био је то доказ да су њеним емисијама веровала и деца и њихови родитељи...

ВИШЕ ПРОШЛОСТИ

Стално читам ваш лист и потпуно сам задовољан. Не треба њега да примају само деца, не, већ и одрасли, а нарочито родитељи и просветни радници. Требало би лист да обогати темима из наше прошлости, прошлости виђених људи.

Ваш стални читалац
Драгутин Н. Нешић
просветни саветник

СТОЈАН И НИКОЛА

Драги Забавниче,

Мој друг се зове Стојан, и то је јасно. Он стоји. Ја се зовем Никола и није ми јасно шта ја чиним. Шта значи моје име?

Поздрав,

Никола Поповић, ученик, Зрењанин

Твоје име потиче од грчког нике што значи победа. Кад побеђујеш, не буди строг према побеђенима.

ДА ЛИ ЈЕ МАГАРАЦ ГЛУП?

Летос на мору видео сам магарца. Сви кажу да је магарец глуп а мени се магарец допао и мислим да није глуп. Гледао сам га у очи и приметно сам да ме паметно посматра. Зашто се каже да је магарец глуп?

Радмила Митровић, Суботица

Магарца бије глас да је глуп вероватно зато што он понекад више воли да добија батине него да чини оно што гонич од њега очекује. Често се магарец заинати и неће да се покрене с места па батине пљуште. На свакоме је да процени може ли се због овога рећи да је магарец глуп.

ЗАБРИНУТИ МАЛИШАН

Шта да предузнем против округлог лица? Затим, да ли је нормално да дечак од 13 година има 150 см висине и шта да радим да порастем?

Милутин Поповић, Београд

Саветујемо ти да ништа не „предузимаш“ против округлог лица. Једноставно, сад имаш тринаест година и нормално је да имаш буцмастије лице, што уопште није ружно већ напротив веома симпатично. Ако ти то баш много смета, носи косу на раздџак, лице

ће ти изгледати дугуљасте. Што се твоје висине тиче и она је у реду. Још имаш времена да растеш, све до 25. — тако кажу лекари. Бави се неким спортом, више спавај и једи све редом. И спавај — као Попај.

ПРИЈАТЕЉ ИЗ СОВЈЕТСКОГ САВЕЗА

Драга редакцијо,

У септембру сам вам написала писмо и у њему замолила да ми пошаљете адресу девојчице или дечака из ваше земље. Ви сте објавили моју адресу у свом листу и ја сам примила врло много писама

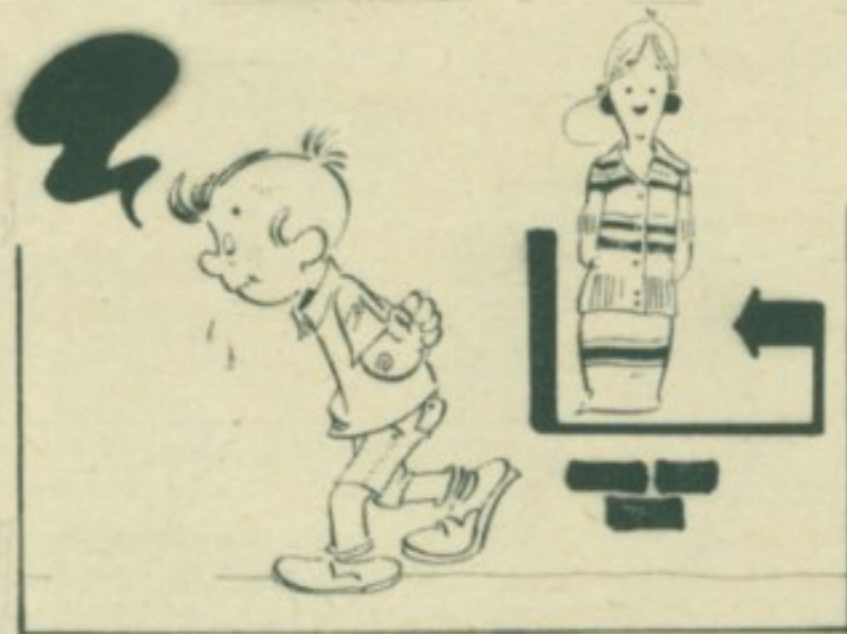

из Југославије. Пошто нисам могла на сва да одговорим ја сам узела она прва за себе, а остала сам дала својим друговима и другарицама. Хвала вам што сте изашли у сусрет мојој молби. Драгим југословенским пријатељима који су ми писали, много поздрава, а вама желим добро здравље и успех у послу.

Нина Медведа,
Уст — Каменогорск

ХОЋУ ДА ПОСТАНЕМ ПИЛОТ

Ове године завршавам осми разред осмолетке, и желео бих да postanem пилот. Молим вас оба-

вестите ме да ли у нашој земљи постоји таква школа?

Трајче Киатиновски, Скопље

Са завршеном осмогодишњом школом можеш да се упишеш у Гимназију „Маршал Тито“ у Мостару. Пошто је конкурс већ објављен треба најхитније да се тој школи обратиш.

СКУПЉАТИ, А ШТА?

У мом разреду неки скупљају марке, значке, слике из новина и слике фудбалера, слике из животињског царства.

Ја бих хтео да скупљам нешто, али до што други не скупљају јер ми онда није интересантно. Шта да скупљам?

Александар Рајковић,
ученик, Гњилане

Пошто би хтео нешто да скупљаш, нешто што други не скупљају ми ти са ветујемо да то буду: „Чуда природе“, „Веровали или не“, чланци из неке области која те интересује — достигнућа из медицине, освајање космоса.

КО БИ СЕ ТУ СНАШАО!

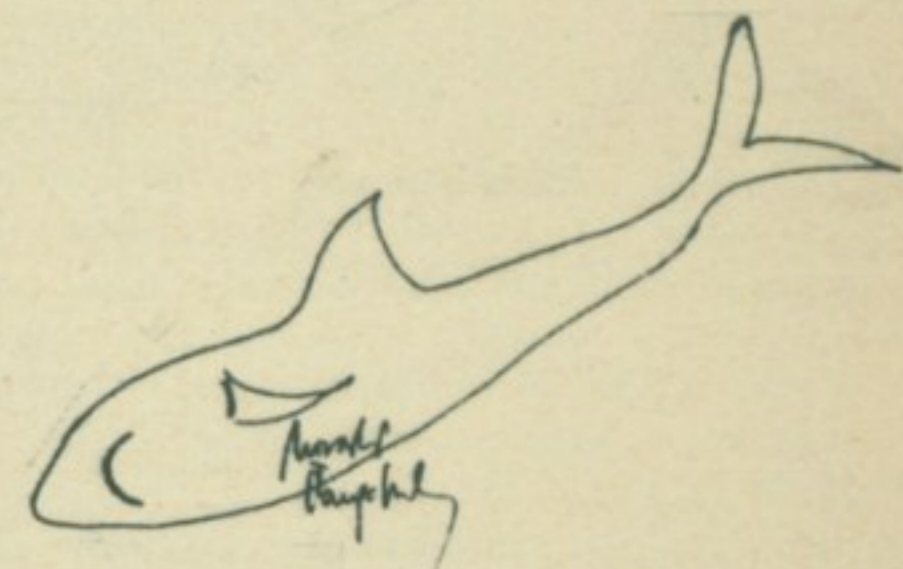
Као редован читалац вашег цењеног листа, молим вас да ми одговорите у каквом су сродству јунаци стрипа Бим и Бум? Ваш верни читалац

Захид Налић

Као што сте и претпостављали у повећој и не баш најсложнијој породици која живи на малом острву у Тихом океану — родбински односи нису баш најједноставнији. Бим и Бум су браћа, златна дечица своје покрупније маме: Инспектор и Капетан су двојица старих нежења који су се придружили породици, одомаћили се ту и сад дођу као неки ујаци клинџима с острва. Лена и Бам су рођаци које је широкогруда мама примила и воли их као своју рођену децу. А учена мис Алгебра је, наравно, учитељица и васпитачица. Још једно треба знати: сви су они досељеници из Европе па се зато чврсто држе једни других, а уз то и острво је мало па и немају баш много избора.

КРИТИКА НАЦРТаниХ АЈКУЛА

Драга редакцијо,
Можда сам мало закаснио са о-

вим питањем јер се оно односи на ваш чланак из вашег првог броја у колору „Моја ајкула“ који ми се веома свидео.

Најбоље је ајкулу нацртао Чангаловић. Види се да познаје рибе. Занима ме како би нацртао слона. Али најопаснију ајкулу нацртао је Душан Костић, књижевник.

Може ли се из цртежа прочитати карактер цртача? Ако може мени се онда чини да Пуриша Ђорђевић има смисла за филозофирање јер његов цртеж најмање личи на ајкулу.

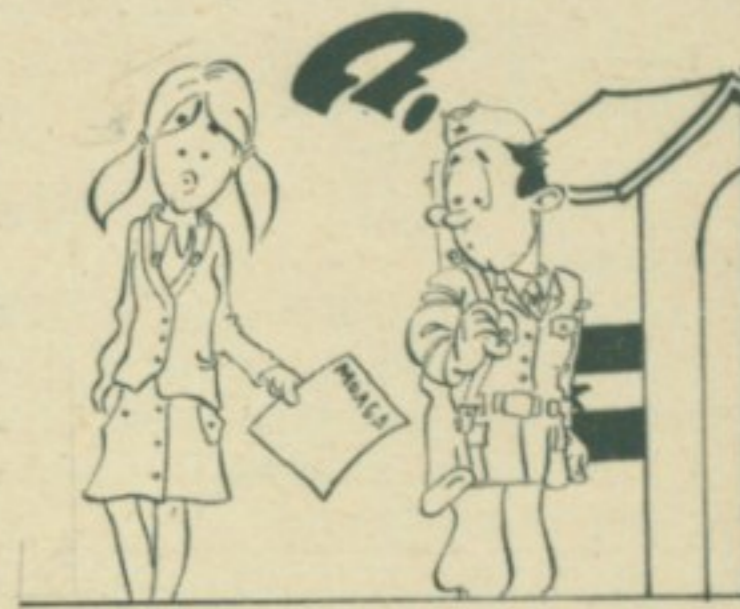
Ранко Стевовић, учитељ, Београд

Не знамо може ли се из цртежа читати карактер. У редакцији немамо таквог стручњака. Циљ наше анкете са ајкулом био је само шала.

ДЕВОЈКЕ И ВОЈНИЧКА УНИФОРМА

Читатељка Ј. Ђ., из Пожаревца нас моли да јој одговоримо на ово питање:

„Пошто сам се определила за војну академију (медицинску) а ка

ко сад завршавам осми разред требало би да знам да ли девојке примају у војну академију?”

Жао нам је што морамо да те разочарамо, али засад — девојке не примају у војну академију.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Пише нам ученик из Совјетског Савеза. Живим у Казахстану у граду Лењино орску. Зовем се Клабуков Волођа. Желим да се дописујем с југословенском децом. Молим вас да објавите моју адресу. СССР В.К.О. Лењиногорск проспект Лењина 17 кв. 52 Клабукову Володе

Имам 15 година, желим да се дописујем са вршњаком из Енглеске. Језик дописивања — енглески. Моја адреса Љубиша Вранчић Карађорђева 10 Нови Сад.

Читајући ваш лист „Политикин забавник“ видела сам да објављујете имена читалаца који желе да се дописују са друговима и другарицама из ваше земље и других земаља. Мој хоби је: сакупљам глумице и разгледнице. Имам 21 годину а моја сестра 16 година. Bogdan Florica i Mariana Str. Comlasului nr. 12 Oras. Sincicolaul-Mare Reg. Banat R. S. Romania.

Молим вас да објавите моју адресу у вашем листу ради дописивања са читаоцима и читатељкама. Волим спорт, музику, књижевност и архитектуру. Навијам за „Црвену звезду“ и обожавам Драгана Цајића. Имам 17 година. Слободан Кокотовић ул. Моше Пијаде 11-б Титоград.

Молила бих вас да објавите моју адресу, јер бих желела да се дописујем са дечацима и девојчицама широм света. Идем у VI разред, учим енглески, волим спорт и бит музику. Весна Стојишић Париске комуне 23/36 Нови Београд.

Зовем се Шура. Имам 16 година и веома бих волела да се дописујем с вршњацима из ваше земље. С комсомолским поздравом — Шура. СССР В.К.О. Глубоковскиј р-он пос. Белоусовка дет. санаториј Конжиној Шуре.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из иностранства и наше земље. Сакупљам разгледнице и плоче. Миленко Тошић Драгослава Ђукића 34 Смедеревска Паланка.

Редовни смо читаоци Забавника и желели бисмо да нам испуните једну жељу, објавите наше адресе ради дописивања са друговима и другарицама. Душанка Чоловић (18 год.) Ул. Моше Вујића 3 Београд; Зорица Русић (18 год.) Ул. Мише Вујића 3 Београд.

Имам 17 година. Ученица сам гимназије. Желела бих да се дописујем с друговима и другарицама из земље и иностранства. Борка Мујовић ул. Братства-јединства 37 Титоград.

БИК КОЈИ СЕДИ

ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ
ДА ЈЕ БУФАЛО БИЛ
ИЗГУБЉЕН. А ОНДА ...

... ЈЕДНИМ
ТРЗАЈЕМ ГОРЊЕГ ДЕЛА
ТЕЛА УСПЕО ЈЕ ДА ИЗ-
БЕГНЕ СМРТНОСНИ УДАРАЦ
И ДА СЕ ИСТОВРЕМЕНО
ДОКОПА СВОГ НОЖА ...

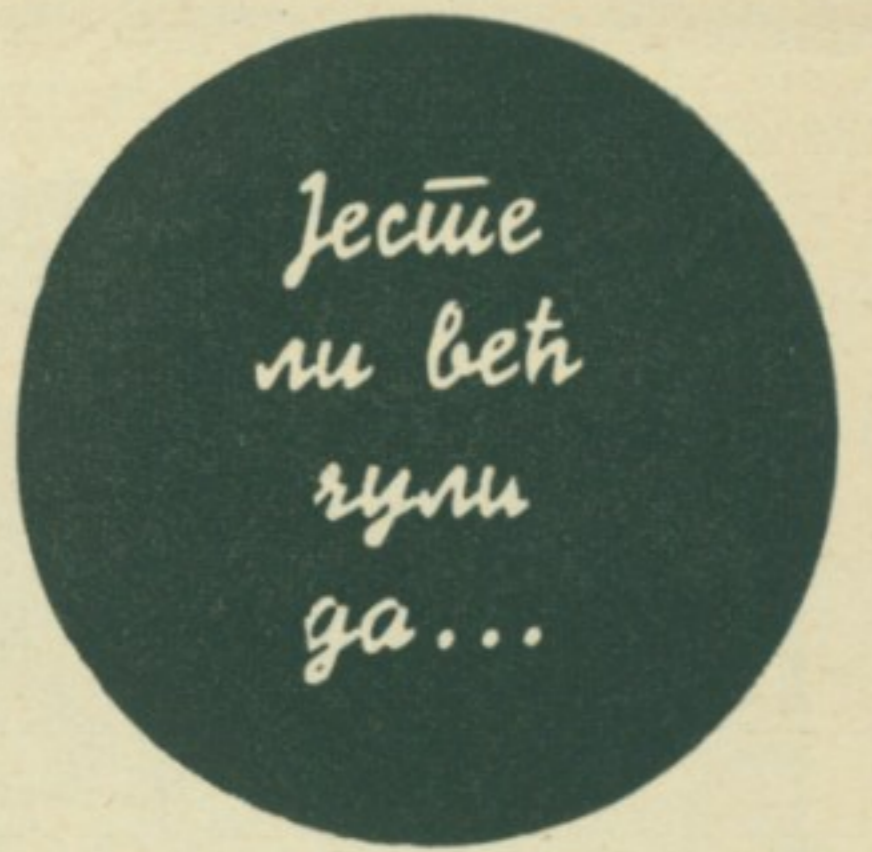
ПОСЛЕДЊОМ
МРВИЦОМ
СНАГЕ ЗАРИО
ЈЕ НОЖ
У СЛАБИНУ
ЖУТЕ
РУКЕ ...

ШЕЈЕНИ СУ, ПОШТУЈУЋИ ДОГОВОР,
ПРИЗНАЛИ БУФАЛА БИЛА ЗА ПО-
БЕДНИКА. ОДУСТАЛИ СУ ОД БОР-
БЕ СА 5. ПУКОМ И ПОЧЕЛИ ДА
СЕ ПОВЛАЧЕ НА ЈУГ.

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ
ВЛАДИНЕ ТРУПЕ НАГРЧУЛЕ
СУ СА СВИХ СТРАНА.
ВЕЃИНА ИНДИЈАНСКИХ
ПЛЕМЕНА ПОКОРИЛА
СЕ БЕЗ БОРБЕ.
ЈЕДИНО СУ СИЈУКСИ
НАСТАВИЛИ ДА СЕ
БОРЕ ПРЕДВОЂЕНИ
БИКОМ КОЈИ
СЕДИ.

■ енглески дентиста, доктор Тејлор, предлаже свим својим пацијентима који желе да имају лепе и здраве зубе да једу само хладна јела. Доктор Тејлор каже: „Пећински човек није знао за ватру али ни за кварне зубе“. Он тврди да топла јела, нарочито течна штетно утичу на зубе. Већ годинама, од кад не једе и не пије топло, Тејлор се није обраћао за помоћ колегама — зубарима.

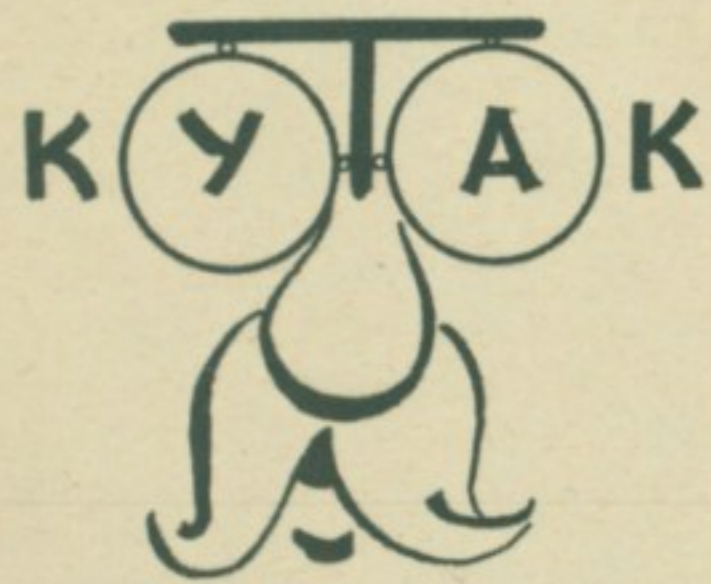
■ Американац Лес Левин недавно је направио зидне преграде од нове материје „милар“ која је по спољашњем изгледу налик на алуминијум. Ови зидови сијају као огледало а како су уз то и веома лагани то се без тешкоћа померају и углављују. На тај начин соба може сваке недеље да има други изглед.

■ да би се добила тона пшенице, природа утроши 270 хиљада литара воде. Једно стабло сунцокрета или кукуруза упије у току лета 250 литара, а дрво јаблан само за двадесет четири часа — 40 литара воде.

■ за највећег и најпознатијег вођу индијанског племена Апачи сматра се Церонимо. Родио се у Аризони, 1829 или 1834. године и после смрти свога оца Магнус Колорада постао вођа свог племена Бедункоке а 1863. године ратни вођа свих Апача. Нестао је после једне битке с белцима у којој су ови потисли Индијанце на Запад.

■ за ланено платно знало се још пре четири хиљаде година. Међутим, први докази о његовом постојању су траке којима су увијене египатске мумије (1500—2000) година пре наше ере).

■ вода је једина течност која своју запремину не повећава само под дејством топлоте (кад се претвори у пару), већ и под дејством ниских температура (кад се стврдне у лед).

**ВЕСЕЛОГ
АРХИВАРА**

ЗВОНО – ВАЉАК ЗА ПУТЕВЕ

У време када између Москве и Лењинграда још није било железничке пруге искрсла је потреба да се из једног града у други превезе огромно звоно. Према прорачуну, специјална кола за његов превоз морала би да имају запрегу од десет пари коња. Поред тога, тако оптерећена кола потпуно би покварила ионако лоше путеве. Тада је неко предложио да се звоно стави у циновску бачву која би једноставно могла да се котрља по путу. Идеја је остварена и тада се видело колико је она била оштроумна. Не само што је за превоз звона било потребно свега четири коња, већ је циновска бачва одлично изравнала пут.

ЈЕДРЕЊАК – РЕКОРДЕР

Највећи једрењак на свету био је саграђен — ма колико то изгледало чудно — тек у време када су у поморској пракси парне машине готово потпуно истиснуле једра. —

Једрењак-ин, дугачак 132 и широк 17 метара, био је изграђен крајем 19. века у једном бродоградилшту у Сједињеним Америчким Државама. Парним машинама била је на овом броду одређена веома скромна улога: коришћене су само за подизање терета и тешких лангера. Зато је површина једара на овом једрењаку са седам катарки заиста била дотад невиђена: готово четири хиљаде метара!

КАД СЕ УМОРИТЕ ОД САНКАЊА

МАГИЧНИ КВАДРАТ

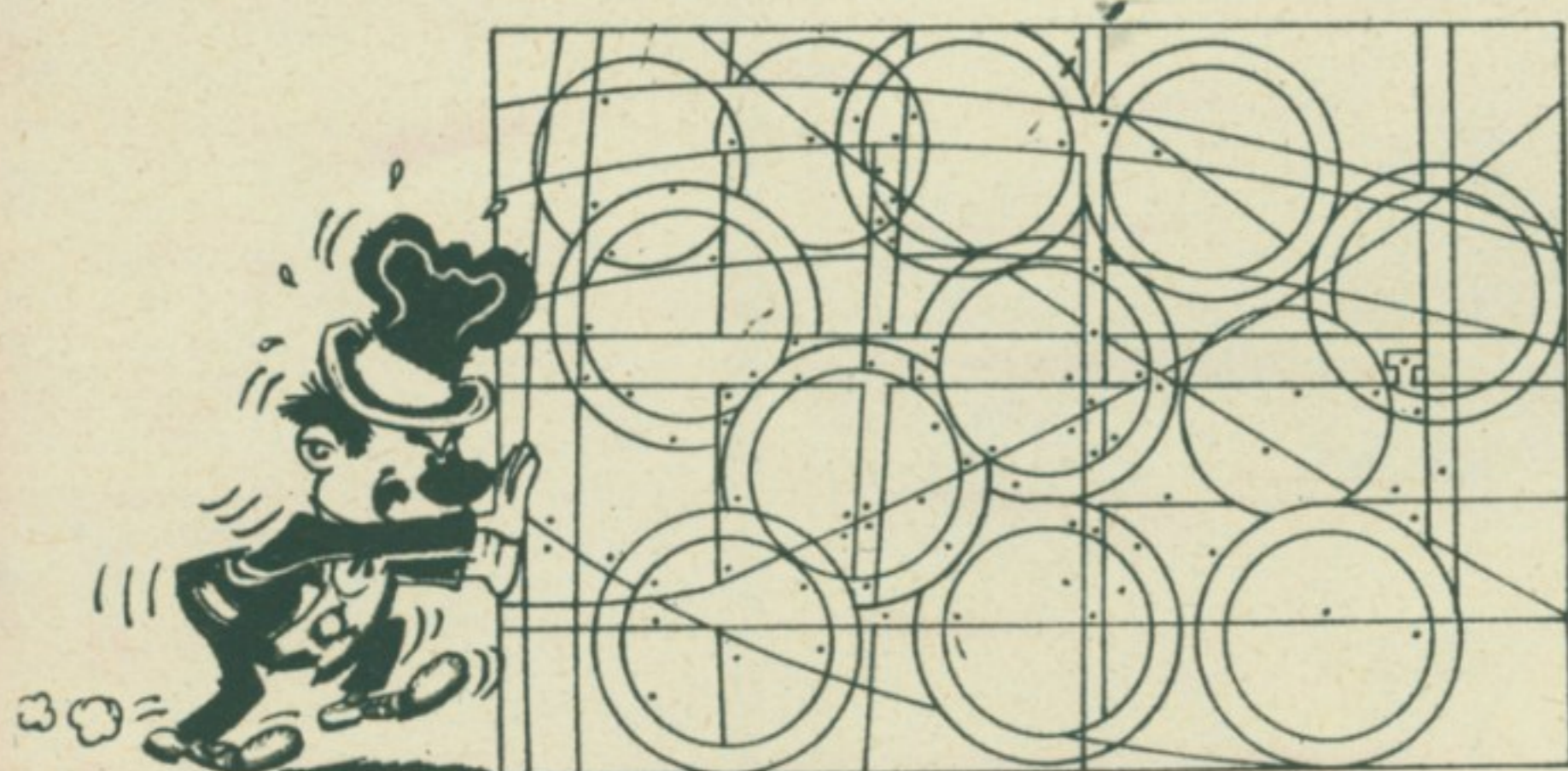
Водоравно и усправно: 1) део куће, 2) зељаста биљка, извр-

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

сна, сточна храна, 3) поново, 4) медицински памук.

РЕШЕЊЕ

1) жрн, 2) рена, 3) опет, 4) лата.

ЗА МАЛЕ РАДОЗНАЛЦЕ

Чика Пера се баш добро озно-
јио гурајући неко возило. Ако вас
интересује шта је гурао поцрните

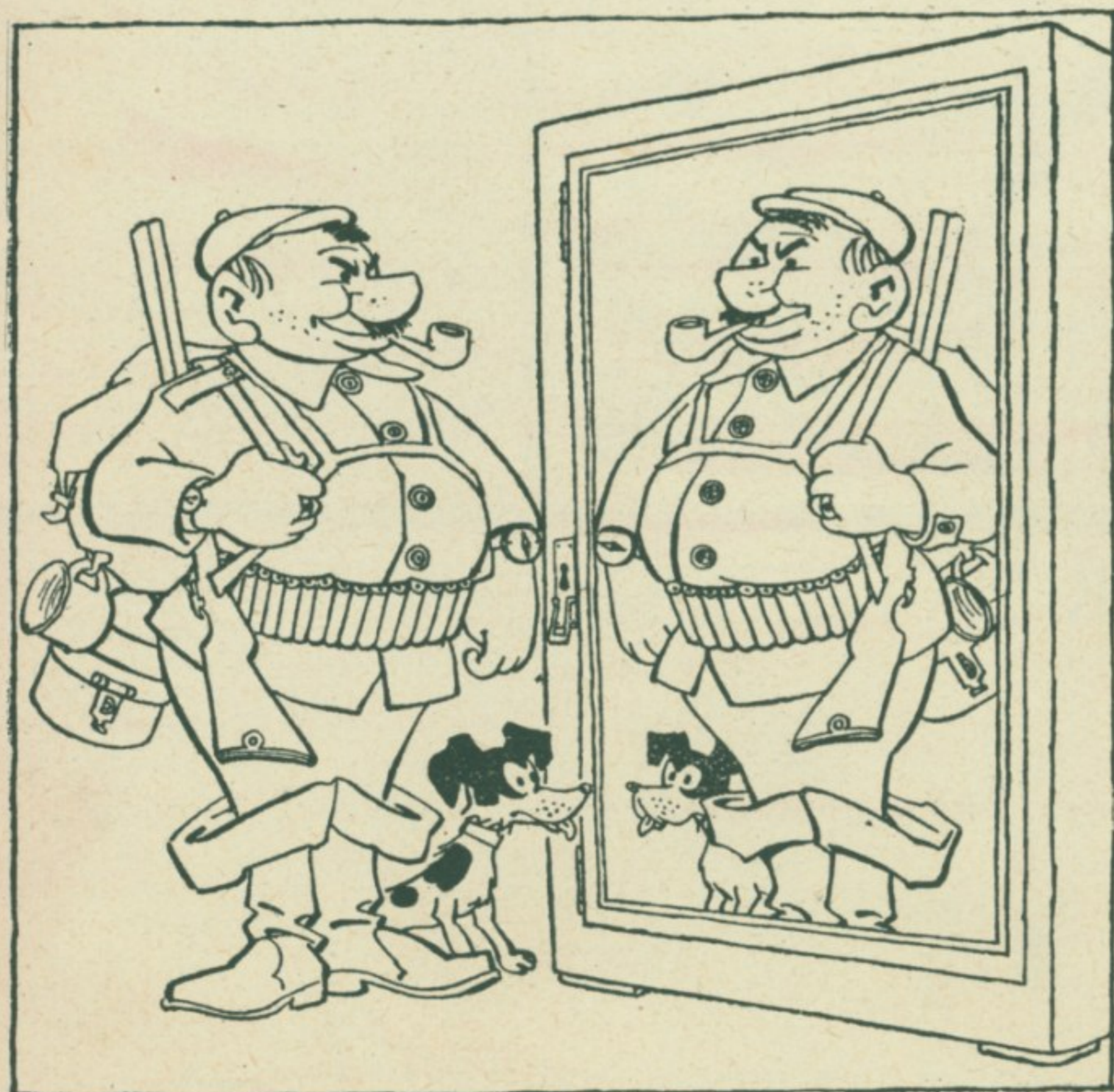
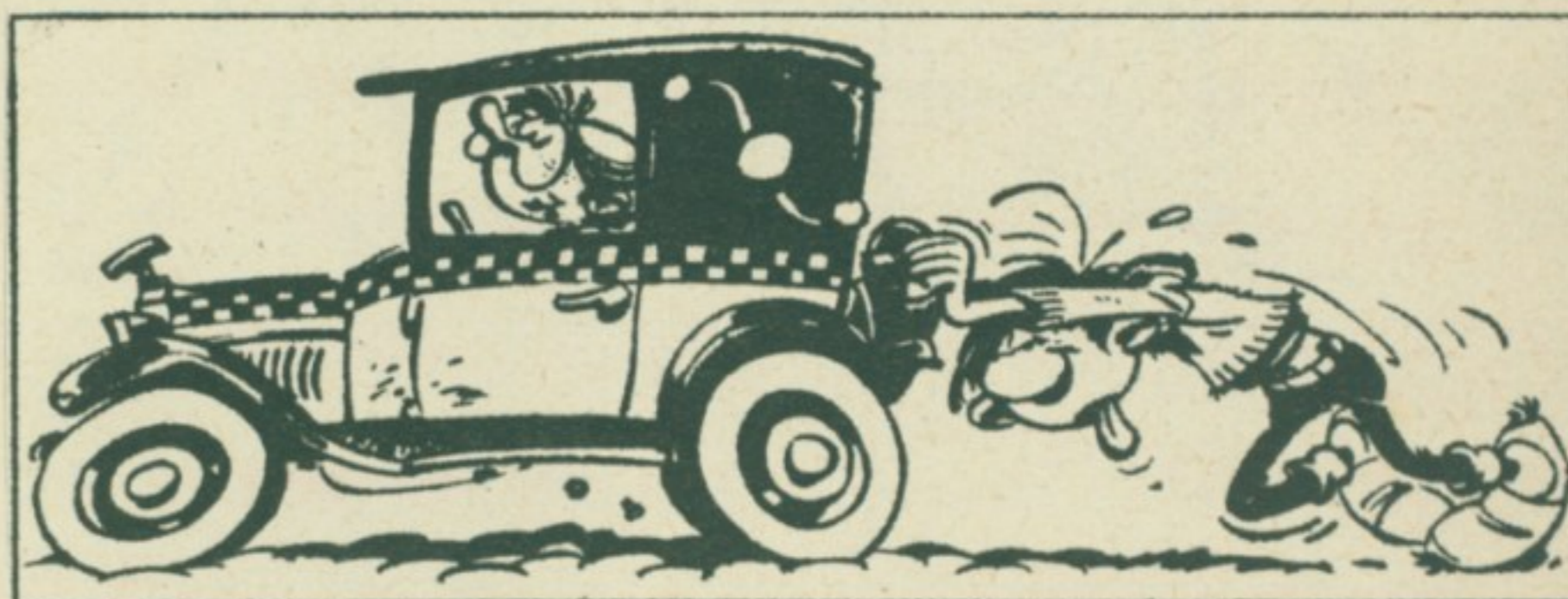
сва поља на нашем цртежу обе-
лежена једном тачком.

Одговор:
Аутомобил.

САСТАВИТЕ СЛИКУ

Деда Пери су за време распуста
стигли у госте унуци. Јако се обра-
довао деда гостима и одмах им,
кад су се мало испричали, пред-
ложио нову игру: изрезао је из но-
вина једну слику и дао им да је
саставе. Али, исецкао ју је на ко-

маде. Ако и ви желите да сазнате
шта је на њој, маказама исеците
по тачкастим цртицама нашу сли-
ку, залепите је на чврћи картон
а кад се осуши опсеците сваки део
пажљиво и покушајте да саста-
вите целину.

ЗБУЊЕНИ ЛОВАЦ

Нађите 12 разлика које су збуниле чак и једног тако искусног
ловца навикнутог на изненађења као што је наш пријатељ Јоца.

Звездани троугао

Можете ли да окренете овај тро-
угао тако да му врх буде окренут
на десну страну а да при том по-
мерите само три звездице. Они ко
јима не пође за руком да с успе-
хом реше овај мали проблем, нека
погледају наш одговор.

Одговор:

Помери звездице обележене бро-
јевима 1, 7 и 10.

РОГОВИ И КОПИТА

У совјетском листу „Литературнаја газета“ постоји рубрика „Рогови и копита“ — зидне новине Клуба 12 столица — у којој се објављују хумористично-сатиричне вести које су понекад измишљене. Рубрика је, како сте већ можда претпоставили, добила име према истоименој „откупној станици“ коју су водила деца поручника Шмита, Остап Бендер и Шура Балаганов, у роману Иља и Петрова „Златно теле“.

УПУТСТВО ЗА НАБАВКУ ЈЕЛКЕ

Нова година је прошла, али овај користан савет неће бити наодмет онима који воле да се за празнике припреме унапред. Надамо се да ће новогодишњу јелку за следећи дочек набавити према овом упутству.

Позната је ствар да свако не зна како треба правилно узети јелку из шуме. Зато пажљиво прочитајте следеће:

Не треба узимати јелку чији је пречник већи од ширине улазних врата. Висина се бира према укусу.

Увијте моторну шумску тестеру у несезонски мантил, кришом је однесите у шуму и закопајте на дубину која се не може лако досегнути.

После тога се певушећи враћате кући.

Тридесет и првог децембра, у потпуној тами, долазите у близину тестере.

Преостаје да посетите јелку и да се пречицом вратите кући.

Тамо вас већ очекују празнична трпеза и милиционер.

ТАКО ЈЕ БРЖЕ

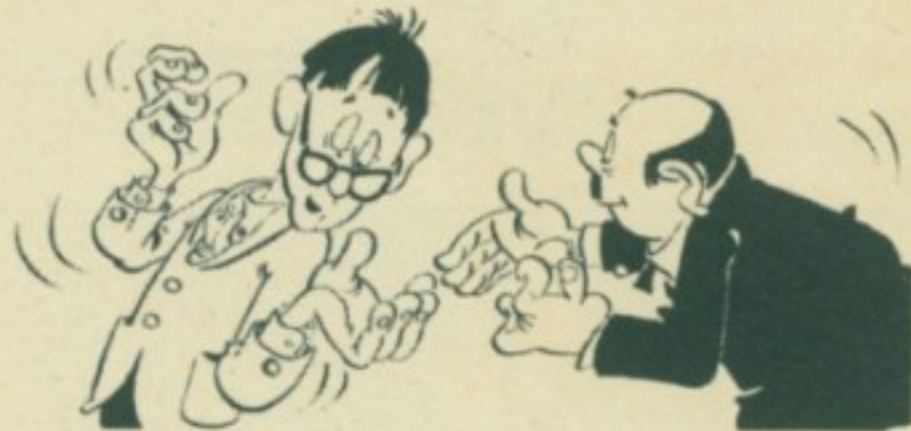
Добар пешак растојања од Земље до Месеца може да пређе за осам година. Међутим, тај се пут на скијама може прећи четири пута брже.

ДИВЉИ ОБРАЧУН

Уочи Нове године група силедија дивље се обрачунавала са неколицином случајних и недужних пролазника. Силедије су пролазнике угурале у биоскопску салу и нису им дали да изађу до краја представе. У биоскопу је приказивана најновија екранизација једног дела класичне књижевности.

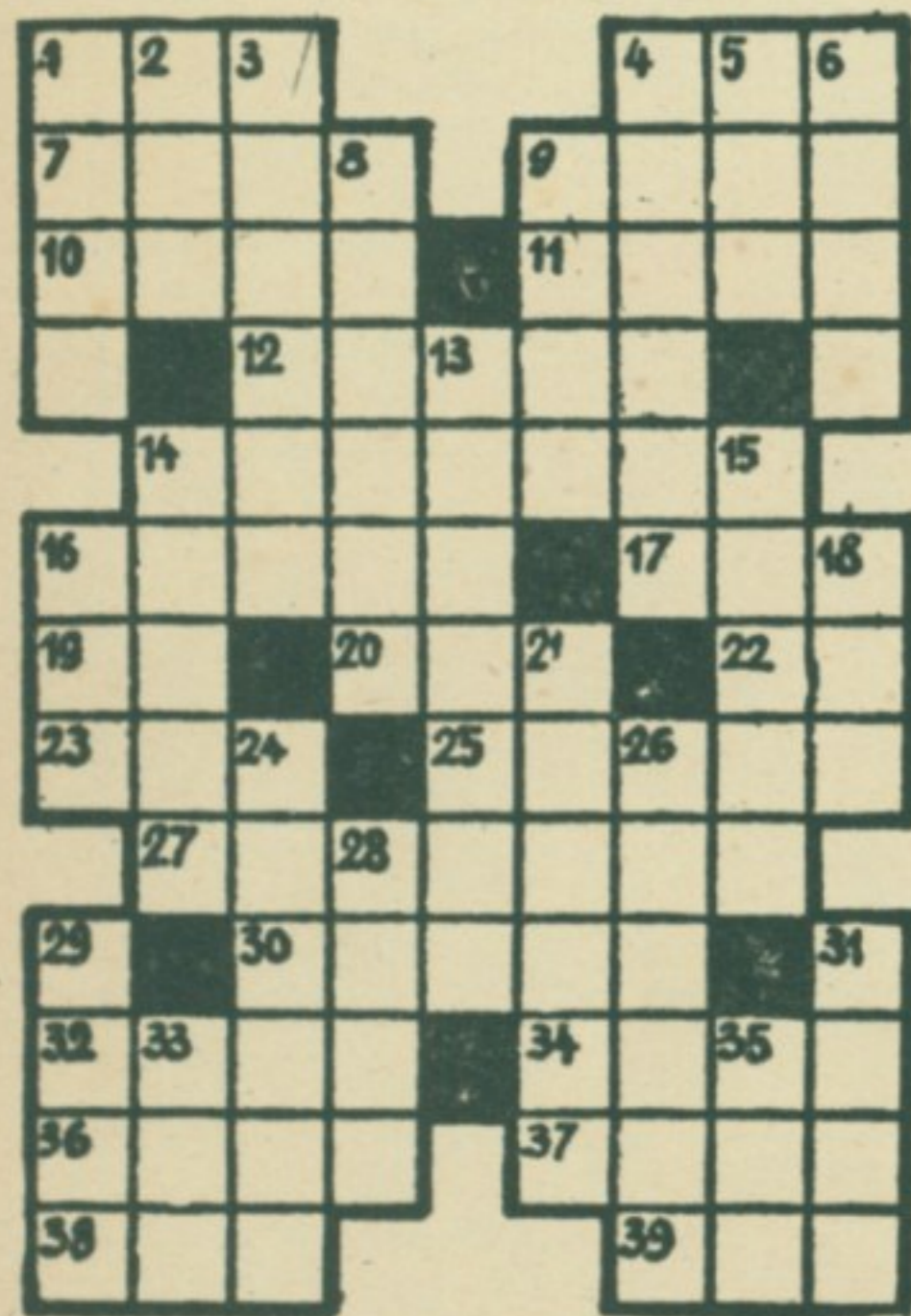
ПРИНЦИПИЈЕЛНОСТ

Познати књижевник В. С., аутор низа песничких збирки и романа, велики је противник било каквих књижевних награда. Тај његов став већ дуже време представља његов највиши принцип, који је недавно велики књижевник на делу потврдио, одбивши Нобелову награду за књижевност, која му — није додељена.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) целокупна, 4) четинарско дрво, 7) музички знак, 9) наелектрисане честице, 10) наша хидроцентрала, 11) острво у Јадранском мору, 12) млечна прерађевина, 14) италијански композитор

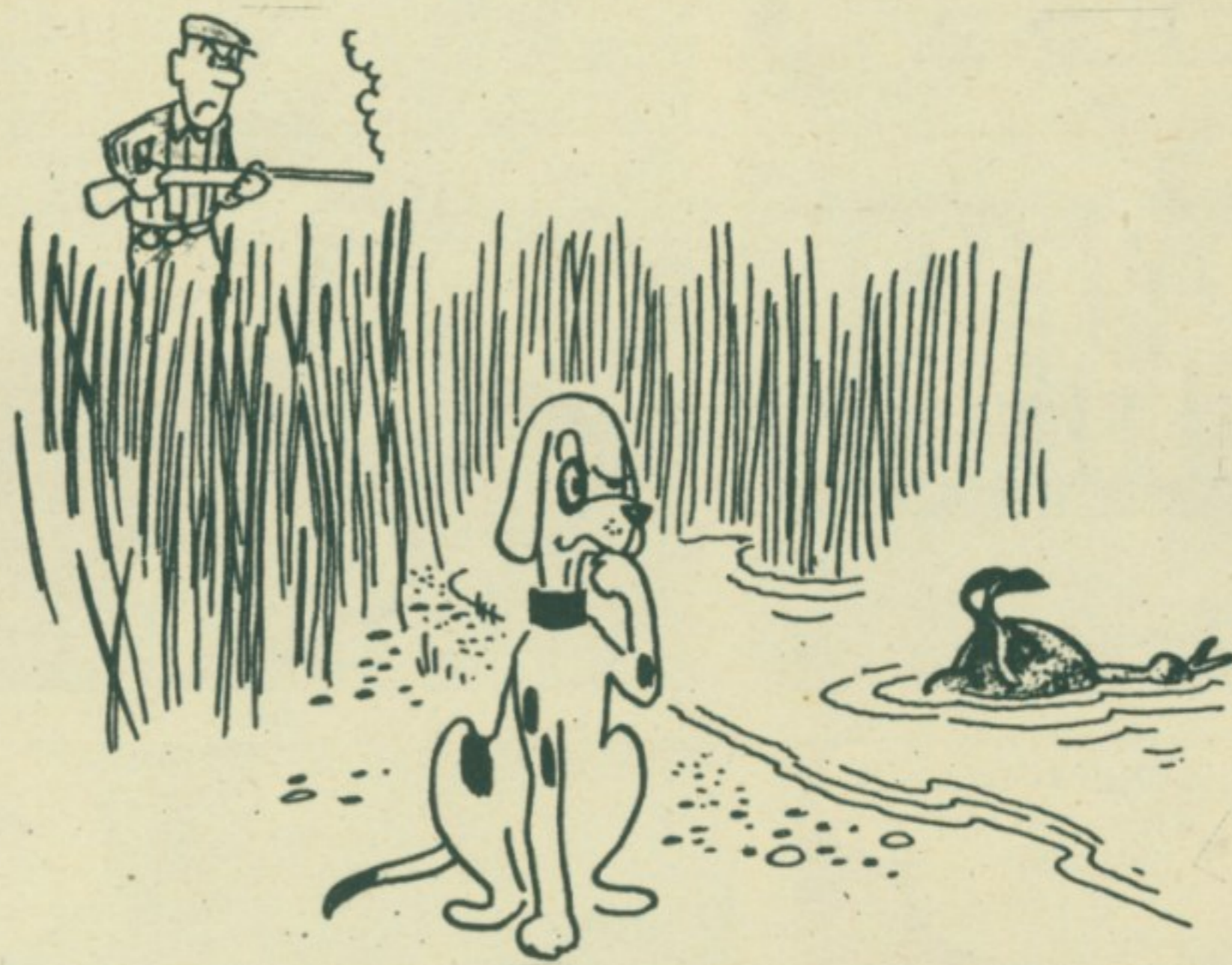
(„Кавалерија рустикана“), 16) новчани завод, 17) престоница старе Арголиде, 19) савремени совјетски филмски редитељ (Николај), 20) име глумице Мањани, 22) аутомобилска ознака за Вајево, 23) део течности, 25) индустријска биљка, 27) чемпрес, 30) пристаниште у Грчкој, 32) позив, 34) обала, 36) месечна отплата, 37) врста зачина, 38) назив за острво Вис у старом веку, 39) скандинавски спев.

Усправно: 1) завежљај пожњевеног жита, 2) железница, 3) козачки поглавица, 4) град у Италији, 5) лична заменица, 6) водена животиња, 8) једна од САД, 9) спортски чамац, 13) догађај који згражава, 14) врста мајмуна, 15) северни јелен, 16) одбрамбени играч у фудбалу, 18) град у Белгији, 21) богиња зоре код старих Римљана, 24) лабораторијска стаклена цевчица, 26) роман црногорског књижевника Чеда Вуковића, 28) тестера, 29) врста женске народне ношње у Индији, 31) благајна, 33) домаћа животиња, 35) једно чуло.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) гарда, 6) кошарка, 8) вал, 9) оро, 11) инфразвук, 14) рт, 15) тер, 16) ба, 17) анал, 19) да, 20) ањ, 21) ге, 22) ар, 23) „Слом“, 25) ил, 26) ето, 27) ли, 29) каблограм, 32) Арл, 33) Еве, 34) мараска, 37) гарда.

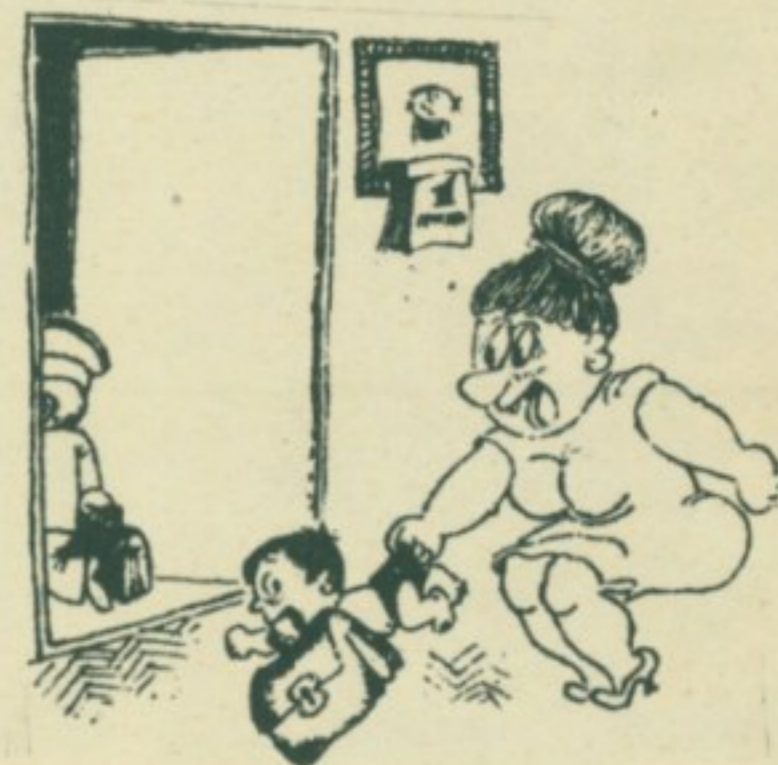
ХУМОР

— Проклета склероза! Опет сам заборавио за шта су ме послали!

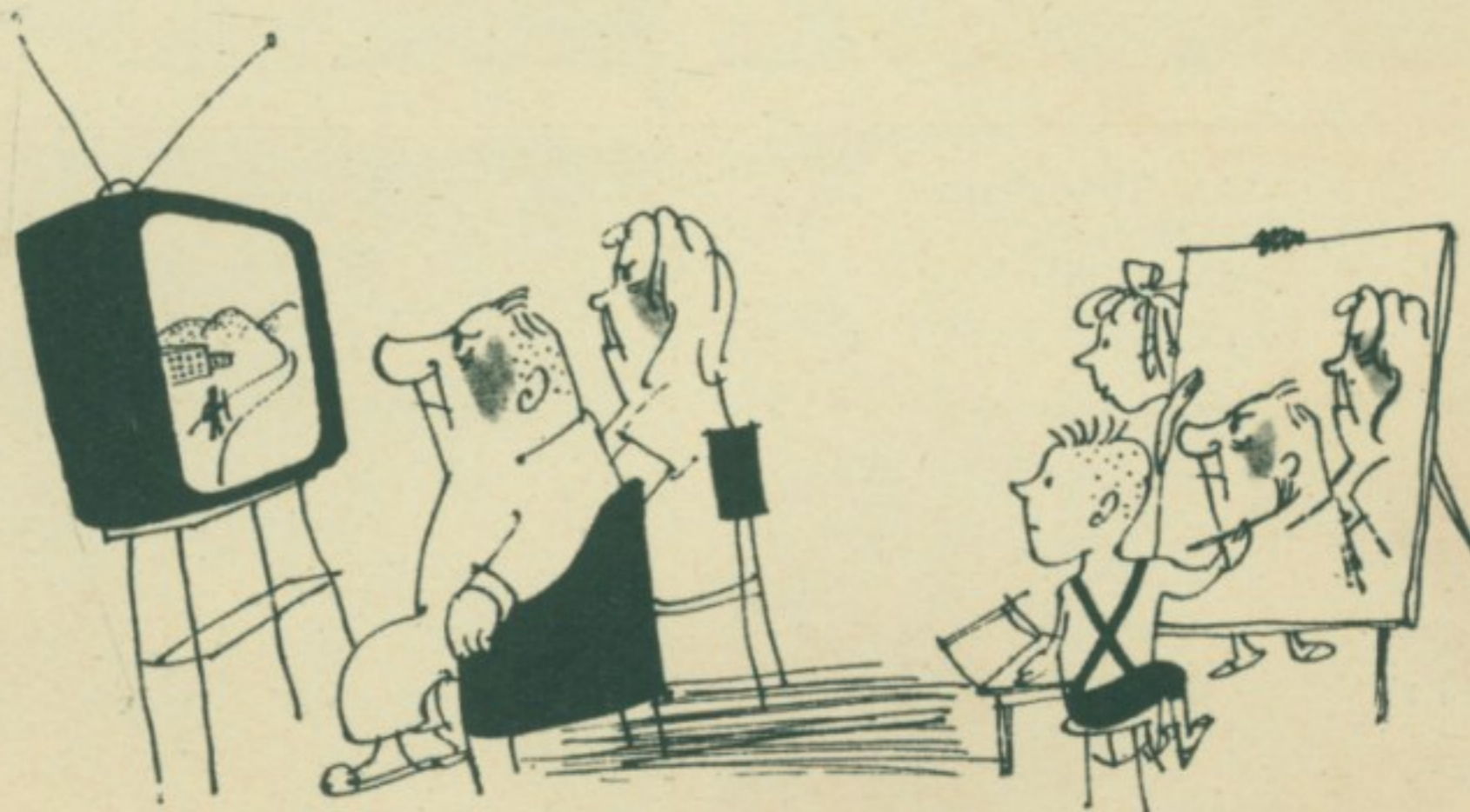
— Зар ти, тата не знаш да су сад у моди трегери?

— Зар не можеш да причекаш још три године?

— Убили смо овоооликога мамута!

БЕЗ РЕЧИ

Одговорни уредник Стојиљко Стојиљковић, Београд, Македонска 29 ● Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29 ● Текући рачун број 608—1—82—1 ● Поштански фах 124 ● Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полугодишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара ● Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

WALT
DISNEY

МИКИ

